

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2022/128**z dnia 21 grudnia 2021 r.****określające przepisy dotyczące stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 w odniesieniu do agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, kontroli, zabezpieczeń i przejrzystości**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 z dnia 2 grudnia 2021 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1306/2013 ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 11 ust. 2, art. 12 ust. 4, art. 32 ust. 9 i art. 39 ust. 4, art. 41 ust. 1 akapit czwarty, art. 42 ust. 1 akapit drugi, art. 43 ust. 2, art. 47 ust. 2, art. 51 ust. 3, art. 53 ust. 2, art. 54 ust. 5 i art. 55 ust. 7, art. 58, art. 59 ust. 9 i art. 64 ust. 4, art. 82 i 92, art. 95 ust. 1 i art. 100,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 ⁽²⁾, w szczególności jego art. 223 ust. 3,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzenie (UE) 2021/2116 określa podstawowe przepisy dotyczące finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej, w tym w odniesieniu do akredytowania agencji płatniczych i jednostek koordynujących, zarządzania finansami i procedur rozliczania zgodności rachunków, w tym kontroli transakcji, zabezpieczeń i przejrzystości. Aby zapewnić sprawne funkcjonowanie i jednolite stosowanie nowych ram prawnych ustanowionych tym rozporządzeniem, upoważniono Komisję do przyjmowania niektórych przepisów w tych dziedzinach w drodze aktów wykonawczych. Nowe przepisy powinny zastąpić odpowiednie przepisy rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 908/2014 ⁽³⁾.
- (2) Państwa członkowskie powinny udzielać akredytacji agencjom płatniczym jedynie wówczas, gdy spełniają one pewne minimalne kryteria akredytacji określone na poziomie Unii, jak przewiduje art. 1 ust. 2 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/127 ⁽⁴⁾ i które określono w załączniku I do tego rozporządzenia. Należy określić zasady dotyczące procedur wydawania, przeglądu i cofania akredytacji dla agencji płatniczych i jednostek koordynujących.
- (3) Państwa członkowskie powinny stale nadzorować swoje agencje płatnicze. Powinny one utworzyć system wymiany informacji, tak aby właściwe organy były informowane o przypadkach, w których zachodzi podejrzenie braku zgodności z przepisami. Należy wprowadzić procedurę, zgodnie z którą takimi przypadkami zajmują się państwa członkowskie, łącznie z obowiązkiem sporządzenia planu uzupełnienia wszystkich stwierdzonych niedociągnięć w określonym terminie. W odniesieniu do wydatków dokonanych przez agencje płatnicze, których akredytacja została utrzymana przez ich państwo członkowskie, chociaż nie udało im się wprowadzić takiego planu w określonym terminie, Komisja powinna mieć możliwość podjęcia decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie braku zgodności w ramach procedury rozliczenia zgodności przewidzianej w art. 55 rozporządzenia (UE) 2021/2116.

⁽¹⁾ Dz.U. L 435 z 6.12.2021, s. 187.

⁽²⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671.

⁽³⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 908/2014 z dnia 6 sierpnia 2014 r. ustanawiające zasady dotyczące stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, przepisów dotyczących kontroli, zabezpieczeń i przejrzystości (Dz.U. L 255 z 28.8.2014, s. 59).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2022/127 z dnia 7 grudnia 2021 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 w odniesieniu do agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, zabezpieczeń oraz stosowania euro (Zob. s. 131 niniejszego Dziennika Urzędowego).

- (4) Zgodnie z art. 9 ust. 3 akapit pierwszy lit. d) rozporządzenia (UE) 2021/2116 osoby kierujące akredytowaną agencją płatniczą są zobowiązane do sporządzania deklaracji zarządczych w odniesieniu do kompletności, rzetelności i prawdziwości przekazywanych informacji, prawidłowości funkcjonowania wprowadzonych systemów zarządzania, jak również w odniesieniu do tego, że wydatki poniesiono zgodnie z art. 37 rozporządzenia (UE) 2021/2116. Należy określić przepisy w odniesieniu do treści i formatu takich deklaracji zarządczych.
- (5) Należy określić przepisy regulujące działanie jednostek koordynujących, o których mowa w art. 10 rozporządzenia (UE) 2021/2116 oraz zadania jednostek certyfikujących, o których mowa w art. 12 tego rozporządzenia. Ponadto należy określić treść świadectw i sprawozdań sporządzanych przez jednostki certyfikujące, tak aby zapewnić ich przydatność dla Komisji w procedurze rozliczania rachunków.
- (6) Aby zapewnić rzetelne zarządzanie środkami zapisanymi w budżecie Unii na rzecz Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i Europejskiego Funduszu Rolniczego Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (zwanymi dalej łącznie „funduszami”), agencje płatnicze powinny prowadzić oddzielne księgi rachunkowe wyłącznie do celów księgowania dokonywanych płatności i dochodów przeznaczonych na określony cel w ramach każdego z funduszy. W związku z tym księgowość prowadzona przez agencje płatnicze musi wyraźnie odzwierciedlać, w odniesieniu do każdego z funduszy, poniesione wydatki i dochody przeznaczone na określony cel, odpowiednio na podstawie art. 5 ust. 2 oraz art. 6 i 45 rozporządzenia (UE) 2021/2116, oraz umożliwić połączenie tych wydatków i dochodów ze środkami finansowymi, które zostały im udostępnione w budżecie unijnym.
- (7) Finansowanie wspólnej polityki rolnej odbywa się w euro, umożliwiając jednocześnie państwom członkowskim nie należącym do strefy euro dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów w ich walucie krajowej. W celu umożliwienia konsolidacji całości wydatków i dochodów należy przewidzieć, by odpowiednie agencje płatnicze były w stanie dostarczyć dane odnoszące się do wydatków i dochodów wyrażonych zarówno w euro, jak i w walucie, w jakiej zostały one dokonane lub otrzymane.
- (8) Wydatki z budżetu Unii i budżetów krajowych, współfinansowane w celu wsparcia rozwoju obszarów wiejskich w ramach EFRROW, są oparte na planach strategicznych WPR, w których określono różne rodzaje interwencji i szczególne wielkości wkładu. Zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami wydatki te należy monitorować i księgować w oparciu o te kryteria, tak aby wszystkie działania można było zidentyfikować za pomocą planu strategicznego WPR, rodzaju interwencji i szczególnych wielkości wkładu. Dzięki temu można będzie zweryfikować, na ile poniesione wydatki odpowiadają przeznaczonym na określony cel zasobom finansowym. W tym kontekście należy określić elementy, które agencje płatnicze muszą uwzględnić. W szczególności agencje płatnicze powinny jasno określić w zapisach księgowych pochodzenie z funduszy publicznych i unijnych w powiązaniu z przeprowadzonym finansowaniem. Ponadto kwoty do odzyskania od beneficjentów, jak również kwoty odzyskane, powinny być szczegółowo zidentyfikowane i przedstawione w powiązaniu z operacjami początkowymi.
- (9) Państwa członkowskie uruchamiają zasoby w celu finansowania wydatków EFRG, o których mowa w art. 5 rozporządzenia (UE) 2021/2116, przed sfinansowaniem tych wydatków przez Komisję w formie comiesięcznych zwrotów poniesionych wydatków. Ewentualnie państwa członkowskie otrzymują zaliczkę na poczet wydatków EFRG, która zostanie rozliczona w ramach rocznego rozliczenia finansowego zgodnie z art. 53 rozporządzenia (UE) 2021/2116. Aby zapewnić należyte zarządzanie przepływami finansowymi, państwa członkowskie powinny gromadzić informacje niezbędne do wykazania kompletności, dokładności i zgodności z prawdą dokonanych wydatków do celów tych comiesięcznych i okresowych zwrotów oraz przechowywać je do dyspozycji Komisji, w miarę jak dokonywane są wydatki i uzyskiwane są dochody, lub w regularnych odstępach czasu przekazywać je Komisji. Państwa członkowskie powinny przedstawiać te informacje Komisji w odstępach czasu dostosowanych do metody zarządzania każdym z funduszy. Przedstawianie informacji w tych terminach nie powinno wpływać na zobowiązanie państw członkowskich do przechowywania wszelkich informacji zgromadzonych do celów właściwego monitorowania wydatków, tak aby Komisja mogła dokonać ich weryfikacji.
- (10) Ogólne obowiązki agencji płatniczych dotyczące prowadzenia księgowości obejmują dane wymagane do celów zarządzania unijnymi funduszami i ich kontroli. Zobowiązania te nie obejmują jednak wymogów w zakresie zwrotu wydatków oraz szczegółowych informacji, które należy przedstawić Komisji w celu uzyskania takiego zwrotu. Należy zatem określić informacje i szczegóły dotyczące wydatków, które mają być finansowane z funduszy, a które należy przedstawiać Komisji w regularnych odstępach czasu. Przedstawianie informacji Komisji przez państwa członkowskie musi umożliwiać jej bezpośrednio i jak najbardziej efektywne wykorzystanie przedstawionych informacji do zarządzania rachunkami funduszy i odpowiednimi płatnościami. Aby osiągnąć ten cel, wszystkie informacje udostępniane lub przekazywane między państwami członkowskimi a Komisją należy przysyłać elektronicznie.

- (11) Zgodnie z art. 90 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE) 2021/2116 w przypadku interwencji i środków związanych z operacjami finansowanymi przez fundusze deklaracje wydatków, które mają także charakter wniosku o przyznanie płatności, muszą być przekazane Komisji wraz z wymaganymi informacjami w wyznaczonych terminach. Aby umożliwić państwom członkowskim, akredytowanym jednostkom koordynującym i agencjom płatniczym sporządzanie tych deklaracji wydatków zgodnie ze zharmonizowanymi przepisami oraz aby umożliwić Komisji uwzględnienie wniosków o przyznanie płatności, należy ustanowić warunki, na jakich te wydatki mogą być zaksięgowane zgodnie z odpowiednimi budżetami EFRG i EFRROW. Warunki te powinny określać przepisy mające zastosowanie do zapisywania wydatków i dochodów, w szczególności dochodów przeznaczonych na określony cel i wszelkich korekt, których należałoby dokonać, jak również deklaracji faktycznych wydatków.
- (12) W przypadku gdy na podstawie deklaracji wydatków otrzymanych od państw członkowskich w ramach EFRG całkowita kwota przewidzianych zobowiązań, które mogłyby być zatwierdzone zgodnie z art. 11 ust. 2 lit. b) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 ⁽⁹⁾, przewyższa 75 % wszystkich środków przeznaczonych na bieżący rok budżetowy, Komisja zobowiązana jest dokonać redukcji tych kwot. Zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami redukcję tę należy podzielić proporcjonalnie między wszystkie państwa członkowskie, na podstawie otrzymanych od nich deklaracji wydatków. W celu dokonania sprawiedliwego podziału środków między państwa członkowskie należy przewidzieć, aby przy powyższym założeniu płatności miesięczne w ramach EFRG były zmniejszone o wysokość wielkości procentowej deklaracji wydatków przekazanych przez każde państwo członkowskie oraz że saldo niewypłacone w danym miesiącu zostaje przeniesione w decyzjach Komisji dotyczących płatności miesięcznych realizowanych w terminie późniejszym.
- (13) Po zatwierdzeniu płatności miesięcznych Komisja powinna przekazać państwom członkowskim do dyspozycji środki finansowe konieczne do pokrycia wydatków finansowanych przez fundusze, zgodnie z praktycznymi uzgodnieniami i warunkami, które należy określić na podstawie przekazanych przez państwa członkowskie do Komisji informacji oraz systemów informacyjnych wprowadzonych przez Komisję.
- (14) Warunkiem zwrotu wydatków w zakresie interwencji publicznej poniesionych przez agencje płatnicze jest uwzględnienie przez nie w deklaracjach wydatków wartości i kwot, które zaksięgowały w miesiącu następującym po miesiącu, którego dotyczą transakcje przechowywania w magazynach państwowych. Aby zapewnić sprawny przebieg procedury zwrotu, należy określić sposób, w jaki tego rodzaju informacje, niezbędne do obliczenia kosztów i wydatków, mają być przekazywane Komisji.
- (15) Zgodnie z art. 3 ust. 3 rozporządzenia delegowanego (UE) 2022/127 prowadzenie ewidencji zapasów w magazynach państwowych musi umożliwiać zarówno określenie wielkości wypłaconej kwoty unijnego finansowania, jak i rozpoznanie sytuacji zapasów objętych systemem pomocy interwencyjnej. W tym celu należy domagać się od agencji płatniczych prowadzenia oddzielnej ewidencji zapasów i oddzielnych rachunków finansowych, zawierających pozycje niezbędne do monitorowania zapasów i do zapewnienia zarządzania finansami w odniesieniu do wydatków i dochodów generowanych przez środki interwencji publicznej związane z przechowywaniem w magazynach państwowych.
- (16) W odniesieniu do przechowywania w magazynach państwowych agencje płatnicze mają obowiązek księgowania pozycji dotyczących ilości, wartości i niektórych średnich. Istnieją jednak okoliczności, w których pewnych transakcji i wydatków nie należy księgować, lub należy je księgować zgodnie ze szczególnymi przepisami. Aby zapewnić jednakowe traktowanie i ochronę interesów finansowych Unii, należy określić tego rodzaju okoliczności oraz, tam gdzie to stosowne, warunki księgowania operacji i wydatków.
- (17) Dzień księgowania poszczególnych pozycji wydatków i dochodów właściwych dla środków interwencyjnych związanych z przechowywaniem w magazynach państwowych zależy od charakteru powiązanej z nimi operacji i może być określony w ramach obowiązującego sektorowego prawodawstwa rolnego. W tej sytuacji należy ustanowić ogólną zasadę, zgodnie z którą księgowanie ma miejsce w dniu przeprowadzenia czynności fizycznej wynikającej z zastosowania środka interwencyjnego oraz przewidzieć przypadki szczególne, które należy wziąć pod uwagę.

⁽⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).

- (18) Z uwagi na należyte zarządzanie finansami państwa członkowskie powinny przedstawić Komisji prognozy kwot, które mają być sfinansowane z EFRROW w rolniczym roku budżetowym, i szacunki dotyczące wniosków o finansowanie na kolejny rok budżetowy. W celu umożliwienia Komisji wywiązania się z jej obowiązków odpowiednie informacje powinny być jej przekazywane w odpowiednich terminach, a w każdym razie dwa razy do roku, najpóźniej dnia 31 stycznia i 31 sierpnia każdego roku.
- (19) Zgodnie z art. 32 ust. 9 rozporządzenia (UE) 2021/2116 należy określić terminy sporządzania deklaracji wydatków w ramach EFRROW. Biorąc pod uwagę specyfikę przepisów w zakresie rachunkowości stosowanych w odniesieniu do EFRROW oraz wykorzystywanie finansowania wstępnego i finansowania interwencji, środków oraz pomocy technicznej na rok kalendarzowy, należy przewidzieć, że wydatki te muszą być deklarowane zgodnie z terminami dostosowanymi do tych szczególnych warunków.
- (20) Państwa członkowskie muszą zadeklarować Komisji wszystkie wydatki EFRROW, które na własną odpowiedzialność wypłaciły beneficjentom przed zatwierdzeniem planu strategicznego WPR, w pierwszej deklaracji wydatków po tym zatwierdzeniu. Tę samą zasadę stosuje się odpowiednio w przypadku zmiany planu strategicznego WPR. Na potrzeby rachunkowości konieczne jest wyjaśnienie, że deklaracja dotycząca wydatków poniesionych przez agencje płatnicze przed zatwierdzeniem planu strategicznego WPR lub przed zmianą planu strategicznego WPR powinna odpowiadać odpowiednim okresom deklaracji. Ponadto wszystkie wydatki poniesione przez agencje płatnicze w okresie, w którym ma miejsce zatwierdzenie planu strategicznego WPR lub jego zmiana, powinny zostać zadeklarowane w terminie określonym dla odpowiedniego okresu. Konieczne jest również wyjaśnienie, że w przypadku zmian planu strategicznego WPR zasada ta nie powinna mieć zastosowania do dostosowań planu finansowego.
- (21) Zgodnie z art. 80 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 ⁽⁶⁾ wsparcie w formie instrumentów finansowych, jak określono w art. 58 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 ⁽⁷⁾, może być udzielane w ramach rodzajów interwencji, o których mowa w art. 73–78 rozporządzenia (UE) 2021/2115. Należy zatem określić, że wydatki deklaruje się w tym roku budżetowym, w którym spełnione są warunki, o których mowa w art. 32 ust. 3 i 4 rozporządzenia (UE) 2021/2116, oraz jeżeli zostały one dokonane przez agencję płatniczą przed końcem roku budżetowego.
- (22) W niniejszym rozporządzeniu należy określić sposób obliczania wkładu Unii, który należy wypłacić w odniesieniu do wydatków zadeklarowanych na podstawie stawki wkładu lub stawki ryczałtowej. Należy wyjaśnić, że odnośny przepis ma zastosowanie do płatności związanych z EFRROW w ramach planu strategicznego WPR i wymienionych w planie finansowym, w szczególności do wydatków z EFRROW, o których mowa w art. 6 rozporządzenia (UE) 2021/2116, oraz do niektórych kwalifikowalnych rodzajów wydatków, o których mowa w art. 155 i 157 rozporządzenia (UE) 2021/2115, opartych na stawce wkładu EFRROW i pomocy technicznej, jako stawce ryczałtowej.
- (23) Wymiana informacji i dokumentów między Komisją a państwami członkowskimi, a także przekazywanie i zgłaszanie informacji Komisji przez państwa członkowskie, odbywa się na ogół w formie elektronicznej. W celu lepszego zrozumienia sposobu tej wymiany informacji dotyczących funduszy oraz w celu rozpowszechnienia jej użycia wprowadzono nowe systemy informacyjne. Systemy te należy dalej wykorzystywać i rozbudowywać, po uprzednim poinformowaniu o nich państw członkowskich na forum Komitetu ds. Funduszy Rolniczych.

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz.U. L 435 z 6.12.2021, s. 1).

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrzznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159).

- (24) Warunki przetwarzania informacji w tych systemach informacyjnych, a także formę i treść dokumentów przekazywanych na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/2116 należy często uaktualniać stosownie do zmian mających zastosowanie przepisów lub wymogów w zakresie zarządzania. Aby osiągnąć te cele oraz w celu uproszczenia procedur i zapewnienia natychmiastowej operacyjności przedmiotowych systemów informacyjnych, należy określić formę i treść dokumentów w oparciu o ujednolicone wzory i protokoły oraz przewidzieć ich dostosowywanie i uaktualnianie przez Komisję po uprzednim poinformowaniu Komitetu ds. Funduszy Rolniczych.
- (25) Zgodnie z art. 59 rozporządzenia (UE) 2021/2116 państwa członkowskie za pośrednictwem agencji płatniczych odpowiadają za zarządzanie wydatkami funduszy i ich kontrolę. Dane dotyczące transakcji finansowych powinny zatem być przekazywane lub wprowadzane do systemów informacyjnych i aktualizowane pod nadzorem agencji płatniczych przez same agencje płatnicze lub przez organy, którym powierzono wykonanie tego zadania, w stosownym przypadku za pośrednictwem akredytowanych jednostek koordynujących. Każde państwo członkowskie powinno przekazywać Komisji nazwy lub numery rachunków zgodnie z formatem udostępnionym mu przez Komisję.
- (26) Podpisy elektroniczne lub zatwierdzenia stosowane w procedurze deklaracji wydatków i deklaracji zarządczej muszą być zgodne z wymogami określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014⁽⁸⁾. Dlatego konieczne jest wprowadzenie przepisu umożliwiającego wdrożenie tych wymogów.
- (27) Należy ustanowić szczegółowe zasady dotyczące struktury planów działania, o których mowa w art. 42 rozporządzenia (UE) 2021/2116, ponieważ konieczne jest zapewnienie, aby państwa członkowskie wyraźnie wskazały działania naprawcze oraz harmonogram ich realizacji. Komisja powinna dostarczyć wzór, który będzie wskazówką dla państw członkowskich odnośnie do oczekiwanej struktury planów działania. Wzór ten powinien być wykorzystywany do wymiany informacji w formie elektronicznej, aby ułatwić komunikację między Komisją a zainteresowanymi państwami członkowskimi. W odniesieniu do szczególnego przypadku planów działania wynikających z niedociągnięć stwierdzonych w ramach działań naprawczych, o których mowa w art. 68, 69 i 70 tego rozporządzenia, należy uwzględnić działania już podjęte w celu usunięcia niedociągnięć.
- (28) Zgodnie z art. 59 ust. 1 lit. e) rozporządzenia (UE) 2021/2116 państwa członkowskie za pośrednictwem swoich agencji płatniczych odpowiadają za odzyskiwanie nienależnych płatności wraz z odsetkami. Aby zapewnić skuteczne i właściwe stosowanie tych przepisów, należy określić przepisy dotyczące potrącenia. Bez uszczerbku dla krajowych kwot *de minimis* nieprzeznaczonych do odzyskania zobowiązanie państw członkowskich do odzyskiwania nienależnych płatności może być realizowane na wiele sposobów. Bez uszczerbku dla wszelkich innych działań mających na celu egzekwowanie prawa przewidzianych przez przepisy krajowe, skutecznym i wydajnym pod względem kosztów sposobem odzyskiwania zaległych należności jest odliczanie ich od przyszłych płatności przewidzianych na rzecz dłużnika, po tym jak wysokość długu została ustalona zgodnie z ustawodawstwem krajowym. Stosowanie tej metody odzyskiwania długów powinno być zatem obowiązkowe dla państw członkowskich. Należy ustanowić wspólne warunki jej stosowania.
- (29) Należy ustanowić szczegółowe przepisy zarówno w odniesieniu do procedury rozliczania rachunków przewidzianej w art. 53 rozporządzenia (UE) 2021/2116, rozliczenia z realizacji celów przewidzianego w art. 54, jak i do procedury rozliczenia zgodności przewidzianej w art. 55 wspomnianego rozporządzenia, łącznie z mechanizmem umożliwiającym, w zależności od przypadku, odejmowanie odpowiednich kwot od jednej z następujących płatności dokonanych na rzecz państw członkowskich przez Komisję lub dodawanie ich do niej.
- (30) W odniesieniu do procedury rozliczania rachunków przewidzianej w art. 53 rozporządzenia (UE) 2021/2116 konieczne jest określenie informacji, jakie mają się znajdować w rocznych sprawozdaniach finansowych agencji płatniczych, oraz ustanowienie daty przekazywania Komisji tych sprawozdań i innych istotnych dokumentów. Ponadto należy wskazać okres, w jakim agencje płatnicze są zobowiązane do przechowywania dokumentów potwierdzających wszystkie wydatki i dochody przeznaczone na określony cel do udostępnienia Komisji.

⁽⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE (Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 73).

- (31) Aby zapewnić przyjęcie decyzji w sprawie rozliczenia z realizacji celów w terminie przewidzianym w art. 54 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/2116, należy określić konkretne terminy, jakich Komisja i państwa członkowskie powinny przestrzegać w odniesieniu do wymiany informacji. Ponadto procedura rozliczenia z realizacji celów powinna dawać państwom członkowskim prawo do przedstawiania uzasadnień w odniesieniu do wszelkich napotkanych różnic oraz prawidłowej oceny informacji koniecznych dla redukcji wydatków.
- (32) Aby zapewnić zakończenie procedury rozliczenia zgodności w rozsądnym terminie w standardowych przypadkach, należy określić terminy, jakich Komisja i państwa członkowskie powinny przestrzegać w odniesieniu do różnych etapów procedury. Jednocześnie należy jednak zapewnić Komisji możliwość przedłużenia tych terminów, jeśli jest to niezbędne z uwagi na złożoność toczącego się dochodzenia. Procedura rozliczenia zgodności powinna dawać państwom członkowskim prawo do postępowania kontradyktoryjnego oraz prawidłowej oceny informacji koniecznych do oceny ryzyka dla funduszy.
- (33) W celu uzupełnienia i wzmocnienia kontroli wydatków w ramach WPR, w tym identyfikacji grup, należy przewidzieć, że państwa członkowskie mogą stosować jednolite narzędzie do pozyskiwania danych udostępnione przez Komisję.
- (34) Należy również przewidzieć przepisy dotyczące przeprowadzania przez państwa członkowskie kontroli transakcji zgodnie z art. 77 rozporządzenia (UE) 2021/2116, w szczególności w odniesieniu do wyboru przedsiębiorstw, liczby kontroli oraz ich harmonogramu, wzajemnej pomocy oraz treści planów kontroli i sprawozdań.
- (35) Rozporządzenie delegowane (UE) 2022/127 ustanawia przepisy uzupełniające ramy prawne dotyczące zabezpieczeń, w szczególności w zakresie wymogu złożenia zabezpieczenia, wymogów dotyczących zabezpieczeń, a także przepisy w odniesieniu do składania, zwalniania lub przepadku zabezpieczenia. Aby zapewnić jednolite stosowanie tych przepisów, należy określić zasady dotyczące formy i procedur w zakresie składania i zwalniania zabezpieczeń oraz w odniesieniu do wymiany informacji i powiadomień koniecznych w tej dziedzinie.
- (36) Zgodnie z tytułem V rozdział IV rozporządzenia (UE) 2021/2116 dotyczącym przejrzystości państwa członkowskie są zobowiązane do publikowania co roku wykazu beneficjentów funduszy oraz, między innymi, kwot, jakie każdy z beneficjentów otrzymał w ramach każdego z funduszy. W tym celu, zgodnie z art. 98 tego rozporządzenia, należy określić formę tej publikacji. Publikacja ta nie powinna przekraczać niezbędnego minimum koniecznego do realizacji celów w zakresie przejrzystości.
- (37) Zgodnie z art. 98 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/2116 należy opublikować kwoty płatności odpowiadające każdej operacji finansowanej z funduszy, otrzymane przez beneficjenta. Ponadto, w celu osiągnięcia większej przejrzystości i umożliwienia identyfikacji większych odbiorców środków finansowych Unii, państwa członkowskie powinny publikować całkowitą kwotę płatności otrzymanych przez beneficjenta.
- (38) Aby przyczynić się do większej przejrzystości w zakresie dystrybucji funduszy, państwa członkowskie powinny gromadzić i publikować informacje, które umożliwiają identyfikację grup przedsiębiorstw, o których mowa w art. 59 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2021/2116.
- (39) Zgodnie z art. 49 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2021/1060 informacje te należy publikować na stronie internetowej w otwartym formacie nadającym się do przetwarzania automatycznego. Formatem tym może być CVS i XLXS. W celu osiągnięcia wspólnych standardów i ułatwienia dostępu do publikowanych informacji państwa członkowskie powinny stosować ujednolicony format tabeli przedstawiającej dane dotyczące wszystkich beneficjentów. Narzędzie do wyszukiwania na stronie internetowej powinno zapewnić ogółowi społeczeństwa możliwość zapoznania się z informacjami na temat beneficjentów w łatwo dostępnej formie.

- (40) Art. 98 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/2116 stanowi, że w stosownych przypadkach zastosowanie mają wymogi dotyczące publikacji, o których mowa w art. 49 ust. 3 i 4 rozporządzenia (UE) 2021/1060. Daty rozpoczęcia i zakończenia rodzajów interwencji w formie płatności bezpośrednich, interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich w formie płatności z tytułu ograniczeń naturalnych lub innych ograniczeń specyficznych dla obszaru oraz niekorzystnych warunków specyficznych dla obszaru wynikających z określonych wymogów obowiązkowych, a także środków określonych w rozporządzeniach Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 228/2013 ⁽⁹⁾ i (UE) nr 229/2013 ⁽¹⁰⁾ uznaje się za nieistotne, ponieważ operacje te mają charakter roczny. Należy zatem przewidzieć, że państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o niepublikowaniu tych informacji.
- (41) Z myślą o ochronie osób fizycznych w odniesieniu do przetwarzania ich danych osobowych art. 98 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2021/2116 stanowi, że państwa członkowskie nie publikują imion i nazwisk beneficjentów otrzymujących kwotę, która nie przekracza 1 250 EUR. Aby dostarczyć informacji na temat danej operacji, państwo członkowskie powinno zamiast tego użyć kodu. Z tego samego powodu, jeżeli możliwe byłoby zidentyfikowanie małego beneficjenta zamieszkującego lub zarejestrowanego w gminie, w której liczba beneficjentów jest ograniczona, państwo członkowskie powinno zamiast tego opublikować nazwę kolejnej większej jednostki administracyjnej, do której należy ta gmina.
- (42) W celu spełnienia mających zastosowanie wymagań dotyczących ochrony danych osobowych beneficjenci funduszy powinni być uprzednio poinformowani o możliwości publikacji ich danych. Beneficjentów należy informować o tym za pośrednictwem formularzy wniosku o pomoc lub w momencie zbierania danych.
- (43) Aby ułatwić publiczny dostęp do opublikowanych danych, państwa członkowskie mają utworzyć odpowiednie strony internetowe zgodnie z art. 98 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2021/2116. Z uwagi na różnice w strukturze organizacyjnej w obrębie państw członkowskich na poziomie krajowym należy zdecydować o tym, który organ jest odpowiedzialny za stworzenie i uaktualnianie odpowiedniej strony internetowej oraz publikowanie danych. Komisja powinna utworzyć stronę zawierającą linki do stron państw członkowskich.
- (44) Unia jest zobowiązana do przekazywania niektórych powiadomień Światowej Organizacji Handlu (WTO) zgodnie z art. 18 ust. 2 Porozumienia WTO w sprawie rolnictwa ⁽¹¹⁾ i szczegółowymi zasadami w pkt 4 dokumentu WTO G/AG/2 z dnia 30 czerwca 1995 r. Do realizacji tych wymogów Komisja powinna wymagać od państw członkowskich przekazania niektórych informacji, w szczególności informacji dotyczących wsparcia wewnętrznego.
- (45) W celu uproszczenia i ograniczenia wymagań państw członkowskich w zakresie powiadamiania w odniesieniu do przekazywania danych na potrzeby wykonywania obowiązków Unii w zakresie przekazywania powiadomień do WTO dotyczących wsparcia wewnętrznego właściwe jest, aby państwa członkowskie zgłaszały kwoty wydatków wypłaconych ze źródeł krajowych w tym samym czasie, w którym składane są roczne sprawozdania finansowe.
- (46) W celu zapewnienia jasności i pewności prawa należy uchylić rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 908/2014. Art. 21–24 i art. 27–34 tego rozporządzenia powinny nadal mieć zastosowanie do realizacji programów rozwoju obszarów wiejskich zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 ⁽¹²⁾ oraz do programów operacyjnych zatwierdzonych zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1308/2013, natomiast art. 59 rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 908/2014 powinien nadal mieć zastosowanie do płatności dokonywanych w latach budżetowych 2021, 2022 i 2023. Ponadto załączniki II i III do rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 908/2014 powinny nadal mieć zastosowanie do niektórych danych, które należy zawrzeć w rocznych sprawozdaniach finansowych.

⁽⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 228/2013 z dnia 13 marca 2013 r. ustanawiające szczególne środki w dziedzinie rolnictwa na rzecz regionów najbardziej oddalonych w Unii Europejskiej i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 247/2006 (Dz.U. L 78 z 20.3.2013, s. 23).

⁽¹⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 229/2013 z dnia 13 marca 2013 r. ustanawiające szczególne środki dotyczące rolnictwa dla mniejszych wysp Morza Egejskiego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1405/2006 (Dz.U. L 78 z 20.3.2013, s. 41).

⁽¹¹⁾ Dz.U. L 336 z 23.12.1994, s. 22.

⁽¹²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 487).

- (47) Niniejsze rozporządzenie należy stosować od dnia wejścia w życie rozporządzenia (UE) 2021/2116. Jednak aby zapewnić ciągłość sprawozdawczości w ramach tego samego roku budżetowego, odpowiednie przepisy niniejszego rozporządzenia powinny mieć zastosowanie do poniesionych wydatków i uzyskanych przez państwa członkowskie dochodów przeznaczonych na określony cel od dnia 16 października 2022 r.
- (48) Ponadto aby zapewnić spójność trwających procedur rozliczania zgodności, terminy przewidziane w niniejszym rozporządzeniu nie powinny mieć zastosowania do procedur, w odniesieniu do których przed dniem 1 stycznia 2024 r. przesłano powiadomienie zgodnie z art. 34 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 908/2014.
- (49) Ponadto z uwagi na fakt, że tytuł VII rozdział IV rozporządzenia (UE) 2021/2116 dotyczący przejrzystości ma zastosowanie do płatności dokonanych począwszy od roku budżetowego 2024, odpowiednie przepisy niniejszego rozporządzenia należy stosować do tych płatności.
- (50) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Komitetu ds. Funduszy Rolniczych,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

Agencje płatnicze i inne organy

Artykuł 1

Procedura akredytacji agencji płatniczych

1. Państwa członkowskie wyznaczają na poziomie ministerialnym organ odpowiedzialny za:
 - a) wydawanie, przegląd i cofanie akredytacji dla agencji płatniczych;
 - b) realizację zadań przypisanych właściwemu organowi na mocy niniejszego rozdziału.
2. Właściwy organ podejmuje w formie aktu prawnego decyzję w sprawie przyznania lub, po dokonaniu przeglądu, wycofania akredytacji dla agencji płatniczej na podstawie analizy kryteriów akredytacji, o których mowa w art. 1 ust. 2 i 3 rozporządzenia delegowanego (UE) 2022/127. Właściwy organ bezzwłocznie informuje Komisję o przyznaniu lub wycofaniu akredytacji.
3. Właściwy organ wyznacza organ audytowy w celu przeprowadzenia badania (przeglądu przedakredytacyjnego), zanim zostanie przyznana jakakolwiek forma akredytacji. Organ audytowy to instytucja audytowa, lub inna publiczna lub prywatna organizacja lub jednostka organizacyjna instytucji, która dysponuje odpowiednimi kwalifikacjami, umiejętnościami i zasobami koniecznymi do przeprowadzenia audytu. Organ audytowy jest niezależny od agencji płatniczej, której ma zostać przyznana akredytacja.
4. Badanie (przegląd przedakredytacyjny) przeprowadzane przez organ audytowy obejmuje w szczególności:
 - a) istniejące procedury i systemy służące zatwierdzaniu i realizacji płatności oraz sporządzania rocznego sprawozdania z realizacji celów;
 - b) podział obowiązków i odpowiedzialność kontroli wewnętrznych i zewnętrznych w odniesieniu do transakcji finansowanych przez Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji (EFRG) i Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), zwane dalej łącznie „funduszami”;
 - c) zakres, w jakim istniejące procedury i systemy są w stanie chronić budżet Unii, w tym oparte na analizie ryzyka środki zwalczania nadużyć finansowych;
 - d) bezpieczeństwo systemów informacyjnych;
 - e) prowadzenie dokumentacji księgowej.

Organ audytowy sporządza sprawozdanie, w którym opisano szczegółowo przeprowadzone prace audytowe, ich wyniki i ocenę na temat tego, czy dana agencja płatnicza spełnia kryteria akredytacji. Sprawozdanie to zostaje przedłożone właściwemu organowi, który ocenia wyniki i wydaje dokument akredytacji, jeżeli ma pewność, że agencja płatnicza spełnia kryteria akredytacji.

5. Jeśli właściwy organ uznaje, że agencja płatnicza nie spełnia kryteriów akredytacji, informuje on agencję płatniczą o warunkach, które powinna spełnić przed udzieleniem jej akredytacji.

Do czasu wprowadzenia wszelkich wymaganych zmian koniecznych do zrealizowania tych szczególnych warunków akredytacja może zostać udzielona tymczasowo na okres, którego długość wyznacza się w zależności od wagi stwierdzonego problemu, nieprzekraczający 12 miesięcy. W należycie uzasadnionych przypadkach Komisja może, na wniosek zainteresowanego państwa członkowskiego, zdecydować o przedłużeniu tego terminu.

6. Informacje przewidziane w art. 90 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) rozporządzenia (UE) 2021/2116 przekazywane są natychmiast po akredytowaniu agencji płatniczej po raz pierwszy, i w każdym przypadku przed obciążeniem funduszy jakimkolwiek wydatkiem dokonany przez tę agencję. Dołączane są do nich deklaracje i dokumenty dotyczące:

- a) zakresu odpowiedzialności nałożonego na agencję płatniczą;
- b) podziału odpowiedzialności pomiędzy departamentami agencji płatniczej;
- c) związków agencji płatniczej z innymi organami, publicznymi lub prywatnymi, które są odpowiedzialne za realizację środków, w ramach których agencja obciąża fundusze wydatkami;
- d) procedur, zgodnie z którymi są przyjmowane i weryfikowane wnioski beneficjentów i stwierdzana jest ich ważność oraz według których wydaje się zezwolenia na dokonywanie wydatków oraz ich pokrywanie i księgowanie;
- e) przepisów dotyczących bezpieczeństwa systemów informacyjnych;
- f) sprawozdania z przeglądu przedakredytacyjnego przeprowadzonego przez organ audytowy, o którym mowa w ust. 3.

7. Komisja informuje Komitet ds. Funduszy Rolniczych o agencjach płatniczych akredytowanych w każdym państwie członkowskim.

Artykuł 2

Przegląd i cofanie akredytacji dla agencji płatniczych

1. Właściwy organ zapewnia stały nadzór nad agencjami płatniczymi, za które jest odpowiedzialny, w szczególności na podstawie świadectw oraz sprawozdań sporządzanych przez jednostki certyfikujące, o których mowa w art. 12 rozporządzenia (UE) 2021/2116, i podejmuje działania w następstwie stwierdzonych niedociągnięć.

Co trzy lata właściwy organ przedkłada Komisji pisemne sprawozdanie z nadzoru agencji płatniczych i monitorowania ich działań. Sprawozdanie to obejmuje przegląd agencji płatniczych pod kątem ich ciągłej zgodności z kryteriami akredytacji, wraz z informacją na temat działań podjętych w celu uzupełnienia stwierdzonych niedociągnięć. Właściwy organ potwierdza, czy agencja płatnicza, za którą jest odpowiedzialny, w dalszym ciągu spełnia kryteria akredytacji.

2. Państwa członkowskie ustanawiają system, który zapewnia niezwłoczne przekazywanie właściwemu organowi wszystkich informacji sugerujących, że agencja płatnicza nie spełnia kryteriów akredytacyjnych.

3. Jeżeli właściwy organ ustalił, że dana agencja płatnicza nie spełnia już co najmniej jednego z kryteriów akredytacji w sposób, który może utrudniać realizację zadań określonych w art. 1 ust. 1 rozporządzenia delegowanego (UE) 2022/127, właściwy organ poddaje bezzwłocznie akredytację agencji płatniczej okresowi próbnemu. Opracowuje on plan działań wraz z ich harmonogramem, zmierzający do usunięcia stwierdzonych niedociągnięć w terminie wyznaczonym w zależności od wagi problemu, nieprzekraczającym 12 miesięcy od dnia, w którym akredytacja zostaje poddana okresowi próbnemu. W należycie uzasadnionych przypadkach Komisja może, na wniosek zainteresowanego państwa członkowskiego, zdecydować o przedłużeniu tego terminu.

4. Właściwy organ informuje Komisję o swojej decyzji w sprawie poddania akredytacji agencji płatniczej okresowi próbnemu, przedstawia plan opracowany zgodnie z ust. 3, a następnie informuje o postępach w jego realizacji.
5. W przypadku wycofania akredytacji właściwy organ niezwłocznie przystępuje do akredytowania innej agencji płatniczej, która spełnia kryteria przewidziane w art. 9 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/2116, aby zapewnić ciągłość realizacji płatności dla beneficjentów.
6. Jeżeli Komisja stwierdza, że właściwy organ nie wypełnił swojego obowiązku opracowania planu naprawczego na podstawie ust. 3 albo że agencja płatnicza zachowuje swoją akredytację pomimo niepełnej realizacji takiego planu w wyznaczonym terminie, zwraca się ona do właściwego organu o cofnięcie akredytacji tej agencji płatniczej, o ile nie przeprowadzi ona koniecznych zmian w terminie wyznaczonym przez Komisję w zależności od wagi problemu. W takiej sytuacji Komisja może zdecydować o wszczęciu postępowania w sprawie braku zgodności w ramach procedury rozliczenia zgodności zgodnie z art. 55 rozporządzenia (UE) 2021/2116.

Artykuł 3

Procedura wydawania, przeglądu i cofania akredytacji dla jednostki koordynującej

1. Państwa członkowskie wyznaczają na poziomie ministerialnym organ odpowiedzialny za wydawanie, przegląd i cofanie akredytacji dla jednostki koordynującej, o której mowa w art. 10 rozporządzenia (UE) 2021/2116 (zwany dalej „właściwym organem”).
2. Właściwy organ podejmuje, w drodze formalnego aktu, decyzję w sprawie wyznaczenia i w sprawie wydania lub, po dokonaniu przeglądu, cofnięcia akredytacji jednostki koordynującej na podstawie analizy kryteriów akredytacji, o których mowa w art. 2 rozporządzenia delegowanego (UE) 2022/127. To badanie zgodności z kryteriami akredytacji przeprowadza właściwy organ i może oprzeć się na badaniu przeprowadzonym przez organ audytowy. Właściwy organ bezzwłocznie informuje Komisję o wydaniu lub wycofaniu akredytacji jednostce koordynującej.
3. Jednostka koordynująca określona w art. 10 rozporządzenia (UE) 2021/2116 występuje w charakterze jedyne go przedstawiciela państwa członkowskiego przed Komisją w zakresie wszystkich kwestii związanych z funduszami dotyczącymi jej zadań.
4. Agencja płatnicza może pełnić rolę jednostki koordynującej, pod warunkiem że obydwie funkcje są rozdzielone.
5. W celu wykonania swych zadań jednostka koordynująca może, zgodnie z procedurami krajowymi, zwracać się do innych organów administracyjnych lub służb, w szczególności do tych, które dysponują fachową wiedzą z zakresu rachunkowości oraz wiedzą techniczną.
6. Poufność, integralność i dostępność wszystkich danych informacyjnych posiadanych przez jednostkę koordynującą jest zapewniona za pomocą środków przystosowanych do struktury administracyjnej, personelu oraz środowiska technologicznego każdej jednostki koordynującej. Finansowy i technologiczny wysiłek jest proporcjonalny do faktycznie ponoszonego ryzyka.
7. Przekazanie informacji przewidzianych w art. 90 akapit pierwszy lit. a) rozporządzenia (UE) 2021/2116 odbywa się natychmiast po akredytowaniu jednostki koordynującej po raz pierwszy, i w każdym przypadku przed obciążeniem funduszy jakimkolwiek wydatkiem, za który jednostka ta jest odpowiedzialna. Dołączane są do nich deklaracje i dokumenty dotyczące:
 - a) zakresu odpowiedzialności nałożonego na jednostkę koordynującą;
 - b) podziału odpowiedzialności w ramach jednostki koordynującej;
 - c) związków jednostki koordynującej z innymi organami, publicznymi lub prywatnymi, które odpowiadają za współpracę z jednostką w wykonywaniu jej zadań;
 - d) obowiązujących procedur i systemów mających na celu zagwarantowanie realizacji jej zadań;

- e) przepisów dotyczących bezpieczeństwa systemów informacyjnych;
- f) wyniku badania zgodności z kryteriami akredytacji, o których mowa w ust. 2.

8. W przypadku gdy właściwy organ uzna, że jednostka koordynująca nie spełnia kryteriów akredytacji, informuje jednostkę koordynującą o wymaganiach, które należy spełnić.

Do czasu wdrożenia wszelkich niezbędnych zmian w celu spełnienia kryteriów akredytacji akredytacja może być:

- a) wydana tymczasowo nowej jednostce koordynującej;
- b) poddana okresowi próbnemu w przypadku obecnej jednostki koordynującej, pod warunkiem że realizowany jest plan działania mający na celu zaradzenie sytuacji.

Akredytację cofa się, jeżeli kryteria akredytacji nie zostały spełnione, a właściwy organ uzna, że jednostka koordynująca nie może wykonywać swoich zadań.

Artykuł 4

Deklaracje zarządcze

1. Deklaracje zarządcze, o których mowa w art. 9 ust. 3 akapit pierwszy lit. d) oraz w art. 10 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2021/2116, sporządza się w stosownym czasie, tak aby jednostka certyfikująca mogła wydać opinię, o której mowa w art. 12 ust. 1 tego rozporządzenia.

Deklaracje zarządcze mają formę określoną, odpowiednio, w załączniku I i II do niniejszego rozporządzenia i mogą zawierać zastrzeżenia określające ilościowo potencjalny wpływ finansowy. Jeżeli pojawiły się zastrzeżenia, deklaracja zawiera plan naprawczy i dokładny harmonogram przewidziany dla jego realizacji.

2. Deklaracje zarządcze opierają się na skutecznym nadzorze nad systemem zarządzania i kontroli stosowanym w ciągu całego roku.

Artykuł 5

Certyfikacja

1. Właściwy organ wyznacza jednostkę certyfikującą przewidzianą w art. 12 rozporządzenia (UE) 2021/2116.

W przypadku gdy w danym państwie członkowskim istnieje więcej niż jedna jednostka certyfikująca, to państwo członkowskie może wyznaczyć publiczną jednostkę certyfikującą na szczeblu krajowym, która będzie odpowiedzialna za koordynację.

2. Jednostka certyfikująca organizuje swoją pracę w sposób skuteczny i wydajny, przeprowadza kontrole w odpowiednim terminie, uwzględniając charakter i harmonogram transakcji w odniesieniu do danego roku budżetowego.

3. Opinię, jaką ma przedstawić jednostka certyfikująca zgodnie z art. 12 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/2116, sporządza się co roku.

Opinia ta opiera się na wynikach audytu przeprowadzonego zgodnie z art. 6 i 7 niniejszego rozporządzenia.

4. Jednostka certyfikująca sporządza sprawozdanie w sprawie swoich ustaleń. Sprawozdanie obejmuje również funkcje delegowane agencji płatniczej zgodnie z sekcją 1.(D) załącznika I do rozporządzenia delegowanego (UE) 2022/127. W sprawozdaniu tym wskazuje się, czy w okresie objętym sprawozdaniem:

- a) agencja płatnicza spełniała kryteria akredytacji;
- b) procedury agencji płatniczej dawały wystarczającą pewność, że wydatki, którymi obciążane są fundusze, są zgodne z przepisami Unii, gwarantując tym samym:

- (i) w odniesieniu do rodzajów interwencji, o których mowa w rozporządzeniu (UE) 2021/2115, aby wydatki odpowiadały odpowiednim zgłoszonym produktom i aby poniesiono je zgodnie z mającymi zastosowanie systemami zarządzania oraz aby zastosowano się do ewentualnych zaleceń dotyczących usprawnień;
 - (ii) aby leżące u ich podstaw transakcje były legalne i prawidłowe w odniesieniu do środków określonych w rozporządzeniach Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 228/2013, (UE) nr 229/2013, (UE) nr 1308/2013 i (UE) nr 1144/2014 ⁽¹³⁾, jak również w odniesieniu do płatności specyficznej w odniesieniu do bawełny i wspierania wcześniejszego przechodzenia na emeryturę zgodnie z, odpowiednio, tytułem III rozdział II sekcja 3 podsekcja 2 i art. 155 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/2115, oraz aby zastosowano się do ewentualnych zaleceń dotyczących usprawnień;
- c) aby sprawozdawczość z realizacji celów w zakresie wskaźników produktu na potrzeby rocznego rozliczenia z realizacji celów, o którym mowa w art. 54 rozporządzenia (UE) 2021/2116, oraz sprawozdawczość z realizacji celów w zakresie wskaźników rezultatu na potrzeby wieloletniego monitorowania realizacji celów, o którym mowa w art. 134 rozporządzenia (UE) 2021/2115, wykazując zgodność z art. 37 rozporządzenia (UE) 2021/2116 – były prawidłowe;
 - d) roczne sprawozdania finansowe, określone w art. 33 niniejszego rozporządzenia były zgodne z księgami i rejestrami agencji płatniczej;
 - e) deklaracje wydatków i publicznych operacji interwencyjnych były istotnie autentycznym, kompletnym oraz dokładnym zapisem operacji, którymi zostały obciążone fundusze;
 - f) interesy finansowe Unii były należycie chronione odnośnie do wypłaconych zaliczek, uzyskanych gwarancji, zapasów interwencyjnych oraz kwot do pobrania.

Sprawozdanie zawiera informacje na temat liczby oraz kwalifikacji personelu przeprowadzającego audyt, na temat wykonanej pracy, zbadanych systemów, stwierdzonego progu istotności oraz uzyskanego stopnia pewności, w stosownych przypadkach, ujawnionych słabości oraz zaleceń przedstawionych w celu usprawnienia systemu oraz działalności, zarówno jednostki certyfikującej, jak i innych organów audytowych, wewnętrznych oraz zewnętrznych względem agencji płatniczej, od których jednostka certyfikująca uzyskała całkowite lub częściowe poświadczenie w zakresie spraw stanowiących przedmiot sprawozdania.

Artykuł 6

Zasady audytu

1. Audyt certyfikacyjny przeprowadza się zgodnie z międzynarodowymi standardami audytu.
2. Jednostka certyfikująca opracowuje strategię audytu, w której określa zakres, czas i ukierunkowanie audytu certyfikacyjnego, metody przeprowadzania kontroli i metodę doboru próby, odróżniając rodzaje interwencji, o których mowa w rozporządzeniu (UE) 2021/2115, od środków określonych w rozporządzeniach (UE) nr 228/2013, (UE) nr 229/2013, (UE) nr 1308/2013 i (UE) nr 1144/2014. Plan audytu opracowuje się dla każdego objętego audytem roku budżetowego w oparciu o szacowane ryzyko audytu. Na wniosek Komisji jednostka certyfikująca przedstawia strategię i plan audytu.
3. W wyniku badania audytowego należy uzyskać rozsądny poziom pewności audytu w odniesieniu do właściwego funkcjonowania systemów zarządzania, prawidłowości sprawozdawczości z realizacji celów, prawdziwości i rzetelności rocznego sprawozdania finansowego oraz legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw środków określonych w rozporządzeniach (UE) nr 228/2013, (UE) nr 229/2013, (UE) nr 1308/2013 i (UE) nr 1144/2014, jak również w odniesieniu do płatności specyficznej w odniesieniu do bawełny i wspierania wcześniejszego przechodzenia na emeryturę zgodnie z, odpowiednio, tytułem III rozdział II sekcja 3 podsekcja 2 i art. 155 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/2115, o których zwrot wystąpiono do Komisji.

⁽¹³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1144/2014 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących produktów rolnych wdrażanych na rynku wewnętrznym i w państwach trzecich oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 3/2008 (Dz.U. L 317 z 4.11.2014, s. 56).

Dokonuje się tego za pomocą audytu systemu i badania zgodności w odniesieniu do funkcjonowania systemu zarządzania, badania kompletności i dokładności oraz procedur analitycznych dotyczących systemu sprawozdawczości z realizacji celów.

Jeżeli chodzi o audyt rocznych sprawozdań finansowych, stosuje się badanie bezpośrednie wydatków, w tym badanie szczegółowe. Jeżeli chodzi o audyt legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw środków, o którym mowa w akapicie pierwszym, badanie obejmuje weryfikację na miejscu.

4. Komisja określa wytyczne obejmujące w szczególności:
 - a) dalsze wyjaśnienia i wskazówki w odniesieniu do audytu certyfikacyjnego, jaki ma mieć miejsce;
 - b) określenie rozsądnego poziomu pewności audytu, jaki ma być uzyskany w wyniku audytu.

Artykuł 7

Metody audytu

1. Metody audytu wykorzystywane przez jednostkę certyfikującą określa się w strategii audytu przewidzianej w art. 6 ust. 2.
2. Aby zrealizować cele audytu i wydać opinię przewidzianą w art. 12 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/2116, etapy audytu obejmują audyty systemów, badanie bezpośrednie i, w stosownych przypadkach, weryfikację uzgodnień deklaracji finansowych i zarządczych.
3. Jeżeli chodzi o audyt systemów zarządzania, jednostka certyfikująca przeprowadza audyty systemów, które mogą obejmować badanie zgodności, a także badanie ogólnych kontroli informatycznych i kontroli aplikacji, w celu weryfikacji projektu i wdrożenia systemu.
4. Badanie bezpośrednie wydatków obejmuje weryfikację legalności i prawidłowości leżących u ich podstaw transakcji na poziomie beneficjentów końcowych w odniesieniu do środków określonych w rozporządzeniach (UE) nr 228/2013, (UE) nr 229/2013, (UE) nr 1308/2013 i rozporządzeniu (UE) nr 1144/2014, jak również w odniesieniu do płatności specyficznej w odniesieniu do bawełny i wspierania wcześniejszego przechodzenia na emeryturę zgodnie z, odpowiednio, tytułem III rozdział II sekcja 3 podsekcja 2 i art. 155 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/2115. W tym celu służby jednostki certyfikującej mogą towarzyszyć służbom agencji płatniczej w momencie, gdy te przeprowadzają kontrolę na miejscu drugiego stopnia. Służby jednostki certyfikującej nie mogą towarzyszyć służbom agencji płatniczych w momencie, gdy te przeprowadzają początkowe kontrole na miejscu, z wyjątkiem przypadków, w których ponowne zweryfikowanie początkowej kontroli przeprowadzonej przez agencję płatniczą byłoby fizycznie niemożliwe.
5. Jeżeli chodzi o system sprawozdawczości z realizacji celów, jednostka certyfikująca stosuje badanie rejestrów, baz danych w celu sprawdzenia, czy postępy w realizacji celów w zakresie wskaźników produktu i rezultatu zgłoszono prawidłowo i są zgodne z, odpowiednio, wydatkami finansowanymi przez Unię lub celami interwencji. Jednostka certyfikująca weryfikuje i potwierdza uzasadnienia przedstawione w odniesieniu do różnic między rocznymi wydatkami zadeklarowanymi na potrzeby interwencji a kwotą odpowiadającą odpowiedniemu zgłoszonemu wskaźnikowi produktu zgodnie z art. 54 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/2116. Prace jednostki certyfikującej obejmują również weryfikację obliczenia wskaźników.
6. Jednostka certyfikująca może wykorzystać, do celów ogólnej pewności, wyniki audytów przeprowadzonych przez zewnętrznych audytorów podmiotów wdrażających instrumenty finansowe i na tej podstawie może podjąć decyzję o ograniczeniu własnych prac audytowych.

W kontekście funduszy gwarancyjnych jednostka certyfikująca może przeprowadzać audyty podmiotów udzielających nowych pożyczek potwierdzonych gwarancją jedynie w przypadku wystąpienia jednej lub obu z następujących sytuacji:

- a) dokumenty towarzyszące stanowiące dowód udzielenia wsparcia z instrumentu finansowego na rzecz ostatecznych odbiorców nie są dostępne na poziomie instytucji zarządzającej lub na poziomie podmiotów wdrażających instrument finansowy;
- b) są dowody na to, że dokumenty dostępne na poziomie instytucji zarządzającej lub na poziomie podmiotów wdrażających instrument finansowy nie stanowią prawdziwego i dokładnego zapisu udzielonego wsparcia.

Państwo członkowskie określa rozwiązania służące zagwarantowaniu, że ścieżka audytu instrumentów finansowych, zgodna ze wzorem przedstawionym w załączniku III, wykazuje spełnienie warunków lub osiągnięcie rezultatów.

7. Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) lub inne międzynarodowe instytucje finansowe, w których państwo członkowskie posiada akcje lub udziały, wdrażające instrumenty finansowe przekazują państwom członkowskim do końca każdego roku kalendarzowego roczne sprawozdanie z audytu, o którym mowa w art. 12 ust. 2 akapit trzeci rozporządzenia (UE) 2021/2116, przygotowane przez ich audytorów zewnętrznych i obejmujące elementy zawarte w załączniku IV do niniejszego rozporządzenia.

8. W wytycznych, o których mowa w art. 6 ust. 4, Komisja przedstawia dodatkowe wymogi i wytyczne dotyczące, odpowiednio, opracowywania procedur audytowych, zintegrowanej metody doboru próby, planowania i przeprowadzania na miejscu ponownej weryfikacji transakcji.

ROZDZIAŁ II

Zarządzanie finansami funduszy

Sekcja 1

Przepisy ogólne

Artykuł 8

Księgowość agencji płatniczych

1. Każda agencja płatnicza prowadzi księgowość obejmującą wyłącznie wydatki i dochody określone w art. 5 ust. 1, art. 6 i 45 rozporządzenia (UE) 2021/2116 i wykorzystanie środków finansowych udostępnionych w celu pokrycia odpowiednich wydatków. Księgowość ta musi rozróżniać i dostarczać osobno dane finansowe funduszy.

Państwa członkowskie udostępniają Komisji, na jej wniosek, informacje o poniesionych wydatkach i uzyskanych dochodach przeznaczonych na określony cel.

2. Agencje płatnicze państw członkowskich nienależących do strefy euro prowadzą księgowość obejmującą kwoty wyrażone w walucie, w której wydatki i dochody zostały poniesione lub otrzymane. Jednak w celu umożliwienia konsolidacji całości ich dochodów i wydatków, agencje płatnicze są w stanie dostarczyć odpowiednie dane w walucie krajowej lub euro.

3. Jeżeli chodzi o EFRROW, każda agencja płatnicza prowadzi księgowość umożliwiającą identyfikację wszystkich operacji dotyczących każdego planu i każdej interwencji. Księgowość ta obejmuje w szczególności:

- a) kwotę wydatków publicznych i kwotę wkładu unijnego wniesionego do każdej operacji;
- b) kwoty odzyskane od beneficjentów z powodu stwierdzonych nieprawidłowości lub zaniedbań;
- c) odzyskane kwoty, ze wskazaniem operacji początkowych.

Sekcja 2

Rachunki EFRG

Artykuł 9

Sporządzanie deklaracji wydatków

1. Kwotę płatności, która ma zostać przyznana beneficjentowi w ramach EFRG, ustalają państwa członkowskie w ramach systemów kontroli, o których mowa w tytule IV rozporządzenia (UE) 2021/2116.
2. Poniesione wydatki, które mają być zadeklarowane do EFRG, uwzględniają kary stosowane w ramach systemów kontroli państw członkowskich w przypadku niezgodności.
3. Kwota wynikająca z zastosowania ust. 2 służy – w odniesieniu do rodzajów interwencji w formie płatności bezpośrednich, o których mowa w art. 16 rozporządzenia (UE) 2021/2115, oraz programów na rzecz regionów najbardziej oddalonych w Unii Europejskiej i mniejszych wysp Morza Egejskiego, określonych, odpowiednio, w rozporządzeniu (UE) nr 228/2013 i rozporządzeniu (UE) nr 229/2013 – jako podstawa do zmniejszenia płatności, o których mowa w art. 17 rozporządzenia (UE) 2021/2115, oraz do stosowania dyscypliny finansowej, o której mowa w art. 17 rozporządzenia (UE) 2021/2116.
4. Kwota wynikająca z zastosowania ust. 2 oraz, w szczególnym przypadku płatności bezpośrednich i programów, o których mowa w ust. 3, kwota wynikająca z zastosowania ust. 2 i 3 stanowi kwotę, którą należy zadeklarować Komisji.
5. Wydatki zadeklarowane do EFRG służą jako podstawa do weryfikacji pułapów finansowych określonych w prawie Unii.
6. Kwota wynikająca z zastosowania ust. 2 i 3 służy jako podstawa do obliczenia kar administracyjnych w odniesieniu do warunkowości, o której mowa w tytule IV rozdziału IV i V rozporządzenia (UE) 2021/2116.
7. Na zasadzie odstępstwa od ust. 3 państwa członkowskie mogą wypłacać beneficjentom zaliczki na poczet płatności bezpośrednich bez stosowania współczynnika korygującego dyscypliny finansowej, o którym mowa w art. 17 rozporządzenia (UE) 2021/2116, w odniesieniu do wniosków o przyznanie pomocy na dany rok. Płatność salda, która ma być przyznana beneficjentom od dnia 1 grudnia, uwzględnia współczynnik korygujący dyscypliny finansowej stosowany w tym czasie w odniesieniu do całkowitej kwoty płatności bezpośrednich w odpowiednim roku kalendarzowym.

Artykuł 10

Przekazywanie informacji przez państwa członkowskie

1. Zgodnie z art. 90 ust. 1 lit. c) ppkt (i) oraz (ii) rozporządzenia (UE) 2021/2116 państwa członkowskie przesyłają Komisji drogą elektroniczną, najpóźniej do siódmego dnia każdego miesiąca, informacje i dokumenty dotyczące wydatków i dochodów przeznaczonych na określony cel, o których mowa w art. 11 i 12 niniejszego rozporządzenia, w szczególności deklarację wydatków sporządzoną zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu.

Jednakże informacje dotyczące dokonanych wydatków i dochodów przeznaczonych na określony cel otrzymane w dniach 1–15 października są przesyłane najpóźniej do dnia 25 października.

Wszystkie istotne informacje należy przekazywać na podstawie wzoru udostępnionego przez Komisję państwom członkowskim za pośrednictwem systemów informacyjnych.

2. Deklaracja wydatków, o której mowa w ust. 1, obejmuje co najmniej:
 - a) oświadczenie przygotowane przez każdą agencję płatniczą, w podziale zgodnie z nomenklaturą budżetu Unii, według wydatków i dochodów przeznaczonych na określony cel, zgodnie ze szczegółową nomenklaturą, udostępnioną państwom członkowskim w ramach systemów informacyjnych, obejmujące:
 - (i) otrzymane w ciągu poprzedniego miesiąca poniesione wydatki i dochody przeznaczone na określony cel;

- (ii) całkowitą kwotę poniesionych wydatków i dochodów przeznaczonych na określony cel otrzymanych od początku roku budżetowego do końca poprzedniego miesiąca;
- (iii) prognozy wydatków i dochodów przeznaczonych na określony cel obejmujące indywidualnie trzy kolejne miesiące i, odpowiednio, całkowitą kwotę szacowanych wydatków i dochodów przeznaczonych na określony cel do końca roku budżetowego.

W przypadku gdy szacunki dotyczące bieżącego miesiąca i dwóch kolejnych miesięcy, o których mowa w akapicie pierwszym ppkt (iii), przypadają na następny rok budżetowy, należy podać jedynie łączną kwotę na miesiąc;

b) rachunki dokumentujące wydatki i dochody związane z interwencją publiczną.

3. Wszystkie informacje finansowe wymagane zgodnie z niniejszym artykułem są wyrażane w euro.

Artykuł 11

Ogólne zasady dotyczące deklaracji wydatków i dochodów przeznaczonych na określony cel

1. Bez uszczerbku dla przepisów szczególnych w zakresie deklaracji wydatków i dochodów dotyczących przechowywania w magazynach publicznych, o których mowa w art. 12, wydatki i dochody przeznaczone na określony cel, zadeklarowane przez agencje płatnicze w odniesieniu do danego miesiąca, odpowiadają płatnościom i pobraniom rzeczywiście dokonanym w ciągu tego miesiąca.

Te wydatki i dochody przeznaczone na określony cel są księgowane w budżecie EFRG w ramach odpowiedniego roku budżetowego.

Jednakże:

- a) wydatki, które mogą zostać poniesione przed wprowadzeniem w życie przepisu zezwalającego na ich pełne lub częściowe pokrycie przez EFRG, mogą być tylko zadeklarowane:
 - (i) w odniesieniu do miesiąca, w ciągu którego wprowadzono w życie wspomniany przepis, lub
 - (ii) w odniesieniu do miesiąca następującego po miesiącu, w ciągu którego wprowadzono w życie wspomniany przepis;
- b) dochody przeznaczone na EFRG są zadeklarowane w odniesieniu do miesiąca, w którym upływa termin przekazania odpowiednich kwot, przewidziany w prawodawstwie unijnym. Jeżeli korekty dochodów przeznaczonych na określony cel prowadzą, na poziomie agencji płatniczej, do deklaracji ujemnych dochodów przeznaczonych na określony cel w odniesieniu do linii budżetowej, korekty nadwyżkowe przenosi się na kolejny miesiąc.

2. Wydatki i dochody przeznaczone na określony cel księguje się z datą, z którą rachunek agencji został obciążony lub uznany. Jednakże w odniesieniu do płatności, data do zaksięgowania może być datą, z jaką dana agencja wystawiła i wysłała dokument płatności do instytucji finansowej lub do beneficjanta. Każda agencja płatnicza stosuje tę samą metodę podczas całego roku budżetowego.

3. Niewykonane polecenia płatności i płatności obciążające rachunek, następnie ponownie zaksięgowane, są wykazywane w rachunkach jako pomniejszenia wydatków w odniesieniu do miesiąca, w trakcie którego powiadomienie o niewykonaniu lub anulowaniu zostaje przekazane agencji płatniczej.

4. W przypadku gdy płatności należne w ramach EFRG są obciążone roszczeniami, uważa się je za dokonane w całości do celów wykonania ust. 1:

- a) w dniu płatności sumy nadal należnej beneficjentowi, o ile roszczenie jest mniejsze niż ustalone wydatki;
- b) w dniu wyrównania, jeśli wydatek jest mniejszy lub równy roszczeniu.

*Artykuł 12***Szczegółowe zasady dotyczące deklaracji wydatków związanych z przechowywaniem w magazynach państwowych**

1. Operacje, które należy uwzględnić przy sporządzaniu deklaracji wydatków związanych z przechowywaniem w magazynach państwowych, są operacjami, które miały miejsce od początku roku budżetowego w rozumieniu art. 3 ust. 3 akapit pierwszy lit. a) rozporządzenia delegowanego (UE) 2022/127, wykazanymi pod koniec miesiąca na rachunkach agencji płatniczych, do końca wspomnianego miesiąca.
2. Wspomniane deklaracje wydatków obejmują wartości i kwoty, określone zgodnie z art. 17 i 18 niniejszego rozporządzenia oraz z art. 4 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 906/2014 ⁽¹⁴⁾, które zostały zaksięgowane przez agencje płatnicze w ciągu miesiąca następującego po tym, do którego odnoszą się operacje.

Jednakże:

- a) w przypadku operacji przeprowadzonych we wrześniu wartości i kwoty zostają zaksięgowane przez agencje płatnicze najpóźniej do dnia 15 października;
- b) w przypadku ogólnych kwot amortyzacji, o której mowa w art. 3 ust. 1 lit. e) rozporządzenia delegowanego (UE) nr 906/2014, kwoty zostają zaksięgowane w terminach określonych przez decyzję, która je przewiduje.

*Artykuł 13***Decyzja o płatnościach podjęta przez Komisję**

1. W oparciu o dane przesłane zgodnie z art. 10 ust. 1 niniejszego rozporządzenia Komisja podejmuje decyzję o dokonaniu płatności miesięcznych zgodnie z art. 21 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2021/2116, bez uszczerbku dla korekt, które mogą zostać wprowadzone późniejszymi decyzjami podjętymi zgodnie z art. 53, 54 i 55 tego rozporządzenia i z uwzględnieniem zmniejszeń i zawiesznień wprowadzonych zgodnie z art. 39–42 tego rozporządzenia.
2. Jeżeli całkowite wydatki zadeklarowane przez państwa członkowskie w ramach następnego roku budżetowego przekraczają trzy czwarte całości środków EFRG przewidzianych na bieżący rok budżetowy, zaciągnięte zobowiązania, określone w art. 11 ust. 2 lit. b) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, oraz odpowiednie płatności miesięczne przyznaje się proporcjonalnie do deklaracji wydatków, nie przekraczając 75 % środków przewidzianych na bieżący rok budżetowy. Komisja bierze pod uwagę saldo należności niezwróconych państwom członkowskim w chwili podejmowania decyzji dotyczących późniejszych zwrotów.

*Artykuł 14***Udostępnianie państwom członkowskim środków finansowych**

Podejmując decyzję w sprawie płatności miesięcznych, Komisja przekazuje państwom członkowskim do dyspozycji, w ramach środków budżetowych, środki finansowe niezbędne do pokrycia wydatków, które mają być sfinansowane przez EFRG, pomniejszone o kwotę odpowiadającą dochodom przeznaczonym na określony cel, na rachunek otwarty przez każde państwo członkowskie.

Jeżeli kwota określona przez Komisję w celu zastosowania art. 13 ust. 1 jest ujemna dla danego państwa członkowskiego ogółem lub dla danej linii budżetowej, faktyczna kompensacja może zostać odroczone na kolejne miesiące.

*Artykuł 15***Komunikacja do celów interwencji publicznej**

1. Agencje płatnicze przekazują Komisji:

⁽¹⁴⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 906/2014 z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do wydatków w zakresie interwencji publicznej (Dz.U. L 255 z 28.8.2014, s. 1).

- a) na wniosek Komisji, dokumenty i informacje, o których mowa w art. 3 ust. 7 rozporządzenia delegowanego (UE) 2022/127, oraz uzupełniające je krajowe przepisy administracyjne przyjęte w celu zastosowania środków interwencyjnych i zarządzania nimi;
 - b) do dnia przewidzianego w art. 10 ust. 1 niniejszego rozporządzenia – informacje dotyczące przechowywania w magazynach państwowych zgodnie ze wzorem udostępnionym państwu członkowskiemu przez Komisję za pośrednictwem systemów informacyjnych.
2. Do przesyłania powiadomień oraz do wymiany informacji i sporządzania dokumentów dotyczących wydatków w zakresie interwencji publicznej wykorzystuje się odpowiednie systemy informacyjne, o których mowa w art. 25.

Artykuł 16

Zawartość ksiąg rachunkowych magazynów państwowych prowadzonych przez agencje płatnicze

1. Ewidencja zapasów, przewidziana w art. 3 ust. 3 akapit pierwszy lit. a) rozporządzenia delegowanego (UE) 2022/127, obejmuje w sposób odrębny następujące kategorie pozycji:
 - a) ilości produktów zarejestrowane przy przyjmowaniu i wydawaniu z zapasów z fizycznym przemieszczeniem lub bez fizycznego przemieszczenia;
 - b) ilości wykorzystane z tytułu stosowania systemu bezpłatnej dystrybucji dla osób najbardziej potrzebujących w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym i zaksięgowane zgodnie z przepisami art. 4 ust. 3 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 906/2014, z rozróżnieniem ilości, które były przedmiotem transferu do innego państwa członkowskiego;
 - c) ilości pobrane jako próbki, z wyszczególnieniem próbek pobranych przez kupujących;
 - d) ilości, których nie można byłoby ponownie zapakować po kontroli wizualnej w ramach sporządzania corocznej inwentaryzacji lub w trakcie kontroli po przejściu interwencyjnym, a które pozostają w zapasach i są przedmiotem sprzedaży bezpośredniej;
 - e) ilości brakujące z przyczyn możliwych i niemożliwych do określenia, w tym ilości brakujące odpowiadające ustalonym prawnie granicom tolerancji;
 - f) ilości, których jakość uległa obniżeniu;
 - g) nadwyżki ilościowe;
 - h) ilości brakujące przekraczające granicę tolerancji;
 - i) ilości przyjęte do magazynu i niespełniające wymaganych warunków, w wyniku czego odrzucono ich przejście;
 - j) ilości netto znajdujące się w zapasach na koniec każdego miesiąca lub roku budżetowego, które zostają przeniesione na następny miesiąc lub rok budżetowy.
2. Rachunki finansowe, przewidziane w art. 3 ust. 3 akapit pierwszy lit. a) rozporządzenia delegowanego (UE) 2022/127, obejmują:
 - a) wartość ilości, o których mowa w ust. 1 lit. a) niniejszego artykułu, uwzględniając oddzielnie wartość ilości kupionych i wartość ilości sprzedanych;
 - b) wartość księgową ilości wykorzystanych lub uwzględnionych z tytułu stosowania systemu bezpłatnej dystrybucji, o której mowa w ust. 1 lit. b) niniejszego artykułu;
 - c) koszty finansowania, o których mowa w art. 3 ust. 1 lit. a) rozporządzenia delegowanego (UE) nr 906/2014;
 - d) wydatki na czynności fizyczne, o których mowa w art. 3 ust. 1 lit. b) i c) rozporządzenia delegowanego (UE) nr 906/2014;
 - e) kwoty wynikające z amortyzacji, o której mowa w art. 3 ust. 1 lit. e) rozporządzenia delegowanego (UE) nr 906/2014;
 - f) kwoty pobrane lub odzyskane od sprzedających, nabywców i podmiotów przechowujących, inne niż określone w art. 21 niniejszego rozporządzenia;

- g) kwotę dochodów pochodzących ze sprzedaży bezpośredniej zrealizowanych po dokonaniu corocznej inwentaryzacji lub kontroli następujących po przejęciu produktów do zapasów interwencyjnych;
- h) straty i zyski z wydanych produktów z uwzględnieniem amortyzacji, o której mowa w lit. e) niniejszego ustępu;
- i) pozostałe pozycje winien i ma, w szczególności elementy odpowiadające ilościom, o których mowa w ust. 1 lit. c)–g) niniejszego artykułu;
- j) średnią wartość księgową, wyrażoną na tonę.

Artykuł 17

Księgowość dotycząca interwencji publicznej

1. Pozycje, o których mowa w art. 16, księguje się pod względem ilości, wartości, kwot oraz średnich faktycznie stwierdzonych przez agencje płatnicze lub też pod względem wartości i kwot obliczonych na podstawie ustanowionych przez Komisję standardów.
2. Powyższe zapisy i obliczenia określone w ust. 1 są dokonywane pod warunkiem stosowania następujących zasad:
 - a) koszty wydania z magazynu odnoszące się do ilości, w przypadku których stwierdzono braki lub których jakość uległa obniżeniu, zgodnie z zasadami, o których mowa w załącznikach VI i VII do rozporządzenia delegowanego (UE) nr 906/2014, zostają uwzględnione wyłącznie w stosunku do ilości faktycznie sprzedanych lub wydanych z magazynu;
 - b) ilości uznane za brakujące podczas transferu między państwami członkowskimi nie są uwzględnione jako przyjęte do magazynu państwa członkowskiego miejsca przeznaczenia i nie korzystają z przypisanych im kosztów standardowych przyjęcia do magazynu;
 - c) w przypadku transportu lub transferu uwzględnia się ustalone standardowo koszty przyjęcia i wydania, jeśli, według przepisów Unii, koszty te nie zostały uznane za integralną część kosztów transportu;
 - d) o ile przepisy szczegółowe prawodawstwa unijnego nie stanowią inaczej, nie uwzględnia się w rachunkach EFRG ewentualnych kwot pochodzących ze sprzedaży produktów, których jakość uległa obniżeniu ani innych ewentualnych kwot otrzymanych w podobny sposób;
 - e) ewentualne nadwyżki ilościowe księguje się po stronie ujemnej jako ilości brakujące w pozycji stan zapasów i przemieszczenia. Są one uwzględniane przy określaniu ilości przekraczających granicę tolerancji;
 - f) próbki inne niż pobierane przez kupujących księguje się zgodnie z pkt 2 lit. a) załącznika VII do rozporządzenia delegowanego (UE) nr 906/2014.
3. O dokonanych przez Komisję korektach w danych z bieżącego roku budżetowego, o których mowa w art. 16, informowany jest Komitet ds. Funduszy Rolniczych. Państwa członkowskie mogą zostać poinformowane o korektach za pośrednictwem decyzji o płatności miesięcznej lub, w przypadku jej braku, decyzji dotyczącej rozliczenia rachunków. Agencje płatnicze wprowadzają korekty do ewidencji księgowej na warunkach przewidzianych we wspomnianej decyzji.

Artykuł 18

Dni księgowania wydatków i dochodów oraz przesunięć produktów w ewidencji księgowej dotyczącej interwencji publicznej

1. Poszczególne pozycje dotyczące wydatków i dochodów księguje się w dniu, w którym ma miejsce czynność fizyczna wynikająca z zastosowania środka interwencyjnego przy zastosowaniu kursu walutowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 906/2014.

Jednakże w wyszczególnionych poniżej przypadkach mają zastosowanie następujące daty:

- a) data przyjęcia w przypadku kwot otrzymanych lub odzyskanych, o których mowa w art. 16 ust. 2 lit. f) i g) niniejszego rozporządzenia;
- b) dzień faktycznej płatności kosztów związanych z czynnościami fizycznymi, o ile kosztów tych nie pokrywają kwoty standardowe.

2. Poszczególne pozycje dotyczące przemieszczeń fizycznych produktów i zarządzania zapasami księguje się w dniu, w którym ma miejsce czynność fizyczna wynikająca z zastosowania środka interwencyjnego.

Jednakże w wyszczególnionych poniżej przypadkach mają zastosowanie następujące daty:

- a) dzień przejścia produktów przez agencję płatniczą zgodnie z art. 22 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2016/1240 ⁽¹⁵⁾, w przypadku ilości przyjmowanych do magazynów państwowych bez zmiany miejsca przechowywania;
- b) dzień stwierdzenia stanu faktycznego w przypadku ilości brakujących lub których jakość uległa obniżeniu oraz nadwyżek ilościowych;
- c) dzień faktycznego wydania produktów z magazynu, w przypadku sprzedaży bezpośredniej produktów, których nie można byłoby ponownie zapakować po kontroli wizualnej w ramach sporządzania corocznej inwentaryzacji lub w trakcie kontroli po przejściu interwencyjnym, a które pozostają w zapasach;
- d) ostatni dzień roku budżetowego, w przypadku ewentualnych strat przekraczających granicę tolerancji określoną w art. 4 ust. 2 rozporządzenia delegowanego (UE) 2022/127.

Artykuł 19

Kwota finansowana z tytułu interwencji publicznej

1. Kwotę finansowaną z tytułu środków interwencyjnych określonych w art. 2 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 906/2014 ustala się na podstawie rachunków sporządzanych i przechowywanych przez agencje płatnicze zgodnie z art. 3 ust. 3 akapit pierwszy lit. a) rozporządzenia delegowanego (UE) 2022/127, w których różne pozycje wydatków i dochodów określone w art. 16 niniejszego rozporządzenia zostały odpowiednio zapisane po stronach ma i winien, przy czym, w stosownych przypadkach, uwzględnia się kwoty wydatków ustalonych w sektorowym prawodawstwie rolnym.

2. Agencje płatnicze lub jednostki koordynujące, w zależności od przypadku, przekazują Komisji drogą elektroniczną, co miesiąc i co roku, na podstawie wzorów udostępnionych państwom członkowskim przez Komisję za pośrednictwem systemów informacyjnych, informacje niezbędne do finansowania wydatków związanych z przechowywaniem w magazynach państwowych oraz odnoszących się do niego rozliczeń potwierdzających wydatki i dochody w postaci tabel, w terminach określonych w art. 10 ust. 1 i w art. 33 ust. 2.

Artykuł 20

Deklaracje dotyczące wydatków i dochodów związanych z interwencją publiczną

1. Finansowanie w ramach środków interwencyjnych EFRG, o których mowa w art. 2 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 906/2014, stanowi równowartość wydatków obliczonych na podstawie informacji przekazanych przez agencję płatniczą, pomniejszonych o ewentualne dochody wynikające z zastosowania środka interwencyjnego, zatwierdzonych za pomocą wprowadzonego w życie przez Komisję systemu informacyjnego i ujętych przez agencję płatniczą w deklaracji wydatków, sporządzonej zgodnie z art. 12 niniejszego rozporządzenia.

2. Kwoty odzyskane zgodnie z art. 53 rozporządzenia (UE) 2021/2116 oraz kwoty pobrane lub odzyskane od sprzedających, nabywców i podmiotów przechowujących, które spełniają kryteria określone w art. 45 tego rozporządzenia, są deklarowane w budżecie EFRG zgodnie z art. 10 ust. 2 lit. a) niniejszego rozporządzenia.

⁽¹⁵⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/1240 z dnia 18 maja 2016 r. ustalające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do interwencji publicznej i dopłat do prywatnego przechowywania (Dz.U. L 206 z 30.7.2016, s. 71).

Sekcja 3

Rachunki EFRROW

Artykuł 21

Prognozy potrzeb finansowych

W odniesieniu do każdego planu strategicznego WPR, o którym mowa w art. 118 rozporządzenia (UE) 2021/2115, oraz zgodnie z art. 90 ust. 1 akapit pierwszy lit. c) pkt (ii) rozporządzenia (UE) 2021/2116 państwa członkowskie przesyłają Komisji dwa razy w roku, najpóźniej do dnia 31 stycznia i 31 sierpnia swoje prognozy odnośnie do kwot, które należy sfinansować z EFRROW w odniesieniu do danego roku budżetowego. Ponadto państwa członkowskie przesyłają zaktualizowane szacunki dotyczące wniosków o finansowanie na kolejny rok budżetowy.

Te prognozy i te zaktualizowane szacunki należy przesyłać na podstawie wzoru udostępnionego przez Komisję państwom członkowskim za pośrednictwem systemów informacyjnych.

Artykuł 22

Deklaracje wydatków

1. Agencje płatnicze deklarują wydatki i odzyskaną kwotę w odniesieniu do każdego rodzaju interwencji w zakresie rozwoju obszarów wiejskich i pomocy technicznej w ramach planu strategicznego WPR, o którym mowa w art. 118 rozporządzenia (UE) 2021/2115, w odniesieniu do każdego z okresów referencyjnych, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, na podstawie wzoru udostępnionego przez Komisję państwom członkowskim za pośrednictwem systemów informacyjnych.

W odniesieniu do każdego planu strategicznego WPR agencje płatnicze podają w deklaracji wydatków co najmniej następujące elementy:

- a) kwotę kwalifikowalnych wydatków publicznych, z wyłączeniem dodatkowego finansowania krajowego, o którym mowa w art. 115 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2021/2115, w odniesieniu do których agencja płatnicza faktycznie wypłaciła odpowiedni wkład EFRROW w każdym z okresów referencyjnych, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu;
- b) informacje na temat instrumentów finansowych, o których mowa w art. 32 ust. 4 i 5 rozporządzenia (UE) 2021/2116;
- c) dodatkowe informacje dotyczące zaliczek wypłaconych beneficjentom, o których mowa w art. 44 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2021/2116;
- d) kwotę odzyskaną w bieżącym okresie, o którym mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, w odniesieniu do planu strategicznego WPR;
- e) kwotę odzyskaną w bieżącym okresie, o którym mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, w odniesieniu do programów rozwoju obszarów wiejskich EFRROW poczynszyszy od 2007 r., w przypadku których państwa członkowskie nie są już zobowiązane do przesyłania okresowych deklaracji wydatków;
- f) kwoty związane z pomocą techniczną.

Poniesione wydatki, które mają być zadeklarowane do EFRROW, uwzględniają kary stosowane w ramach systemu zarządzania i kontroli państw członkowskich w przypadku niezgodności.

2. Po zatwierdzeniu przez Komisję planu strategicznego WPR państwa członkowskie przesyłają Komisji, zgodnie z art. 90 ust. 1 akapit pierwszy lit. c) ppkt (i) rozporządzenia (UE) 2021/2116, swoje deklaracje wydatków w następujących terminach:

- a) najpóźniej w dniu 30 kwietnia w przypadku wydatków w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 marca;
- b) najpóźniej w dniu 31 lipca w przypadku wydatków w okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 30 czerwca;
- c) najpóźniej w dniu 10 listopada w przypadku wydatków w okresie od dnia 1 lipca do dnia 15 października;
- d) najpóźniej w dniu 31 stycznia w przypadku wydatków w okresie od dnia 16 października do dnia 31 grudnia.

Jeżeli w danym państwie członkowskim plan strategiczny WPR realizuje więcej niż jedna agencja płatnicza, jednostka koordynująca zapewnia, aby deklaracje wydatków zostały przesłane tego samego dnia.

Jednak wszelkie wydatki poniesione przez agencje płatnicze na rzecz beneficjentów zgodnie z art. 86 rozporządzenia (UE) 2021/2115 do zakończenia ostatniego okresu, jak określono w niniejszym ustępie akapit pierwszy, przed zatwierdzeniem planu strategicznego WPR, o którym mowa w art. 118 tego rozporządzenia, są w gestii państw członkowskich i są zgłaszane Komisji w pierwszej deklaracji wydatków po przyjęciu tego planu. Odzyskane kwoty w odniesieniu do odpowiedniego okresu, o których mowa w ust. 1 akapit drugi lit. d) i e) niniejszego artykułu, również deklaruje się w tej deklaracji. Ta sama zasada ma odpowiednio zastosowanie w przypadku zmiany planu strategicznego WPR, o której mowa w art. 119 rozporządzenia (UE) 2021/2115, z wyjątkiem dostosowań planu finansowego, o których mowa w art. 23 niniejszego rozporządzenia.

W odniesieniu do instrumentów finansowych ustanowionych zgodnie z art. 58 rozporządzenia (UE) 2021/1060 i art. 80 rozporządzenia (UE) 2021/2115 wydatki deklaruje się w roku budżetowym, jeżeli spełnione są warunki, o których mowa w art. 32 ust. 3 i 4 rozporządzenia (UE) 2021/2116, oraz jeżeli zostały one dokonane przez agencję płatniczą przed końcem roku budżetowego.

Wszystkie informacje finansowe wymagane zgodnie z niniejszym artykułem są wyrażane w euro.

Artykuł 23

Obliczanie kwoty do wypłacenia

1. Wkład Unii wypłacany w odniesieniu do kwalifikowalnych wydatków publicznych, z wyłączeniem dodatkowego finansowania krajowego, o którym mowa w art. 115 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2021/2115, wymienia się w planie finansowym obowiązującym pierwszego dnia okresu referencyjnego i oblicza się w odniesieniu do planów strategicznych WPR, o których mowa w art. 118 tego rozporządzenia, w następujący sposób:
 - a) dla każdego okresu referencyjnego, o którym mowa w art. 22 ust. 2 niniejszego rozporządzenia, na podstawie stawki wkładu EFRROW przewidzianej w art. 91 rozporządzenia (UE) 2021/2115 i zatwierdzonej przez Komisję zgodnie z art. 118 tego rozporządzenia;
 - b) dla niektórych rodzajów wydatków kwalifikowalnych, o których mowa w art. 155 rozporządzenia (UE) 2021/2115 w latach 2023–2027, na podstawie stawki wkładu dla interwencji określonej w planie strategicznym WPR, z zastrzeżeniem warunków zawartych w tym artykule;
 - c) pomoc techniczną na podstawie stawki ryczałtovej, o której mowa w art. 94 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/2115.

Obliczenia te uwzględniają korekty wkładu Unii zadeklarowane w deklaracji wydatków za ten okres.

2. Bez uszczerbku dla pułapu przewidzianego w art. 30 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/2116, jeżeli łączna kwota wkładu Unii wypłacona na rzecz planu strategicznego WPR przekracza wkład na dany rodzaj interwencji, w odniesieniu do EFRROW, kwotę do wypłacenia zmniejsza się do kwoty zaprogramowanej na ten rodzaj interwencji. Jakikolwiek wkład Unii wyłączony w ten sposób można wypłacić później, pod warunkiem że zmieniony plan finansowy został przedstawiony przez państwo członkowskie i zatwierdzony przez Komisję.

Artykuł 24

Automatyczne umorzenie

W przypadku gdy państwo członkowskie nie przedłoży zmienionego planu finansowego, jak przewidziano w art. 34 ust. 6 rozporządzenia (UE) 2021/2116, oraz powiązanej zmiany planu strategicznego WPR do dnia 30 czerwca, Komisja zmniejsza proporcjonalnie kwoty przydzielone na każdy rodzaj interwencji poprzez zmianę decyzji zatwierdzającej plan strategiczny WPR danego państwa członkowskiego nie później niż do dnia 30 września.

Sekcja 4

Przepisy wspólne dla funduszy

Artykuł 25

Elektroniczna wymiana informacji i dokumentów

1. Komisja określa systemy informacyjne umożliwiające wymianę dokumentów i informacji drogą elektroniczną między nią a państwami członkowskimi, odnośnie do informacji i konsultacji informacji przewidzianych w art. 90 rozporządzenia (UE) 2021/2116, i niezbędne zasady ich stosowania. Komisja informuje państwa członkowskie o zasadach ogólnych dotyczących wprowadzenia tych systemów za pośrednictwem Komitetu ds. Funduszy Rolniczych.

2. Systemy informacyjne, o których mowa w ust. 1, są w stanie w szczególności przetwarzać:

- a) dane niezbędne do transakcji finansowych, w szczególności dane dotyczące rocznych sprawozdań finansowych agencji płatniczych, deklaracji wydatków i dochodów przeznaczonych na określony cel i przekazywania informacji i dokumentów określonych w art. 3 rozporządzenia delegowanego (UE) 2022/127 i w art. 8, 10, 11, 12, 14, 18, 19, 21, 22, 23 oraz 32 niniejszego rozporządzenia;
- b) dokumenty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania umożliwiające monitorowanie miesięcznych i okresowych deklaracji wydatków i rocznych sprawozdań finansowych oraz informacje i dokumenty, które agencje płatnicze muszą udostępnić Komisji celem konsultacji;
- c) dokumenty Unii i wytyczne Komisji w zakresie finansowania wspólnej polityki rolnej przez organy akredytowane lub wyznaczone na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/2116, jak również wytyczne dotyczące zharmonizowanego stosowania odpowiedniego prawodawstwa.

3. Komisja udostępnia państwom członkowskim za pośrednictwem systemów informacyjnych formę i treść dokumentów, o których mowa w art. 10, 18, 19, 21, 22, 23 i 32, pod postacią wzoru.

Wzory te są dostosowywane i aktualizowane przez Komisję, na podstawie informacji przekazywanych przez Komitet ds. Funduszy Rolniczych.

4. Systemy informacyjne, o których mowa w ust. 1, mogą zawierać narzędzia wymagane do przechowywania danych oraz do zarządzania rachunkami funduszy przez Komisję.

5. Dane dotyczące transakcji finansowych są przekazywane, wprowadzane do systemów informacyjnych, o których mowa w ust. 1 i aktualizowane w tych systemach pod nadzorem agencji płatniczych, przez same agencje płatnicze lub organy, którym powierzono wykonanie tego zadania, w stosownym przypadku za pośrednictwem akredytowanych jednostek koordynujących, zgodnie z art. 9 ust. 4 i art. 10 rozporządzenia (UE) 2021/2116.

6. W przypadku gdy dokument przesłany zgodnie z art. 90 ust. 1 lit. c) ppkt (i) oraz (iii) rozporządzenia (UE) 2021/2116 lub procedura w systemach informacyjnych wymagają podpisu lub zatwierdzenia przez osobę upoważnioną na jednym lub kilku etapach tej procedury, ten obowiązkowy podpis elektroniczny lub zatwierdzenie składa się zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 910/2014.

7. Dokumenty elektroniczne i cyfrowe są przechowywane przez cały okres przewidziany w art. 3 ust. 3 akapit pierwszy lit. a) rozporządzenia delegowanego (UE) 2022/127

8. W przypadku nieprawidłowego działania systemu informacyjnego lub braku stałego połączenia państwo członkowskie może przekazać dokumenty w innej formie, za uprzednią zgodą Komisji, na warunkach przez nią określonych.

Artykuł 26

Wymogi w zakresie zwrotu wydatków dotyczące funduszy

1. Agencje płatnicze lub akredytowana jednostka koordynująca wprowadzają deklaracje wydatków dotyczące funduszy w formie ustrukturyzowanych danych na podstawie wzoru udostępnionego przez Komisję państwom członkowskim za pośrednictwem systemów informacyjnych.
2. Wydatki EFRG i EFRROW oraz dochody EFRG przeznaczone na określony cel zadeklarowane zgodnie z okresem mogą obejmować zmiany danych zadeklarowanych zgodnie z poprzednimi okresami deklaracji tego samego roku budżetowego.
3. Wydatki EFRG i EFRROW oraz dochody przeznaczone na określony cel podlegające zaliczeniu do roku budżetowego, nieuwzględnione w, odpowiednio, deklaracjach miesięcznych i okresowych, mogą zostać skorygowane dopiero w rocznym sprawozdaniu finansowym, które należy przesłać Komisji zgodnie z art. 90 ust. 1 akapit pierwszy lit. c) ppkt (iii) rozporządzenia (UE) 2021/2116.
4. Komisja wpłaca wkład Unii, pod warunkiem dostępności środków, na rachunek(-ki) otwarty(-e) przez każde państwo członkowskie.
5. Każde państwo członkowskie przekazuje Komisji nazwy lub numery rachunków zgodnie z formatem udostępnionym mu przez Komisję.

Artykuł 27

Zawieszenie płatności

Akty wykonawcze określające płatności miesięczne, o których mowa w art. 21 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2021/2116, lub płatności okresowe, o których mowa w art. 32 tego rozporządzenia, uwzględniają zawieszenia płatności wprowadzone zgodnie z art. 40 ust. 1 i 2, art. 41 ust. 2 oraz art. 42 ust. 2 wspomnianego rozporządzenia.

Artykuł 28

Plany działania dotyczące wieloletniego monitorowania realizacji celów

1. Po dokonaniu oceny uzasadnienia przedłożonego przez państwo członkowskie w kontekście przeglądu realizacji celów, o którym mowa w art. 135 rozporządzenia (UE) 2021/2115, Komisja może zwrócić się do zainteresowanego państwa członkowskiego o przedłożenie planu działania, o którym mowa w art. 41 rozporządzenia (UE) 2021/2116. Państwo członkowskie przedkłada plan działania w terminie dwóch miesięcy od otrzymania wniosku Komisji. Państwo członkowskie proponuje we wspomnianym planie działania konkretne działania naprawcze w celu usunięcia niedociągnięć i określenia interwencji, które mają wpływ na wykonanie planu strategicznego WPR, w szczególności w odniesieniu do różnic w stosunku od celów pośrednich ustalonych dla osiągnięcia celów szczegółowych określonych w art. 6 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/2115. Działania naprawcze opisuje się na tyle szczegółowo, aby Komisja mogła ocenić, czy plan działania jest odpowiedni do zaradzenia tym niedociągnięciami, w tym, w stosownych przypadkach, działania mające na celu poprawę wyników odnośnych interwencji.
2. W odniesieniu do każdego z działań państwo członkowskie określa planowany termin realizacji, który nie może przypadać później niż 2 lata od momentu rozpoczęcia realizacji planu działania. Aby umożliwić przegląd oczekiwanych ram czasowych realizacji planu działania państwo członkowskie określa również wskaźniki dotyczące postępów na drodze do dotrzymania tego terminu, które stosuje się z częstotliwością co najmniej co trzy miesiące przez cały okres realizacji planu działania.
3. W terminie dwóch miesięcy od otrzymania planu działania od danego państwa członkowskiego Komisja, w stosownych przypadkach, informuje to państwo członkowskie na piśmie o swoich zastrzeżeniach do przedstawionego planu działania i zwraca się o jego zmianę. Zainteresowane państwo członkowskie przekazuje dalsze wyjaśnienia i przedkłada zaktualizowany plan działania w terminie dwóch miesięcy od otrzymania uwag Komisji.

4. Po upływie okresu, o którym mowa w ust. 3, Komisja informuje państwo członkowskie na piśmie w terminie dwóch miesięcy, czy uznaje plan działania za wystarczający do usunięcia niedociągnięć wpływających na realizację planu strategicznego WPR. Jeżeli ocena jest pozytywna, otrzymanie tej oceny przez państwo członkowskie uznaje się za datę rozpoczęcia realizacji planu działania. Data rozpoczęcia pozostaje bez uszczerbku dla możliwości wcześniejszego rozpoczęcia przez dane państwo członkowskie wdrażania działań naprawczych. W przypadku oceny negatywnej Komisja informuje zainteresowane państwo członkowskie o zamiarze zawieszenia płatności, o którym mowa w art. 41 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/2116.

5. Państwa członkowskie przygotowują plany działania i sprawozdania z postępów w ich realizacji zgodnie z odpowiednim wzorem dostarczonym przez Komisję w momencie składania rocznego sprawozdania z realizacji celów, zgodnie z art. 9 ust. 3 akapit pierwszy lit. b) rozporządzenia (UE) 2021/2116. Wzór ten jest dostępny i stosowany w formie elektronicznej.

Artykuł 29

Plany działania dotyczące niedociągnięć w systemach zarządzania

1. Państwo członkowskie przedkłada plan działania, o którym mowa w art. 42 rozporządzenia (UE) 2021/2116, w terminie dwóch miesięcy od otrzymania wniosku Komisji. W swoim planie działania zainteresowane państwo członkowskie proponuje konkretne działania mające na celu usunięcie każdego z poważnych niedociągnięć wskazanych przez Komisję. Działania naprawcze muszą być odpowiednio opisane, tak aby Komisja mogła ocenić, czy plan działania jest wystarczający do usunięcia niedociągnięć.

2. W odniesieniu do każdego z działań państwo członkowskie określa planowany termin realizacji, który nie może przypadać później niż 2 lata od momentu rozpoczęcia realizacji planu działania. W celu umożliwienia przeglądu wskaźników postępu państwo członkowskie określa również cele pośrednie dotyczące dotrzymania tego terminu, które stosuje się z częstotliwością co najmniej co trzy miesiące przez cały okres realizacji planu działania.

3. W terminie dwóch miesięcy od otrzymania planu działania od danego państwa członkowskiego Komisja, w stosownych przypadkach, informuje to państwo członkowskie na piśmie o swoich zastrzeżeniach do przedstawionego planu działania i zwraca się o jego zmianę. Zainteresowane państwo członkowskie przekazuje dalsze wyjaśnienia i przedkłada zaktualizowany plan działania w terminie dwóch miesięcy od otrzymania uwag Komisji. W należycie uzasadnionych przypadkach okres ten może zostać przedłużony.

4. Po wymianie informacji, o której mowa w ust. 3, i nie później niż dwa miesiące po otrzymaniu ostatniej wiadomości od państwa członkowskiego, Komisja informuje państwo członkowskie na piśmie o swojej ocenie. Jeżeli ocena jest pozytywna, otrzymanie tej oceny przez państwo członkowskie uznaje się za datę rozpoczęcia realizacji planu działania. Data rozpoczęcia pozostaje bez uszczerbku dla możliwości wcześniejszego rozpoczęcia przez dane państwo członkowskie wdrażania działań naprawczych. W przypadku oceny negatywnej na skutek oczywistych braków w planie działania Komisja informuje zainteresowane państwo członkowskie o zamiarze zawieszenia płatności, o którym mowa w art. 42 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/2116.

5. Jeżeli postępy we wdrażaniu planu działania są niewystarczające lub nie został on przedłożony zgodnie z pisemnym wnioskiem Komisji, Komisja informuje zainteresowane państwo członkowskie o zamiarze zawieszenia płatności, o którym mowa w art. 42 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/2116.

6. W przypadku powtarzających się poważnych niedociągnięć ujawnionych w sprawozdaniach z oceny jakości, o których mowa w art. 68 ust. 3, art. 69 ust. 6 i art. 70 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/2116, Komisja występuje o ustanowienie planu działania zgodnie z art. 42 ust. 1 tego rozporządzenia, jeżeli w drugim roku z kolei wykryto te same niedociągnięcia i nie odnotowano żadnej poprawy.

7. Państwa członkowskie przygotowują plany działania i sprawozdania z postępów w ich realizacji zgodnie z odpowiednim wzorem dostarczonym przez Komisję. Wzór ten jest dostępny i stosowany w formie elektronicznej.

ROZDZIAŁ III

Rozliczanie rachunków

Sekcja 1

Odzyskiwanie należności

Artykuł 30

Odzyskiwanie nienależnych płatności

1. W przypadku jakichkolwiek nienależnych płatności wynikających z nieprawidłowości lub zaniedbań państwa członkowskie ustanawiają system zapewniający zwrócenie się do beneficjentów o zwrot należności w rozsądnym terminie, po tym jak, w stosownych przypadkach, agencja płatnicza lub organ odpowiedzialny za odzyskiwanie należności otrzymały sprawozdanie z kontroli lub podobny dokument stwierdzający wystąpienie nieprawidłowości. System ten zapewnia, aby w momencie składania wniosku o zwrot należności odpowiednie kwoty zostały zapisane w księdze dłużników agencji płatniczej.
2. Państwa członkowskie wdrażają system zapewniający terminowe uruchamianie i monitorowanie procedur odzyskiwania należności, w tym naliczania odsetek zgodnie z obowiązującymi przepisami krajowymi, regulacjami i przepisami administracyjnymi, o których mowa w art. 59 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/2116, odliczania i egzekucji kwot nienależnie wypłaconych. Zapewnia się podjęcie działań następczych w odniesieniu do długu zgodnie z obowiązującą krajową procedurą odzyskiwania należności, a odzyskane kwoty zwraca się funduszom w odpowiednim terminie.
3. Korekty długu wobec funduszy dokonuje się jedynie wówczas, gdy w akcie administracyjnym lub prawnym o charakterze ostatecznym stwierdza się brak nieprawidłowości.
4. Państwa członkowskie odpowiednio uzasadniają umorzenie długu i decyzję o niekontynuowaniu odzyskiwania długu zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami krajowymi.

Artykuł 31

Odzyskiwanie za pomocą kompensacji

Bez uszczerbku dla wszelkich innych działań mających na celu egzekwowanie prawa, przewidzianych przez przepisy krajowe, państwa członkowskie odliczają wszelkie nienależne kwoty wynikające z utrzymującej się nieprawidłowości po stronie beneficjenta, których wysokość została ustalona zgodnie z krajowym ustawodawstwem, od wszelkich płatności na rzecz tego beneficjenta wypłacanych mu przez agencję płatniczą odpowiedzialną za odzyskanie długu.

Sekcja 2

Rozliczanie

Artykuł 32

Treść rocznych sprawozdań finansowych

1. Roczne sprawozdanie finansowe, o którym mowa w art. 90 ust. 1 akapit pierwszy lit. c) ppkt (iii) rozporządzenia (UE) 2021/2116, obejmuje:
 - a) dochody przeznaczone na określony cel, o których mowa w art. 45 tego rozporządzenia;
 - b) wydatki EFRG po odliczeniu wszelkich kwot nienależnych płatności nieodzyskanych na koniec roku budżetowego, innych niż kwoty, o których mowa w lit. f) niniejszego ustępu, wraz z odsetkami od nich, zsumowane według pozycji i podpozycji budżetu Unii;

- c) wydatki EFRROW w podziale na programy, środki lub rodzaje interwencji, w stosownych przypadkach, i szczególne stawki wkładu. Roczne sprawozdanie finansowe zawiera również informacje dotyczące kwot odzyskanych. Po zamknięciu programu lub planu strategicznego WPR wszelkie nieodzyskane kwoty nienależnych płatności inne niż kwoty, o których mowa w lit. f) niniejszego ustępu, wraz z odsetkami od nich, odlicza się od wydatków w danym roku budżetowym;
- d) tabelę różnic, według pozycji i podpozycji lub, w przypadku EFRROW, w podziale według programu, zastosowanego środka lub rodzaju interwencji, w stosownych przypadkach, szczególnej stawki wkładu i celu szczegółowego, odpowiednio, między wydatkami i dochodami przeznaczonymi na określony cel zadeklarowanymi w rocznym sprawozdaniu finansowym a wydatkami zadeklarowanymi dla tego samego okresu w dokumentach, o których mowa w art. 10 ust. 2 niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do EFRG i w art. 22 ust. 2 niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do EFRROW, wraz z wyjaśnieniem każdej różnicy;
- e) oddzielnie, kwoty, które mają zostać poniesione odpowiednio przez zainteresowane państwo członkowskie i Unię zgodnie z art. 54 ust. 2 akapit pierwszy i ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 ⁽¹⁶⁾ w odniesieniu do:
- (i) wydatków poniesionych i płatności dokonanych na rzecz systemów wsparcia na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 ⁽¹⁷⁾ w odniesieniu do roku kalendarzowego 2022 i wcześniej;
 - (ii) środków określonych w rozporządzeniach (UE) nr 228/2013, (UE) nr 229/2013, (UE) nr 1308/2013 i rozporządzeniu (UE) nr 1144/2014 do 31 grudnia 2022 r.;
 - (iii) pomocy na programy operacyjne uznanych organizacji producentów lub ich zrzeszeń w sektorze owoców i warzyw oraz programy wsparcia w sektorze wina, o których mowa, odpowiednio, w art. 5 ust. 6 i 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2117 ⁽¹⁸⁾, w zakresie wydatków poniesionych i płatności dokonanych w odniesieniu do operacji realizowanych na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 po dniu 31 grudnia 2022 r. do czasu zakończenia programów operacyjnych lub programów wsparcia zgodnie z art. 5 ust. 6 lit. c) i art. 5 ust. 7, odpowiednio, rozporządzenia (UE) 2021/2117;
 - (iv) dochodów zadeklarowanych w ramach realizacji programów rozwoju obszarów wiejskich zatwierdzonych przez Komisję na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 ⁽¹⁹⁾ i rozporządzenia Komisji (WE) nr 27/2004 ⁽²⁰⁾;
- f) wyciąg z nienależnych płatności do odzyskania na koniec roku budżetowego na skutek nieprawidłowości w rozumieniu art. 1 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 ⁽²¹⁾, włącznie z wszystkimi karami przewidzianymi w obowiązujących sektorowych przepisach unijnych i odsetkami od nich, który należy przedstawić w tabeli zgodnie ze wzorem zawartym w załączniku V do niniejszego rozporządzenia. W przypadku wydatków, o których mowa w lit. e) niniejszego ustępu, wyciąg z nienależnych płatności przedstawia się w tabeli zgodnie ze wzorem zawartym w załączniku II do rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 908/2014;

⁽¹⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 549).

⁽¹⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej i uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 608).

⁽¹⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2117 z dnia 2 grudnia 2021 r. zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych, (UE) nr 1151/2012 w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych, (UE) nr 251/2014 w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych aromatyzowanych produktów sektora wina i (UE) nr 228/2013 ustanawiające szczególne środki w dziedzinie rolnictwa na rzecz regionów najbardziej oddalonych w Unii Europejskiej (Dz.U. L 435 z 6.12.2021, s. 262).

⁽¹⁹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz.U. L 277 z 21.10.2005, s. 1).

⁽²⁰⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 27/2004 z dnia 5 stycznia 2004 r. ustanawiające przejściowe szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1257/1999 w odniesieniu do finansowania przez Sekcję Gwarancji EFORG rozwoju obszarów wiejskich na terytorium Republiki Czeskiej, Estonii, Cypru, Łotwy, Litwy, Węgier, Malty, Polski, Słowenii i Słowacji (Dz.U. L 5 z 9.1.2004, s. 36).

⁽²¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

- g) wyciąg z księgi dłużników dotyczący kwot do odzyskania i zapisanych na konto EFRG lub EFRROW, innych niż kwoty, o których mowa w lit. b), c), e) i f) niniejszego ustępu, włącznie z wszystkimi karami przewidzianymi w obowiązujących sektorowych przepisach unijnych i odsetkami od nich, który należy przedstawić w tabeli zgodnie ze wzorem zawartym w załączniku III do rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 908/2014 w odniesieniu do wydatków, o których mowa w lit. e) niniejszego ustępu;
 - h) podsumowanie działań interwencyjnych oraz deklarację ilości i lokalizacji zapasów na koniec roku budżetowego;
 - i) potwierdzenie, że wydatki, dochody przeznaczone na określony cel oraz szczegółowe dane dotyczące każdego przemieszczenia zapasu interwencyjnego znajdują się w aktach agencji płatniczej i w zapisach księgowych;
 - j) bilans zamknięcia na koniec roku budżetowego niewykorzystanych/nierozliczonych skumulowanych zaliczek wypłaconych przez państwa członkowskie beneficjentom, wyszczególnionych według interwencji w odniesieniu do EFRG i według programów lub, w stosownych przypadkach, rodzajów interwencji w odniesieniu do EFRROW, a w przypadku tego ostatniego z uwzględnieniem instrumentów finansowych. W odniesieniu do instrumentów finansowych bilans zamknięcia uwzględnia kwoty wypłacone przez Komisję zgodnie z art. 32 ust. 4 lit. a) rozporządzenia (UE) 2021/2116, które nie zostały wykorzystane przez państwa członkowskie na płatności dla odbiorców ostatecznych lub na ich rzecz, ani nie zostały zaangażowane w ramach umów gwarancyjnych bądź wypłacone jako opłaty i koszty za zarządzanie zgodnie z art. 80 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2021/2115.
2. Roczne sprawozdanie finansowe stanowi podstawę dla rocznego sprawozdania z realizacji celów, które należy przedłożyć zgodnie z art. 134 rozporządzenia (UE) 2021/2115.

Artykuł 33

Przekazywanie informacji

1. W celu rozliczenia rachunków na podstawie art. 53 i 54 rozporządzenia (UE) 2021/2116 każde państwo członkowskie przesyła Komisji:
- a) pozycje zawarte w rocznych sprawozdaniach finansowych, o których mowa w art. 32 niniejszego rozporządzenia;
 - b) roczne sprawozdanie z realizacji celów, o którym mowa w art. 54 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/2116 i art. 134 rozporządzenia (UE) 2021/2115;
 - c) opinie i sprawozdania sporządzone przez jednostki certyfikujące, o których mowa w art. 5 ust. 3 i 4 niniejszego rozporządzenia;
 - d) deklaracje zarządcze, o których mowa w art. 3 niniejszego rozporządzenia;
 - e) roczne podsumowanie końcowych sprawozdań z audytu i przeprowadzonych kontroli, w tym również analizę charakteru i zakresu błędów i uchybień stwierdzonych w systemach, jak również podjętych lub planowanych działań naprawczych, jak przewidziano w art. 63 ust. 5 lit. b) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 i art. 9 ust. 3 akapit pierwszy lit. c) rozporządzenia (UE) 2021/2116, przedłożone wraz z deklaracją zarządczą agencji płatniczej, o której mowa w art. 3 niniejszego rozporządzenia.

Na wniosek Komisji państwo członkowskie przekazuje pełen rejestr wszystkich informacji rachunkowych wymaganych do celów statystycznych i kontrolnych, związanych z wydatkami w odniesieniu do środków określonych w rozporządzeniach (UE) nr 228/2013, (UE) nr 229/2013, (UE) nr 1308/2013 i (UE) nr 1144/2014. Formę i treść informacji rachunkowych określa Komisja.

2. Dokumenty, o których mowa w ust.1, należy przesłać Komisji najpóźniej do dnia 15 lutego roku następującego po zakończeniu roku budżetowego, którego dotyczą. Dokumenty należy przesłać w wersji elektronicznej zgodnie z formatem i warunkami ustanowionymi przez Komisję na podstawie art. 25.

Dokumenty te opatrzone są obowiązkowym podpisem elektronicznym w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 910/2014.

3. Na wniosek Komisji lub z inicjatywy państwa członkowskiego dodatkowe informacje dotyczące rozliczenia rachunków mogą zostać przekazane Komisji w terminie przez nią ustalonym, z uwzględnieniem ilości pracy wymaganej do przekazania takich informacji. W razie braku takich informacji Komisja może przeprowadzić rozliczenie rachunków na podstawie informacji, które znajdują się w jej posiadaniu.

4. W należycie uzasadnionych przypadkach Komisja może przyjąć wnioski o pozwolenie na późniejsze przesłanie informacji, o ile wnioski te zostaną skierowane do niej przed upływem terminu.

Artykuł 34

Przechowywanie informacji rachunkowych

1. Zgodnie z art. 53 rozporządzenia (UE) 2021/2116 dokumenty towarzyszące dotyczące wydatków finansowanych oraz dochodów przeznaczonych na określony cel do pobrania przez EFRG, są przechowywane do dyspozycji Komisji przez okres trzech lat następujących po roku, w którym Komisja dokonuje rozliczenia rachunków za dany rok budżetowy.
2. Dokumenty towarzyszące, dotyczące wydatków finansowanych oraz dochodów przeznaczonych na określony cel do pobrania przez EFRROW, są przechowywane do dyspozycji Komisji przez okres co najmniej trzech lat następujących po roku, w którym ostateczna płatność dokonana przez agencję płatniczą miała miejsce.
3. W przypadku nieprawidłowości lub zaniedbań dokumenty towarzyszące, o których mowa w ust. 1 i 2, są przechowywane do dyspozycji Komisji przez okres co najmniej trzech lat następujących po roku, w którym przedmiotowe kwoty zostały całkowicie odzyskane od beneficjenta i przekazane na rzecz funduszy.
4. Dokumenty towarzyszące dotyczące produktów odpowiadających wydatkom zadeklarowanym w ramach EFRG na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/2115 oraz w ramach EFRROW przechowywane są do dyspozycji Komisji przez okres co najmniej trzech lat następujących po roku, w którym zadeklarowano ostateczne wydatki w ramach planu strategicznego WPR na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/2115.
5. W przypadku procedury rozliczenia zgodności przewidzianej w art. 55 rozporządzenia (UE) 2021/2116 dokumenty towarzyszące określone w ust. 1 i 2 są przechowywane do dyspozycji Komisji przez okres co najmniej jednego roku następującego po roku, w którym ta procedura została zakończona, lub, jeżeli decyzja o zgodności jest przedmiotem postępowania sądowego przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej, przez okres co najmniej jednego roku następującego po roku, w którym takie postępowanie zostało zakończone.
6. Dokumenty towarzyszące, o których mowa w ust. 1–5, są przechowywane do dyspozycji Komisji w formie papierowej, w formie elektronicznej lub w obu tych formach.

Dokumentacja może być przechowywana wyłącznie w formie elektronicznej, jeżeli prawo krajowe danego państwa członkowskiego dopuszcza wykorzystywanie dokumentów elektronicznych jako dowodu przeprowadzenia transakcji leżących u ich podstaw w ramach postępowań prowadzonych przed sądami krajowymi.

Jeżeli dokumenty są przechowywane jedynie w formie elektronicznej, system przechowywania jest zgodny z sekcją 3.(B) załącznika I do rozporządzenia delegowanego (UE) 2022/127.

Artykuł 35

Rozliczenie finansowe

1. W decyzji Komisji w sprawie rozliczenia rachunków, o której mowa w art. 53 rozporządzenia (UE) 2021/2116, określa się kwoty wydatków poniesionych w każdym państwie członkowskim w ciągu danego roku budżetowego uznane za kwalifikujące się do zwrotu w ramach funduszy na podstawie rachunków, o których mowa w art. 32 niniejszego rozporządzenia, oraz wszelkie zmniejszenia i zawieszenia na podstawie art. 39, 40 i 41 rozporządzenia (UE) 2021/2116.

W przypadku EFRROW kwota ustalona decyzją w sprawie rozliczenia rachunków obejmuje środki finansowe, które mogą zostać wykorzystane ponownie w drodze realokacji przez dane państwo członkowskie zgodnie z art. 57 rozporządzenia (UE) 2021/2116.

2. W przypadku EFRG kwota, która na mocy decyzji w sprawie rozliczenia rachunków jest możliwa do odzyskania od każdego państwa członkowskiego lub która jest wpłacana na rzecz każdego państwa członkowskiego, ustalana jest poprzez potrącanie płatności miesięcznych w danym roku budżetowym z wydatków uznanych dla tego samego roku budżetowego zgodnie z ust. 1. Komisja potrąca tę kwotę od płatności miesięcznej odnoszącej się do wydatku poniesionego w drugim miesiącu następującym po decyzji w sprawie rozliczenia rachunków lub ją do niej dodaje.

W przypadku EFRROW kwota, która na mocy decyzji w sprawie rozliczenia rachunków jest możliwa do odzyskania od każdego państwa członkowskiego lub która jest wpłacana na rzecz każdego państwa członkowskiego, ustalana jest poprzez potrącanie płatności pośrednich w danym roku finansowym z wydatków uznanych dla tego samego roku budżetowego zgodnie z ust. 1.

Po przyjęciu decyzji zgodnie z art. 53 rozporządzenia (UE) 2021/2116 Komisja potrąca tę kwotę od pierwszej płatności, w odniesieniu do której państwo członkowskie złożyło deklarację wydatków, lub ją do niej dodaje.

3. Komisja powiadamia zainteresowane państwo członkowskie o wynikach weryfikacji dostarczonych informacji wraz ze wszystkimi proponowanymi przez nią zmianami najpóźniej do dnia 30 kwietnia następującego po upływie roku budżetowego.

4. Jeżeli z powodów zależnych od danego państwa członkowskiego Komisja nie może rozliczyć rachunków państwa członkowskiego do dnia 31 maja następnego roku, Komisja powiadamia takie państwo członkowskie o dalszym dochodzeniu, które proponuje przeprowadzić na podstawie art. 49 rozporządzenia (UE) 2021/2116.

5. Przepisy ust. 1–4 stosuje się odpowiednio do dochodów przeznaczonych na określony cel, o których mowa w art. 45 rozporządzenia (UE) 2021/2116.

Artykuł 36

Rozliczenie z realizacji celów

1. Podczas ustalania kwot, o które należy zmniejszyć finansowanie unijne w przypadku stwierdzenia, że wydatkom nie odpowiada odnośny produkt zgłoszony w rocznym sprawozdaniu z realizacji celów, o którym mowa w art. 54 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/2116 i w art. 134 rozporządzenia (UE) 2021/2115, Komisja bierze pod uwagę swoje własne ustalenia i ustalenia jednostki certyfikującej oraz informacje udostępnione przez państwa członkowskie, pod warunkiem że informacje te zostały przedstawione w terminie określonym przez Komisję w ramach procedury rocznego rozliczenia z realizacji celów przeprowadzonej zgodnie z art. 54 rozporządzenia (UE) 2021/2116 i zgodnie z niniejszym artykułem.

2. Jeżeli na podstawie dokumentów dotyczących rozliczenia rocznego przedłożonych przez państwo członkowskie i braku wystarczającego uzasadnienia Komisja uzna, że wydatkom nie odpowiada odnośny produkt, powiadamia ona dane państwo członkowskie o swoich ustaleniach, wskazując stwierdzoną różnicę. Takie powiadomienie zawiera odesłanie do niniejszego artykułu.

Państwo członkowskie udziela odpowiedzi w terminie określonym w powiadomieniu, który nie może być krótszy niż 30 dni kalendarzowych od dnia otrzymania powiadomienia. W swojej odpowiedzi państwo członkowskie ma możliwość w szczególności:

- a) przedstawić uwagi i uzasadnienia dotyczące stwierdzonych różnic;
- b) wykazać Komisji, że rzeczywista stwierdzona różnica lub kwota, której nie odpowiadają odnośne produkty, jest mniejsza niż wskazana przez Komisję;
- c) powiadomić Komisję o środkach naprawczych, jakie zastosowało w celu zapewnienia poprawnej sprawozdawczości w zakresie produktów lub zapewnienia, aby wydatkom odpowiadały odnośne produkty oraz o dacie wejścia w życie tych środków.

Powiadomienia, o których mowa w akapitach pierwszym i drugim, można przesyłać drogą elektroniczną.

3. Komisja, po dokonaniu oceny uzasadnień państw członkowskich zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu, przyjmuje, w stosownych przypadkach, decyzję na podstawie art. 54 rozporządzenia (UE) 2021/2116 dotyczącą zmniejszenia finansowania unijnego o wydatki, którym nie odpowiada odnośny produkt w danym roku budżetowym.

4. W przypadku EFRG zmniejszenia finansowania unijnego dokonywane są przez Komisję z płatności miesięcznych dotyczących wydatków poniesionych w drugim miesiącu następującym po decyzji wydanej na podstawie art. 54 rozporządzenia (UE) 2021/2116.

5. W przypadku EFRROW, po przyjęciu decyzji na podstawie art. 54 rozporządzenia (UE) 2021/2116, Komisja dokonuje zmniejszeń finansowania unijnego dotyczących płatności, w odniesieniu do których państwo członkowskie złożyło deklarację wydatków.

6. Przepisy ust. 1–5 stosuje się odpowiednio do dochodów przeznaczonych na określony cel, o których mowa w art. 45 rozporządzenia (UE) 2021/2116.

Artykuł 37

Procedura rozliczenia zgodności

1. W celu oceny kwot podlegających wyłączeniu z finansowania unijnego w przypadku stwierdzenia, że wydatki nie zostały poniesione zgodnie z przepisami unijnymi, Komisja bierze pod uwagę swoje własne ustalenia i informacje udostępnione przez państwa członkowskie, pod warunkiem że informacje te zostały przedstawione w terminie określonym przez Komisję w ramach procedury rozliczenia zgodności przeprowadzonej zgodnie z art. 55 rozporządzenia (UE) 2021/2116 i zgodnie z niniejszym artykułem. W przypadku interwencji w ramach zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli, o którym mowa w art. 65 wspomnianego rozporządzenia, Komisja uwzględni również sprawozdania z oceny jakości systemu identyfikacji działek rolnych, systemu wniosków geoprzestrzennych oraz systemu monitorowania obszarów.

2. W przypadku gdy w wyniku dochodzenia Komisja uznaje, że wydatki nie zostały dokonane zgodnie z zasadami unijnymi, powiadamia ona dane państwo członkowskie o wynikach kontroli, o środkach naprawczych, które mają zostać podjęte w celu zapewnienia zgodności ze wspomnianymi zasadami oraz o tymczasowym poziomie korekty finansowej, który na tym etapie procedury uznaje za odpowiedni do jej ustaleń. W swoim powiadomieniu Komisja wyznacza również spotkanie dwustronne w ciągu pięciu miesięcy od daty upłynięcia terminu przewidzianego na udzielenie odpowiedzi przez państwo członkowskie. Takie powiadomienie zawiera odesłanie do niniejszego artykułu.

Państwo członkowskie odpowiada w ciągu dwóch miesięcy od momentu otrzymania powiadomienia. W swojej odpowiedzi państwo członkowskie ma możliwość w szczególności:

- a) wykazać Komisji, że faktyczny zakres niezgodności lub ryzyka dla funduszy jest mniejszy niż stwierdzony przez Komisję;
- b) powiadomić Komisję o środkach naprawczych, jakie podjęło w celu zapewnienia zgodności z zasadami unijnymi, i o dacie ich wprowadzenia.

W uzasadnionych przypadkach Komisja może zezwolić na podstawie uzasadnionego wniosku państwa członkowskiego na przedłużenie dwumiesięcznego okresu maksymalnie o dwa miesiące. Uzasadnioną przyczyną może być ocena obliczeń państwa członkowskiego przez jednostkę certyfikującą. Wniosek należy kierować do Komisji przed upływem tego okresu.

Jeżeli państwo członkowskie stwierdza, że spotkanie dwustronne nie jest konieczne, informuje o tym Komisję w swojej odpowiedzi na powiadomienie.

3. W trakcie spotkania dwustronnego obydwie strony usiłują doprowadzić do porozumienia w sprawie środków, które mają zostać podjęte, jak również oceny wagi naruszenia oraz straty finansowej poniesionej przez budżet Unii.

W ciągu 30 dni roboczych od spotkania dwustronnego Komisja sporządza protokół ze spotkania i przesyła go do danego państwa członkowskiego. Państwo członkowskie może przekazać swoje uwagi Komisji w ciągu 15 dni roboczych od otrzymania protokołu.

W ciągu sześciu miesięcy od przesłania protokołu ze spotkania dwustronnego Komisja formalnie przekazuje państwu członkowskiemu wnioski, do których doszła na podstawie informacji otrzymanych w ramach procedury rozliczenia zgodności. W powiadomieniu tym Komisja dokonuje oceny wydatków, które mają zostać wyłączone z finansowania unijnego zgodnie z art. 55 rozporządzenia (UE) 2021/2116 oraz art. 14 i 15 rozporządzenia delegowanego (UE) 2022/127. Takie powiadomienie zawiera odniesienie do art. 43 ust. 1 niniejszego rozporządzenia.

Jeżeli państwo członkowskie powiadomi Komisję, że spotkanie dwustronne nie jest konieczne, sześciomiesięczny okres rozpoczyna się od dnia otrzymania przez Komisję tego powiadomienia.

4. Jeżeli państwo członkowskie skorzystało z procedury pojednawczej, o której mowa w art. 43, Komisja przekazuje swoje wnioski państwu członkowskiemu nie później niż sześć miesięcy po:

- a) otrzymaniu sprawozdania organu pojednawczego; lub
- b) otrzymaniu dodatkowych informacji od państwa członkowskiego w terminie, o którym mowa w art. 43 ust. 3 akapit drugi, pod warunkiem że zostały spełnione wymogi określone w ust. 6 niniejszego artykułu.

5. Aby zastosować ust. 3 i 4 w odpowiednich terminach, Komisja dysponuje wszelkimi informacjami istotnymi na danym etapie procedury. Jeżeli Komisja stwierdza, że nie dysponuje odpowiednimi informacjami, wówczas może ona w dowolnym momencie w terminach przewidzianych w tych ustępach:

- a) zwrócić się z wnioskiem o dodatkowe informacje do państwa członkowskiego, które odpowiada w ciągu dwóch miesięcy od otrzymania wniosku; lub
- b) powiadomić państwo członkowskie o zamiarze przeprowadzenia dodatkowej wizyty kontrolnej w celu przeprowadzenia niezbędnych weryfikacji.

W takim przypadku terminy, o których mowa w ust. 3 i 4, rozpoczynają swój bieg w momencie otrzymania przez Komisję wymaganych dodatkowych informacji lub od ostatniego dnia dodatkowej wizyty kontrolnej.

Jeżeli terminy, o których mowa w ust. 2, 3 i 4 i niniejszym ustępie, obejmują częściowo lub w całości miesiąc sierpień, bieg tych terminów zostaje w tym miesiącu zawieszony.

6. Przy ocenie wydatków, które należy wyłączyć z finansowania unijnego, informacje przekazane przez państwo członkowskie po formalnym powiadomieniu przez Komisję, o którym mowa w ust. 3 akapit trzeci, mogą zostać uwzględnione jedynie:

- a) gdy zachodzi potrzeba uniknięcia poważnego przeszacowania strat finansowych dla budżetu Unii; oraz
- b) jeśli późne przekazanie informacji jest należycie uzasadnione czynnikami zewnętrznymi i nie zagraża terminowemu przyjęciu przez Komisję decyzji zgodnie z art. 55 rozporządzenia (UE) 2021/2116.

7. Po przekazaniu swoich wniosków państwom członkowskim zgodnie z ust. 3 lub 4 niniejszego artykułu Komisja przyjmuje, jeśli to konieczne, jedną lub więcej decyzji na podstawie art. 55 rozporządzenia (UE) 2021/2116 w celu wykluczenia z finansowania unijnego wydatków dokonanych niezgodnie z zasadami Unii. Komisja może kontynuować postępowanie w ramach kolejnych procedur rozliczenia zgodności aż do skutecznego wprowadzenia środków naprawczych przez państwo członkowskie.

8. W przypadku EFRG potrącenia z finansowania unijnego dokonywane są przez Komisję z płatności miesięcznych dotyczących wydatków poniesionych w drugim miesiącu następującym po decyzji wydanej na podstawie art. 55 rozporządzenia (UE) 2021/2116.

W przypadku EFRROW, po przyjęciu decyzji na podstawie art. 55 rozporządzenia (UE) 2021/2116, Komisja dokonuje potrąceń z finansowania unijnego dotyczących płatności, w odniesieniu do których państwo członkowskie złożyło deklarację wydatków.

Jednak na wniosek państwa członkowskiego i po konsultacjach z Komitetem ds. Funduszy Rolniczych, Komisja może przyjąć decyzję wykonawczą ustanawiającą inny termin dokonania potrąceń lub upoważniająca do ich zwrotu w nie więcej niż trzech ratach, w przypadku gdy jest to uzasadnione znaczną wysokością potrącanych kwot przewidzianych w akcie wykonawczym przyjętym na podstawie art. 55 rozporządzenia (UE) 2021/2116. Państwo członkowskie przedkłada Komisji wniosek o wypłatę rat nie później niż 5 dni po konsultacji z Komitetem ds. Funduszy Rolniczych w sprawie decyzji na podstawie art. 55 tego rozporządzenia.

9. W przypadku państw członkowskich, które podlegają pomocy finansowej na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 332/2002 ⁽²²⁾, rozporządzenia Rady (UE) nr 407/2010 ⁽²³⁾ oraz Porozumienia ustanawiającego Europejski Mechanizm Stabilności, Komisja może, na wniosek państwa członkowskiego oraz po konsultacji z Komitetem ds. Funduszy Rolniczych, przyjąć decyzję wykonawczą o odroczeniu na okres nieprzekraczający 24 miesięcy, począwszy od daty jej przyjęcia, wykonania decyzji przyjętych po dniu 1 maja 2025 r. na podstawie art. 55 rozporządzenia (UE) 2021/2116 („decyzja o odroczeniu”).

W decyzji o odroczeniu upoważnia się do dokonania potrąceń po zakończeniu okresu odroczenia w trzech ratach rocznych. W przypadku gdy łączna kwota, której dotyczy decyzja o odroczeniu, stanowi ponad 0,02 % produktu krajowego brutto państwa członkowskiego, Komisja może zezwolić na jej zwrot w maksymalnie pięciu ratach rocznych.

Komisja może, na wniosek państwa członkowskiego i po konsultacji z Komitetem ds. Funduszy Rolniczych, podjąć decyzję o jednokrotnym przedłużeniu okresu odroczenia, o którym mowa w akapicie pierwszym, na okres nieprzekraczający 12 miesięcy.

Państwo członkowskie będące beneficjentem decyzji o odroczeniu zapewnia, aby w odniesieniu do niedociągnięć, które były przyczyną potrącenia i które nadal istnieją w czasie przyjęcia decyzji o odroczeniu, podejmowane były działania naprawcze na podstawie planu działania, opracowanego w porozumieniu z Komisją i zawierającego terminy i jasne wskaźniki dotyczące osiąganych postępów. Uwzględniając zasadę proporcjonalności, Komisja zmienia lub uchyla decyzję o odroczeniu w jednym z następujących przypadków:

- a) jeżeli państwo członkowskie nie podejmuje niezbędnych działań naprawczych przewidzianych w planie działania w celu usunięcia niedociągnięć;
- b) jeżeli postępy w realizacji działań naprawczych oszacowane na podstawie wskaźników dotyczących postępów nie są wystarczające; lub
- c) jeżeli ich wynik nie jest zadowalający.

10. Decyzje wykonawcze, o których mowa w ust. 8 i 9, są przyjmowane zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 102 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/2116.

11. W należycie uzasadnionych przypadkach, o których należy powiadomić zainteresowane państwo członkowskie, Komisja może przedłużyć terminy przewidziane w ust. 2–5.

12. Powiadomienia, o których mowa w niniejszym artykule, można przysyłać drogą elektroniczną.

13. Przepisy ust. 1–11 stosuje się odpowiednio do dochodów przeznaczonych na określony cel, o których mowa w art. 45 rozporządzenia (UE) 2021/2116.

Artykuł 38

Decyzja o nierozpoczynaniu lub zaniechaniu dochodzenia w sprawie rozliczenia zgodności rachunków

1. Komisja może podjąć decyzję o nierozpoczynaniu lub o zaniechaniu dochodzenia w sprawie rozliczenia zgodności rachunków zgodnie z art. 55 rozporządzenia (UE) 2021/2116, jeżeli spodziewa się, że ewentualna korekta finansowa będąca skutkiem niezgodności wykrytej w wyniku dochodzenia, o którym mowa w art. 37 ust. 2 niniejszego rozporządzenia, nie będzie przekraczała 50 000 EUR oraz 2 % odpowiednich wydatków lub kwot, jakie należy odzyskać.

2. Jeżeli Komisja zmniejsza płatności miesięczne zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 rozporządzenia (UE) 2021/2116, może ona podjąć decyzję o nierozpoczynaniu lub o zaniechaniu dochodzenia w sprawie rozliczenia zgodności rachunków zgodnie z art. 55 tego rozporządzenia, pod warunkiem że zainteresowane państwo członkowskie nie wyraziło sprzeciwu wobec stosowania niniejszego ustępu w ramach procedury przewidzianej w art. 39 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia.

⁽²²⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 332/2002 z dnia 18 lutego 2002 r. ustanawiające instrument średnioterminowej pomocy finansowej dla bilansów płatniczych państw członkowskich (Dz.U. L 53 z 23.2.2002, s. 1).

⁽²³⁾ Rozporządzenie Rady (UE) nr 407/2010 z dnia 11 maja 2010 r. ustanawiające europejski mechanizm stabilizacji finansowej (Dz.U. L 118 z 12.5.2010, s. 1).

*Artykuł 39***Organ pojednawczy**

Do celów procedury rozliczenia zgodności rachunków przewidzianej w art. 55 rozporządzenia (UE) 2021/2116 ustanawia się organ pojednawczy. Organ ten pełni w szczególności następujące zadania:

- a) bada każdą sprawę skierowaną do niego przez państwo członkowskie, które otrzymało od Komisji formalne powiadomienie na podstawie art. 37 ust. 3 akapit trzeci niniejszego rozporządzenia, łącznie z przeprowadzeniem oceny wydatków, jakie Komisja zamierza wyłączyć z finansowania unijnego;
- b) podejmuje próby pogodzenia rozbieżnych stanowisk Komisji oraz zainteresowanego państwa członkowskiego;
- c) na zakończenie przeprowadzonych przez siebie kontroli – opracowuje sprawozdanie dotyczące wyniku podjętych przez niego prób pojednania, przedstawiając ewentualne uwagi, które uważa za użyteczne w przypadku, gdyby wszystkie lub niektóre kwestie sporne pozostały nierozwiązane.

*Artykuł 40***Skład organu pojednawczego**

1. Organ pojednawczy składa się z co najmniej pięciu członków wybranych spośród wybitnych osobistości dających gwarancję niezależności i posiadających wysokie kwalifikacje w dziedzinie finansowania wydatków na wspólną politykę rolną oraz rozwoju obszarów wiejskich, lub posiadających praktykę w zakresie audytu finansowego.

Osoby te muszą być obywatelami różnych państw członkowskich.

2. Przewodniczący, członkowie oraz zastępcy członków są mianowani przez Komisję na pierwszą trzyletnią kadencję po konsultacjach z Komitetem ds. Funduszy Rolniczych.

Ten mandat jest odnawialny, ale wyłącznie na okres roku, o czym informowany jest Komitet ds. Funduszy Rolniczych. Jednakże jeżeli przewodniczący, który ma być mianowany, jest już członkiem organu pojednawczego, jego pierwszy mandat jako przewodniczącego trwa trzy lata.

Nazwiska przewodniczącego, członków i zastępców członków publikuje się w serii „C” *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*.

3. Wynagrodzenie członków organu pojednawczego zależy od ilości czasu, jaki będą musieli przeznaczyć na wykonanie danego zadania. Koszty są rekompensowane zgodnie z obowiązującymi wobec służb Komisji przepisami.

4. Po upływie mandatu przewodniczący i członkowie organu dalej pełnią swoje funkcje, aż do ich zastąpienia lub odnowienia mandatu.

5. Komisja, po konsultacjach z Komitetem ds. Funduszy Rolniczych, może odebrać mandat członkom, którzy nie spełniają warunków przewidzianych w ramach wykonywania funkcji w organie pojednawczym lub którzy z jakichkolwiek powodów są niedyspozycyjni przez czas nieokreślony.

W tym przypadku dany członek jest zastępowany na pozostałą część okresu, na który został on mianowany, przez swojego zastępcę, o czym informowany jest Komitet ds. Funduszy Rolniczych.

Jeśli mandat przewodniczącego został zakończony, Komisja mianuje członka wezwanego do pełnienia obowiązków przewodniczącego na pozostałą część okresu, na który przewodniczący został mianowany, po konsultacjach z Komitetem ds. Funduszy Rolniczych.

*Artykuł 41***Niezależność organu pojednawczego**

1. Członkowie organu pojednawczego wykonują swoje obowiązki w sposób niezależny, nie wnosząc o instrukcję, ani nie przyjmując instrukcji od Komisji, ani od żadnego rządu lub organu.

Członkowie nie mogą brać udziału w pracy organu pojednawczego, ani podpisywać sprawozdania, jeżeli w czasie pełnienia poprzedniej funkcji byli osobiście zaangażowani w rozpatrywaną sprawę.

2. Bez uszczerbku dla art. 287 Traktatu, członkowie nie mogą ujawniać żadnych informacji zdobytych w trakcie ich pracy w organie pojednawczym. Informacje te są poufne oraz objęte tajemnicą zawodową.

*Artykuł 42***Organizacja pracy**

1. Organ pojednawczy zbiera się w głównej siedzibie Komisji. Przewodniczący przygotowuje i organizuje pracę. W przypadku jego nieobecności i bez uszczerbku dla art. 40 ust. 5 akapit pierwszy funkcje przewodniczącego są wykonywane przez najwyższego rangą członka.

Sekretariat organu pojednawczego jest prowadzony przez Komisję.

2. Bez uszczerbku dla art. 41 ust. 1 akapit drugi sprawozdania przyjmowane są bezwzględną większością głosów obecnych członków, przy wymaganym kworum trzech członków.

Sprawozdania podpisuje przewodniczący i członkowie uczestniczący w obradach. Są one rejestrowane przez sekretariat.

*Artykuł 43***Procedura pojednawcza**

1. Państwo członkowskie może przekazać sprawę do organu pojednawczego w terminie 30 dni roboczych od daty otrzymania formalnego powiadomienia od Komisji, o którym mowa w art. 37 ust. 3 akapit trzeci, wysyłając uzasadniony wniosek o polubowne załatwienie sprawy do sekretariatu organu pojednawczego.

2. Przebieg procedury i adres sekretariatu przekazywane są państwom członkowskim w ramach Komitetu ds. Funduszy Rolniczych.

3. Wniosek o polubowne załatwienie sprawy jest przyjmowany tylko wtedy, gdy kwota, która ma zostać wyłączona z finansowania unijnego zgodnie z powiadomieniem Komisji:

a) przekracza 1 milion EUR;

lub

b) stanowi więcej niż 25 % łącznych rocznych wydatków państwa członkowskiego w ramach danej pozycji budżetu.

Ponadto w przypadku gdy podczas poprzedzających rozmów państwo członkowskie stwierdziło i wykazało, że sprawa dotyczy jednej z reguł stosowania zasad Unii, przewodniczący organu pojednawczego może uznać wniosek o polubowne załatwienie sprawy za dopuszczalny. Jednakże taki wniosek nie jest dopuszczalny, jeżeli odnosi się on wyłącznie do kwestii interpretacji prawa.

4. Organ pojednawczy prowadzi swoje postępowania w sposób jak najmniej sformalizowany i tak szybko, jak to jest możliwe, opierając się wyłącznie na materiale dowodowym udostępnionym Komisji w momencie formalnego powiadomienia o wnioskach zgodnie z art. 37 ust. 3 akapit trzeci oraz przestrzegając przysługującego pracownikom Komisji i zainteresowanym władz krajowych prawa do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy.

Jeżeli jednak państwo członkowskie uzna za konieczne przedstawienie w swoim wniosku o zastosowanie procedury pojednawczej informacji, których jeszcze nie udostępniono Komisji, organ pojednawczy może zachęcić Komisję do oceny tych nowych informacji jedynie wówczas, gdy spełnione są wymogi określone w art. 37 ust. 6. Komisja otrzymuje te informacje najpóźniej w ciągu dwóch miesięcy po wysłaniu sprawozdania, o którym mowa w art. 39 lit. c).

5. W przypadku gdy w terminie 4 miesięcy od daty skierowania do niego sprawy organ pojednawczy nie zdoła uzgodnić stanowisk Komisji i państwa członkowskiego, uznaje się, że procedura pojednawcza nie powiodła się.

6. W sprawozdaniu, o którym mowa w art. 39 lit. c), podaje się powody, dla których stanowiska nie mogły zostać uzgodnione. Musi ono zawierać informacje na temat tego, czy w trakcie posiedzenia udało się osiągnąć częściowe porozumienie oraz czy organ pojednawczy zachęca Komisję do dokonania oceny nowych informacji zgodnie z ust. 4 akapit drugi.

7. Sprawozdanie przekazuje się:

- a) zainteresowanemu państwu członkowskiemu;
- b) Komisji, do celów analizy przed przekazaniem wniosków państwu członkowskiemu;
- c) pozostałym państwom członkowskim w ramach Komitetu ds. Funduszy Rolniczych.

8. Jeżeli terminy, o których mowa w ust. 1, ust. 4 akapit drugi i ust. 5, obejmują częściowo lub w całości miesiąc sierpień, bieg tych terminów zostaje w tym miesiącu zawieszony.

ROZDZIAŁ IV

Kontrole

Sekcja 1

Zasady ogólne

Artykuł 44

Informacje, które należy gromadzić na temat identyfikacji beneficjentów

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby beneficjenci przedstawiali we wnioskach o przyznanie pomocy i wnioskach o płatność informacje niezbędne do ich identyfikacji, w tym, w stosownych przypadkach, identyfikacji grupy – jak określono w art. 2 ust. 11 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE⁽²⁴⁾ – w której uczestniczą od określonej daty ustalonej przez dane państwo członkowskie. Informacje te obejmują co najmniej następujące elementy:

- a) nazwę podmiotu;
- b) numer identyfikacyjny VAT lub numer identyfikacji podatkowej;
- c) nazwę podmiotu dominującego oraz numer identyfikacyjny VAT lub numer identyfikacji podatkowej;
- d) jednostkę dominującą najwyższego szczebla oraz numer identyfikacyjny VAT lub numer identyfikacji podatkowej;
- e) spółki zależne oraz numery identyfikacyjne VAT lub numery identyfikacji podatkowej.

⁽²⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz.U. L 182 z 29.6.2013, s. 19).

Informacje, o których mowa w akapicie pierwszym, mogą być wykorzystane przy określaniu próby poddawanej kontroli, o której mowa w art. 60 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia (UE) 2021/2116. Informacje te mogą być w szczególności wykorzystywane do przeprowadzania kontroli dotyczących obchodzenia przepisów, o których mowa w art. 62 tego rozporządzenia.

2. Państwo członkowskie publikuje *ex post* informacje dotyczące identyfikacji grup, o których mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. a), b) i c), zgodnie z art. 98 rozporządzenia (UE) 2021/2116.

Artykuł 45

Wymogi dotyczące narzędzia do pozyskiwania danych

1. W celu dobrowolnego korzystania z narzędzia do pozyskiwania danych, o którym mowa w art. 59 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/2116 i które ma zostać udostępnione przez Komisję na potrzeby kontroli na podstawie art. 60 tego rozporządzenia, państwa członkowskie zapewniają, aby:

- a) systemy zarządzania i kontroli, w tym zintegrowany system zarządzania i kontroli, o którym mowa w art. 65 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/2116, mogły być połączone elektronicznie z narzędziem, a w celu zminimalizowania obciążenia administracyjnego i ręcznej interwencji wymiana danych odbywała się automatycznie i w formacie nadającym się do przetwarzania automatycznego;
- b) informacje i kontrole przeprowadzone za pomocą narzędzia do pozyskiwania danych mogły być automatycznie przekazywane do systemów zarządzania i kontroli oraz w nich rejestrowane i przechowywane.

2. W przypadku gdy państwo członkowskie postanawia wykorzystać informacje zgromadzone na podstawie art. 44 niniejszego rozporządzenia przy określaniu próby poddawanej kontroli, o której mowa w art. 60 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia (UE) 2021/2116, informacje te można zweryfikować za pomocą narzędzia do pozyskiwania danych.

Sekcja 2

Kontrola transakcji

Artykuł 46

Kontrole przeprowadzane przez państwa członkowskie

1. Systematyczne kontrole dokumentów handlowych przedsiębiorstw, o których mowa w art. 77 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/2116, mają zastosowanie w odniesieniu do każdego okresu kontroli określonego w ust. 4 niniejszego artykułu i dotyczą liczby przedsiębiorstw nie mniejszej niż połowa przedsiębiorstw, których wpływy lub płatności, lub ich suma, w ramach systemu finansowania przezEFRG, wynosiły powyżej 150 000 EUR w roku budżetowymEFRG poprzedzającym początek okresu danej kontroli.

2. W odniesieniu do każdego okresu kontroli państwa członkowskie, bez uszczerbku dla ich zobowiązań określonych w art. 77 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/2116, wybierają przedsiębiorstwa, które mają zostać poddane kontroli w oparciu o analizę ryzyka dotyczącą wszystkich działań, w przypadku których jest to wykonalne. Państwa członkowskie przekazują Komisji analizę ryzyka jako część planu kontroli, o którym mowa w art. 80 ust. 1 tego rozporządzenia.

3. W przypadku środków, dla których zastosowanie analizy ryzyka nie jest według państwa członkowskiego wykonalne, przedsiębiorstwa, które otrzymują płatności w ramach systemu finansowania przezEFRG przekraczające 350 000 EUR i które nie były poddane kontroli zgodnie z niniejszym rozporządzeniem i z tytułem IV rozdział III rozporządzenia (UE) 2021/2116 w trakcie któregośkolwiek z dwóch poprzedzających okresów kontroli, muszą zostać skontrolowane.

4. Okres kontroli biegnie od dnia 1 lipca do dnia 30 czerwca następnego roku.

*Artykuł 47***Wzajemna pomoc**

Państwa członkowskie przesyłają wniosek o wzajemną pomoc, o której mowa w art. 79 rozporządzenia (UE) 2021/2116, do każdego państwa członkowskiego, w którym przedsiębiorstwo, o którym mowa w tym artykule, posiada siedzibę. Wniosek zawiera wszystkie dane niezbędne, aby umożliwić państwu członkowskiemu przeznaczenia identyfikację przedsiębiorstw oraz podjęcie swoich zobowiązań w zakresie kontroli. Państwo członkowskie przeznaczenia jest odpowiedzialne za kontrolę takich przedsiębiorstw zgodnie z art. 77 tego rozporządzenia.

*Artykuł 48***Roczne plany kontroli i sprawozdania**

1. Plan kontroli oraz sprawozdanie, o których mowa w art. 80 rozporządzenia (UE) 2021/2116, sporządza się zgodnie ze wzorem przedstawionym w załącznikach VI i VII do niniejszego rozporządzenia.
2. Informacje przedkładane na podstawie niniejszego artykułu są przekazywane w formie elektronicznej.
3. Komisja corocznie informuje państwa członkowskie o wynikach kontroli.

ROZDZIAŁ V

Zabezpieczenia

Sekcja 1

Zakres, technologie informacyjne, siła wyższa*Artykuł 49***Zakres stosowania**

Niniejszy rozdział ma zastosowanie we wszystkich przypadkach, w których w ramach prawodawstwa rolnego przewidziano zabezpieczenie, bez względu na to, czy użyto tam konkretnego terminu „zabezpieczenie”.

Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do zabezpieczeń złożonych w celu zapewnienia płatności ceł przywozowych i wywozowych, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 ⁽²⁵⁾.

*Artykuł 50***Administracja elektroniczna**

Powiadomienia, dokumenty i zabezpieczenia można tworzyć, przetwarzać i zarządzać nimi przy pomocy systemów IT, pod warunkiem że mającymi zastosowanie systemami zarządza się zgodnie z oficjalnie zatwierdzonymi protokołami jakości i bezpieczeństwa odpowiednimi dla tych systemów.

Jeżeli właściwe organy nie mają dostępu do potrzebnych dla celów weryfikacji dokumentów z uwagi na różnice w systemach IT, wówczas dokumenty te są drukowane, a ich autentyczność poświadczana przez organ odpowiedzialny za zarządzanie tymi systemami IT („organ wydający”) lub przez organ właściwy do celów poświadczania dokumentów jako uwierzytelnionych odpisów.

⁽²⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny (Dz.U. L 269 z 10.10.2013, s. 1).

Wydruki można zastąpić wiadomością elektroniczną pochodzącą z korespondencji między organem wydającym a beneficjentem lub właściwym organem, pod warunkiem że organ wydający potwierdzi zgodnie z oficjalnie zatwierdzonym protokołem certyfikacji autentyczność wiadomości.

Artykuł 51

Terminy dotyczące siły wyższej

1. Niniejszy artykuł ma zastosowanie wówczas, gdy przepisy szczegółowe zawierają odesłanie do niego.
2. Wniosek o uznanie przypadku za działanie siły wyższej nie może być dopuszczony, jeżeli wpłynie do właściwego organu ponad 30 dni kalendarzowych po terminie, w ciągu którego podmiot został poinformowany przez właściwy organ o stwierdzonym niewypełnieniu odpowiedniego zobowiązania, w znaczeniu art. 24 ust. 2 rozporządzenia delegowanego (UE) 2022/127, upłygnięciu terminu wyznaczonego na wypełnienie odpowiedniego zobowiązania, o którym mowa w art. 24 ust. 3 tego rozporządzenia, lub upłygnięciu terminu przedstawienia dowodu na wypełnienie odpowiedniego zobowiązania, o którym mowa w art. 24 ust. 4 tego rozporządzenia.
3. Podmioty przedstawiają w sposób wymagany przez właściwy organ dowód na zaistnienie okoliczności, które ich zdaniem stanowią przykład siły wyższej, w ciągu 181 dni kalendarzowych po upływie okresu, w ciągu którego zobowiązanie miało zostać całkowicie wypełnione. Jeśli podmioty nie mogą przedstawić takich dowodów w terminie, chociaż działały z zachowaniem należytej staranności, może im zostać wskazany dodatkowy termin.
4. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o uznanych przez nie przypadkach wystąpienia siły wyższej, przedkładając za każdym razem istotne informacje.

Sekcja 2

Forma zabezpieczenia

Artykuł 52

Forma

1. Zabezpieczenie może być złożone:
 - a) w postaci depozytu gotówkowego, o którym mowa w art. 20 ust. 2 i 3 rozporządzenia delegowanego (UE) 2022/127; lub
 - b) poprzez wskazanie poręczyciela zgodnie z art. 22 rozporządzenia delegowanego (UE) 2022/127.
2. Za zgodą właściwych władz zabezpieczenie może być złożone:
 - a) w postaci depozytu gotówkowego w banku;
 - b) w postaci zastawu uznanych roszczeń wobec organu publicznego lub funduszy publicznych, które są wymagalne i płatne oraz wobec których nie było wcześniej żadnych innych roszczeń; lub
 - c) w postaci zastawu papierów wartościowych zbywalnych w państwie członkowskim, pod warunkiem że zostały one wyemitowane lub zagwarantowane przez to państwo członkowskie.
3. Właściwe władze mogą nałożyć dodatkowe warunki przyjmowania zabezpieczeń wymienionych w ust. 2.

Artykuł 53

Zabezpieczenie w postaci zbywalnych papierów wartościowych

1. Papiery wartościowe zastawione zgodnie z art. 52 ust. 2 lit. c) posiadają w momencie składania zabezpieczenia wartość rozporządzalną równą co najmniej 115 % wartości wymaganego zabezpieczenia.

2. Właściwy organ może zaakceptować zabezpieczenie określone w art. 52 ust. 2 lit. c) tylko wówczas, gdy strona oferująca je złoży pisemne oświadczenie, że dostarczy dodatkowe zabezpieczenie lub wymieni zabezpieczenie pierwotne, gdyby rozporządzalna wartość danego zabezpieczenia kształtowała się przez okres 3 miesięcy poniżej 105 % wartości wymaganego zabezpieczenia. Takie pisemne zobowiązanie nie jest konieczne, w przypadku gdy prawo krajowe już tak stanowi. Właściwy organ regularnie weryfikuje wartość takiego zabezpieczenia.
3. Rozporządzalna wartość zabezpieczenia, o którym mowa w art. 52 ust. 2 lit. c), jest oceniana przez właściwy organ z uwzględnieniem wszelkich kosztów zbycia.
4. Rozporządzalna wartość papierów wartościowych lub obligacji jest szacowana na podstawie ostatniego dostępnego notowania.
5. Strona składająca zabezpieczenie dostarcza na żądanie właściwych władz dowód jego rozporządzalnej wartości.

Artykuł 54

Zastąpienie i przypisanie

1. Każde zabezpieczenie może być zastąpione innym.

Jednakże w poniższych przypadkach wymagana jest zgoda właściwych władz:

- a) gdy pierwotne zabezpieczenie uległo przypadkowi, ale nie zostało jeszcze zrealizowane; lub
- b) gdy zastąpienie zabezpieczenia ma charakter wymieniony w art. 52 ust. 2.

2. Zabezpieczenie zbiorcze może być zastąpione innym zabezpieczeniem zbiorczym, pod warunkiem że nowe zabezpieczenie zbiorcze pokrywa co najmniej tę część pierwotnego zabezpieczenia zwrotnego, która w momencie zastąpienia została wyznaczona w celu zagwarantowania realizacji nieuregulowanego zobowiązania lub zobowiązań.
3. Gdy tylko część zabezpieczenia zbiorczego zostaje przypisana określonemu zobowiązaniu, informuje się o saldzie pozostałego zabezpieczenia zbiorczego.

Sekcja 3

Zwolnienie i przepadek

Artykuł 55

Częściowe zwolnienie

W przypadku gdy przepisy szczególne Unii nie ustalają ilości minimalnej, właściwe władze mogą we własnym zakresie ograniczyć liczbę częściowych zwrotów zabezpieczenia i mogą wyznaczyć minimalną kwotę dla każdego zwrotu tego rodzaju.

Przed zwolnieniem całości lub części zabezpieczenia właściwe władze mogą żądać złożenia pisemnego wniosku o zwolnienie.

W przypadku zabezpieczeń pokrywających ponad 100 % sumy wymagającej zabezpieczenia, część zabezpieczenia powyżej 100 % jest zwracana wówczas, gdy reszta zabezpieczonej kwoty zostanie ostatecznie zwolniona lub przepada.

Artykuł 56

Przepadek

1. Z chwilą gdy właściwe władze zostają powiadomione o okolicznościach, które stanowią podstawę do zatrzymania zabezpieczenia w całości lub w części, niezwłocznie zwracają się do strony, od której wymagane jest wywiązanie się ze zobowiązania, z żądaniem zapłacenia zatrzymanej kwoty w terminie 30 dni, licząc od zgłoszenia żądania zapłaty.

Jeżeli płatność nie zostanie dokonana w tym terminie, właściwe władze:

- a) niezwłocznie przelewają każde zabezpieczenie opisane w art. 52 ust. 1 lit. a) na odpowiedni rachunek;
- b) niezwłocznie występują do poręczyciela, o którym mowa w art. 52 ust. 1 lit. b), z żądaniem dokonania płatności w terminie 30 dni od dnia otrzymania żądania zapłaty;
- c) niezwłocznie podejmują kroki w celu:
 - (i) zamiany zabezpieczeń opisanych w art. 52 ust. 2 lit. b) i c) na pieniądze w kwocie wystarczającej do odzyskania należnej kwoty;
 - (ii) przelania zastawionych depozytów gotówkowych, o których mowa w art. 52 ust. 2 lit. a) na własny rachunek.

Właściwy organ może niezwłocznie przenieść każde zabezpieczenie rodzaju opisanego w art. 52 ust. 1 lit. a) na właściwy rachunek, nie żądając przedtem dokonania płatności przez osobę zainteresowaną.

2. Bez uszczerbku dla ust. 1,

- a) jeżeli została podjęta decyzja o przypadku zabezpieczenia, ale w wyniku odwołania jest ona następnie odroczone zgodnie z prawem krajowym, zainteresowana strona płaci odsetki od kwoty faktycznie uległej przypadkowi przez okres trzydziestu dni, poczynając od dnia otrzymania żądania zapłaty, o którym mowa w ust. 1, a kończąc na jeden dzień przed zapłatą kwoty faktycznie uległej przypadkowi;
- b) w przypadku gdy w wyniku procedury odwoławczej zainteresowana strona jest wezwana do zapłacenia w terminie 30 dni kwoty uległej przypadkowi, państwo członkowskie może w celu obliczenia odsetek uznać dokonanie wpłaty 20. dnia następującego po dacie tego żądania;
- c) stosowana stopa procentowa obliczana jest zgodnie z przepisami prawa krajowego, ale nie może być w żadnym przypadku niższa niż stopa procentowa stosowana w przypadku odzyskiwania kwot krajowych;
- d) agencje płatnicze odliczają odsetki wypłacane z wydatków EFRG lub EFRROW zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/2116;
- e) państwa członkowskie mogą okresowo składać wnioski o zwiększenie zabezpieczenia pod względem odpowiednich odsetek.

3. W przypadku gdy zabezpieczenie uległo przypadkowi, a należna kwota została już przyznana na rzecz funduszy i, w następstwie wyniku procedury odwoławczej, kwota podlegająca przypadkowi w całości lub części, włączając odsetki według stopy procentowej zgodnej z prawem krajowym, ma być zwrócona, kwota zwrotu pokrywana jest przez fundusze, chyba że zwrot zabezpieczenia można przypisać niedbalstwu lub poważnym błędom władz administracyjnych albo innych organów państwa członkowskiego.

Sekcja 4

Informowanie

Artykuł 57

Informacje dotyczące przypadku zabezpieczeń, form zabezpieczeń i poręczycieli

1. Państwa członkowskie przechowują do dyspozycji Komisji, za każdy rok, informacje o łącznej liczbie oraz kwocie zabezpieczeń, które uległy przypadkowi, niezależnie od etapu procedury określonej w art. 56, odróżniając w każdym przypadku zabezpieczenia przeznaczone dla budżetów krajowych od zabezpieczeń przeznaczonych dla budżetu Unii. Przechowywane są informacje dotyczące wszystkich przypadków zabezpieczeń na kwotę większą niż 1 000 EUR oraz wszystkich przepisów Unii wymagających złożenia zabezpieczenia. Informacje obejmują zarówno kwoty wpłacane bezpośrednio przez zainteresowane strony, jak i kwoty odzyskiwane poprzez zrealizowanie zabezpieczenia.

2. Państwa członkowskie przechowują do dyspozycji Komisji wykaz:

- a) wszystkich rodzajów instytucji uprawnionych do występowania w roli poręczyciela oraz ustanowionych odnośnych wymagań;
- b) przyjętych typów zabezpieczeń na podstawie art. 52 ust. 2 oraz ustanowionych odnośnych zobowiązań.

ROZDZIAŁ VI

Przejrzystość

Artykuł 58

Forma i sposób prezentacji

1. Informacje, o których mowa w art. 98 rozporządzenia (UE) 2021/2116 w związku z art. 49 ust. 3 akapit pierwszy lit. a), b), d), f)–l) rozporządzenia (UE) 2021/1060, publikuje się w otwartych formatach nadających się do przetwarzania automatycznego, takich jak CSV lub XLSX, i zawierają one informacje określone w załączniku VIII do niniejszego rozporządzenia, w tym kod operacji zgodnie z opisem w załączniku IX do niniejszego rozporządzenia.
2. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o niepublikowaniu informacji, o których mowa w art. 49 ust. 3 akapit pierwszy lit. f) i g) rozporządzenia (UE) 2021/1060, w odniesieniu do rodzajów interwencji w formie płatności bezpośrednich, o których mowa w art. 16 rozporządzenia (UE) 2021/2115, rodzajów interwencji w zakresie rozwoju obszarów wiejskich, o których mowa w art. 69 lit. b) i c) rozporządzenia (UE) 2021/2115, oraz środków określonych w rozporządzeniach (UE) nr 228/2013 i (UE) nr 229/2013.
3. Informacje te muszą być dostępne za pośrednictwem wyszukiwarki internetowej umożliwiającej użytkownikowi wyszukiwanie beneficjentów według nazwy, grupy beneficjentów, gminy, otrzymanych kwot lub operacji, bądź według kombinacji tych kryteriów, a także wyodrębnienie wszystkich odpowiednich informacji jako pojedynczego zbioru danych.
4. Informacje te udostępnia się w języku urzędowym/językach urzędowych państwa członkowskiego, lub w jednym z trzech języków roboczych Komisji.
5. Kwoty, o których mowa w ust. 1, są wyrażane w euro. Państwo członkowskie, które nie przyjęło euro, wyraża kwoty zarówno w euro, jak i w swojej walucie krajowej, przy użyciu dwóch oddzielnych tabel w otwartych formatach nadających się do przetwarzania automatycznego.
6. Do walut krajowych stosuje się kurs wymiany określony w art. 12 rozporządzenia delegowanego (UE) 2022/127.
7. Informacje, o których mowa w art. 98 ust. 2. rozporządzenia (UE) 2021/2116 w związku z art. 49 ust. 3 akapit pierwszy lit. e) rozporządzenia (UE) 2021/1060, publikuje się w odrębnym dokumencie, który zawiera co najmniej informacje określone w załączniku IX do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 59

Publikacja informacji o beneficjentach w przypadku małych kwot

1. W przypadku gdy kwota pomocy otrzymanej w ciągu jednego roku przez beneficjenta jest równa kwocie 1 250 EUR lub od niej niższa, beneficjenta tego identyfikuje się za pomocą kodu. Państwa członkowskie decydują o formie tego kodu.
2. Jeśli informacje o beneficjentach, o których mowa w ust. 1 mogłyby, ze względu na ograniczoną liczbę beneficjentów mających miejsce zamieszkania lub zarejestrowanych na terenie danej gminy, umożliwić identyfikację pojedynczych beneficjentów, wówczas dane państwo członkowskie publikuje do celów art. 49 ust. 3 akapit pierwszy lit. l) rozporządzenia (UE) 2021/1060 informacje dotyczące wyższej jednostki administracyjnej, w której skład wchodzi dana gmina.

Artykuł 60

Data publikacji

Informacje, o których mowa w tym rozdziale, są publikowane co roku do dnia 31 maja w odniesieniu do poprzedniego roku budżetowego.

*Artykuł 61***Informacje dotyczące beneficjentów**

Informacje dla beneficjentów, o których mowa w art. 98 rozporządzenia (UE) 2021/2116, przekazuje się poprzez uwzględnienie ich w formularzach wniosków o przyznanie wsparcia z EFRG lub EFRROW lub w inny sposób w momencie gromadzenia danych.

*Artykuł 62***Współpraca między Komisją a państwami członkowskimi**

1. Komisja pod swoim centralnym adresem internetowym tworzy i prowadzi unijną stronę internetową zawierającą linki do stron internetowych państw członkowskich, o których mowa w art. 98 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2021/2116. Komisja udostępnia uaktualnione linki internetowe zgodnie z informacjami przesyłanymi przez państwa członkowskie.
2. Państwa członkowskie przesyłają Komisji adresy swoich stron internetowych, gdy tylko zostaną one utworzone, oraz informacje o wszelkich zmianach, które mogą wpłynąć na dostęp do nich z unijnej strony internetowej.
3. Państwa członkowskie wyznaczają organ odpowiedzialny za stworzenie i prowadzenie strony internetowej. Państwa członkowskie przekazują Komisji nazwę i dane teled adresowe tego organu.

ROZDZIAŁ VII

Dane do celów powiadamiania WTO o wsparciu krajowym*Artykuł 63***Dane i ich przekazywanie**

1. W tym samym dniu, w którym Komisji przedkładane są roczne sprawozdania finansowe, państwa członkowskie przekazują dane dotyczące kwot wypłaconych ze źródeł krajowych na wszystkie wydatki związane z funduszami, jak wskazano w art. 32 ust. 1 lit. b) i c).
2. Dane wymagane na podstawie ust. 1 są przekazywane w ramach tej samej struktury jak dane przekazywane na podstawie art. 32 ust. 1 lit. b) i c). Informacje te przekazuje się na podstawie wzoru udostępnionego przez Komisję państwom członkowskim za pośrednictwem systemów informacyjnych.

ROZDZIAŁ VIII

Przepisy końcowe*Artykuł 64***Uchylenie**

Rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 908/2014 traci moc z dniem 1 stycznia 2023 r.

Jednakże:

- a) Art. 21–24 i art. 27–34 tego rozporządzenia nadal mają zastosowanie do EFRROW w odniesieniu do wydatków poniesionych przez beneficjentów oraz płatności dokonanych przez agencję płatniczą w ramach realizacji programów rozwoju obszarów wiejskich na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, a także do EFRG w odniesieniu do programów operacyjnych zatwierdzonych na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1308/2013;

- b) art. 59 tego rozporządzenia nadal ma zastosowanie do płatności dokonywanych za lata budżetowe 2021, 2022 i 2023.
- c) Załączniki II i III do tego rozporządzenia stosuje się nadal do celów art. 32 lit. f) i g) niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 65

Wejście w życie i stosowanie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie siódmego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2023 r.

Jednakże:

- a) art. 9, 10 i 11 mają zastosowanie do poniesionych wydatków i uzyskanych przez państwa członkowskie dochodów przeznaczonych na określony cel od dnia 16 października 2022 r.;
- b) art. 22 ust. 1 akapit drugi lit. e) ma zastosowanie w odniesieniu do dochodów przeznaczonych na określony cel odzyskanych od dnia 1 stycznia 2026 r. na programy rozwoju obszarów wiejskich zatwierdzone przez Komisję zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1305/2013;
- c) rozdział VI ma zastosowanie do płatności dokonanych poczynając od roku budżetowego 2024.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 21 grudnia 2021 r.

W imieniu Komisji
Ursula VON DER LEYEN
Przewodnicząca

ZAŁĄCZNIK II

Deklaracja zarządcza – jednostka koordynująca, o której mowa w art. 4

Ja, ..., prezes jednostki koordynującej ..., przedstawiam roczne sprawozdanie z realizacji celów (państwo członkowskie) za rok budżetowy od 16.10.xx do 15.10.xx+1.

Oświadczam, na podstawie mojej własnej oceny i informacji, którymi dysponuję, w tym, między innymi, na podstawie wyników prac jednostki certyfikującej, że:

- roczne sprawozdanie z realizacji celów, o którym mowa w art. 54 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/2116 i art. 134 rozporządzenia (UE) 2021/2115, sporządzono zgodnie z akredytowaną procedurą i systemami stosowanymi w jednostce koordynującej oraz na podstawie poświadczonych danych przekazanych przez agencje płatnicze (należy wymienić w (państwo członkowskie).

Niniejsze zapewnienie podlega jednak następującym zastrzeżeniom:

Na koniec potwierdzam, że nie jest mi wiadomo o jakimkolwiek nieujawnionym fakcie, który mógłby szkodzić interesom finansowym Unii.

Podpis

ZAŁĄCZNIK III

Elementy ścieżki audytu w odniesieniu do instrumentów finansowych, o której mowa w art. 7 ust. 6

1. dokumenty dotyczące ustanowienia instrumentu finansowego, takie jak umowy o finansowaniu itp.;
 2. dokumenty określające kwoty wniesione w ramach planu strategicznego WPR i każdego rodzaju interwencji do instrumentu finansowego, wydatki kwalifikowalne w ramach planu strategicznego WPR oraz odsetki i inne zyski wygenerowane dzięki wsparciu z EFRROW i ponownemu wykorzystaniu zasobów przypisanych do EFRROW zgodnie z art. 60 i 62 rozporządzenia (UE) 2021/1060;
 3. dokumenty dotyczące funkcjonowania instrumentu finansowego, w tym dokumenty związane z monitorowaniem, sprawozdawczością i kontrolą;
 4. dokumenty dotyczące wycofania wkładów w ramach planu strategicznego WPR oraz likwidacji instrumentu finansowego;
 5. dokumenty dotyczące kosztów zarządzania i opłat za zarządzanie;
 6. formularze wniosków lub ich odpowiedniki, złożone przez odbiorców końcowych wraz z dokumentami uzupełniającymi, w tym biznesplanami oraz, w stosownych przypadkach, poprzednimi rocznymi sprawozdaniami finansowymi;
 7. listy kontrolne i sprawozdania organów wdrażających dany instrument finansowy;
 8. w stosownych przypadkach – oświadczenia złożone w związku z pomocą *de minimis*;
 9. umowy podpisane w związku ze wsparciem udzielonym w ramach instrumentu finansowego, w tym w odniesieniu do kapitału własnego, pożyczek, gwarancji lub innych form inwestycji na rzecz odbiorców końcowych;
 10. dowody potwierdzające, że wsparcie udzielone w ramach instrumentu finansowego zostanie wykorzystane zgodnie z jego przeznaczeniem;
 11. rejestry przepływów finansowych między agencją płatniczą a instrumentem finansowym oraz w ramach instrumentu finansowego na wszystkich poziomach, aż do odbiorców końcowych, a w przypadku gwarancji – dowody na to, że pożyczki bazowe zostały wypłacone;
 12. oddzielne rejestry lub kody księgowe dotyczące wkładu wniesionego w ramach planu strategicznego WPR lub gwarancji udzielonej w ramach instrumentu finansowego na rzecz odbiorcy końcowego.
-

ZAŁĄCZNIK IV

Wzór rocznego sprawozdania z audytu dotyczącego instrumentów finansowych, o którym mowa w art. 7 ust. 7**1. Wstęp**

- 1.1. Wskazanie zewnętrznej firmy audytorskiej, która uczestniczyła w przygotowaniu sprawozdania.
- 1.2. Okres odniesienia (od 16 października N-1 do 15 października N).
- 1.3. Wskazanie instrumentu(-ów) finansowego(-ych)/mandatu(-ów) i programu(-ów) objętego(-ych) sprawozdaniem z audytu. Wskazanie umowy o finansowaniu, której dotyczy sprawozdanie („umowa o finansowaniu”).

2. Audyt systemów kontroli wewnętrznej stosowanych przez EBI/EFI lub inne międzynarodowe instytucje finansowe

Wyniki zewnętrznego audytu systemu kontroli wewnętrznej EBI lub innych międzynarodowych instytucji finansowych, w których państwo członkowskie posiada akcje lub udziały, oceniającego strukturę i skuteczność tego systemu kontroli wewnętrznej i obejmującego następujące elementy:

- 2.1. Proces akceptacji mandatu.
- 2.2. Proces oceny i wyboru pośredników finansowych: ocena formalna i jakościowa.
- 2.3. Proces zatwierdzania transakcji z pośrednikami finansowymi i podpisywania odpowiednich umów o finansowaniu.
- 2.4. Procesy monitorowania pośredników finansowych dotyczące:
 - 2.4.1. sprawozdawczości pośredników finansowych;
 - 2.4.2. prowadzenia rejestrów;
 - 2.4.3. wypłat na rzecz ostatecznych odbiorców;
 - 2.4.4. kwalifikowalności wsparcia dla ostatecznych odbiorców;
 - 2.4.5. opłat za zarządzanie i kosztów zarządzania pobieranych przez pośredników finansowych;
 - 2.4.6. wymogów w zakresie widoczności, przejrzystości i komunikacji;
 - 2.4.7. realizacji wymogów dotyczących pomocy państwa przez pośredników finansowych;
 - 2.4.8. zróżnicowanego traktowania inwestorów, w stosownych przypadkach;
 - 2.4.9. zgodności z mającym zastosowanie prawem Unii dotyczącym prania pieniędzy, finansowania terroryzmu, unikania opodatkowania, oszustw podatkowych lub uchylania się od opodatkowania.
- 2.5. Systemy przetwarzania płatności otrzymanych od agencji płatniczej.
- 2.6. Systemy obliczania i płatności kwot związanych z kosztami zarządzania i opłatami za zarządzanie.
- 2.7. Systemy przetwarzania płatności na rzecz pośredników finansowych.
- 2.8. Systemy przetwarzania odsetek i innych zysków generowanych dzięki wsparciu w ramach planów strategicznych WPR na rzecz instrumentów finansowych.
- 2.9. W odniesieniu do rocznego sprawozdania z audytu dotyczącego ostatniego roku obrachunkowego, oprócz elementów wymienionych w pkt 2.1–2.8, podaje się następujące elementy:
 - 2.9.1. stosowanie zróżnicowanego traktowania inwestorów;
 - 2.9.2. osiągnięty współczynnik mnożnikowy w porównaniu z uzgodnionym współczynnikiem mnożnikowym w umowach gwarancyjnych dla instrumentów finansowych udzielających gwarancji;

- 2.9.3. wykorzystanie odsetek i innych zysków związanych ze wsparciem w ramach planu strategicznego WPR wypłaconym na rzecz instrumentów finansowych zgodnie z art. 60 rozporządzenia (UE) 2021/1060;
- 2.9.4. wykorzystanie zasobów zwróconych do instrumentów finansowych i związanych ze wsparciem z EFR-ROW do końca okresu kwalifikowalności oraz ustalenia wprowadzone w celu wykorzystania tych zasobów po zakończeniu okresu kwalifikowalności zgodnie z art. 62 rozporządzenia (UE) 2021/1060.

W odniesieniu do pkt 2.1, 2.2 i 2.3 po przedłożeniu pierwszego rocznego sprawozdania z audytu należy przedkładać jedynie informacje dotyczące aktualizacji lub zmian obowiązujących procedur lub ustaleń.

3. **Wnioski z audytu**

- 3.1. Wniosek dotyczący tego, czy zewnętrzna firma audytorska może zapewnić wystarczającą pewność co do struktury i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej ustanowionego przez EBI lub inne międzynarodowe instytucje finansowe, w których państwo członkowskie posiada akcje lub udziały, zgodnie z mającymi zastosowanie zasadami, na podstawie elementów, o których mowa w sekcji 2.
- 3.2. Ustalenia i zalecenia wynikające z przeprowadzonych prac audytowych.

Pkt 3.1 i 3.2 opierają się na wynikach prac audytowych, o których mowa w sekcji 2, i w stosownych przypadkach uwzględniają wyniki innych krajowych lub unijnych prac audytowych przeprowadzonych w odniesieniu do tego samego podmiotu wdrażającego instrumenty finansowe lub tego samego mandatu dotyczącego instrumentów finansowych.

ZAŁĄCZNIK V

Wzór tabeli, o której mowa w art. 32 ust. 1 lit. f), dotyczącej nieprawidłowości

Informacje, o których mowa w art. 32 ust. 1 lit. f), przekazuje się z podziałem na agencje płatnicze przy użyciu poniższej tabeli:

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
Agencja płatnicza	Fundusz	Jednostka waluty	Saldo na dzień 15 października N-1	„Nowe sprawy” łącznie (rok budżetowy N)	„Korekty” łącznie (rok budżetowy N)	„Odsetki” łącznie (rok budżetowy N)	„Odzyskane środki” łącznie (rok budżetowy N)	Kwoty „niemożliwe do odzyskania” łącznie (rok N)	Kwota odzyskiwanych środków (saldo na dzień 15 października N)

ZAŁĄCZNIK VI

Plan kontroli, o którym mowa w art. 80 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/2116 i art. 48 niniejszego rozporządzenia

PROPONOWANY PLAN KONTROLI DOTYCZĄCY OKRESU KONTROLI...

Część 1. Procedury i analiza ryzyka1.1. *Procedura wyboru*

Przedstawia się opis procedury, którą należy zastosować w celu wybrania przedsiębiorstw, które mają zostać poddane kontroli.

Ponadto należy wyraźnie wskazać sposób wykorzystania analizy ryzyka, określając, czy procedurę tę uzupełnia wybór losowy lub ręczny.

Ponadto należy wyjaśnić, w jaki sposób poszczególne sektory/środki i regiony zostaną uwzględnione przy wyborze przedsiębiorstw.

1.2. *Czynniki ryzyka, wartości ryzyka i jego wagi, które należy zastosować*

W przypadku zastosowania analizy ryzyka przekazuje się informacje dotyczące wszystkich uwzględnionych czynników ryzyka i możliwych wartości przypisanych później tym czynnikom ryzyka. Informacje te uwzględnia się w tabelach zamieszczonych poniżej.

W stosownych przypadkach przekazuje się opis procedury, która zostanie zastosowana do ważenia czynników ryzyka.

Czynniki ryzyka i wartości ryzyka mające zastosowanie do wszystkich sektorów/środków podlegających analizie ryzyka			Ważenie czynników ryzyka
Czynniki ryzyka	Wartości ryzyka		
	Opis	Wartości	

Szczególne czynniki i wartości ryzyka mające zastosowanie do ... (sektor/środek)			Ważenie czynników ryzyka
Czynniki ryzyka	Wartości ryzyka		
	Opis	Wartości	

W stosownych przypadkach należy dodać dodatkowe pola dotyczące czynników i wartości ryzyka mających zastosowanie do sektora/środków.

1.3. *Wyniki procedury wyboru*

Należy informacje o tym, w jaki sposób wyniki analizy ryzyka i przyjęte procedury doprowadziły do wyboru przedsiębiorstw do ostatecznego planu kontroli.

Należy wyraźnie określić sektory/środki, które mają zostać wyłączone, oraz opisać powody wyłączenia.

Należy przedstawić powody wyboru przedsiębiorstw, których wpływ lub płatności, bądź ich suma, były mniejsze niż 40 000 EUR.

Część 2. **Plan kontroli**2.1. *Przegląd procesu wyboru*

Obliczenie minimalnej liczby przedsiębiorstw	
(A) Liczba przedsiębiorstw, których wpływy gotówkowe lub płatności, bądź ich suma, wynosiły więcej niż 150 000 EUR w roku budżetowym EFRG ...	
(B) Minimalna liczba (1/2 A).	
Populacja, z której dokonywany jest wybór:	
(C) Łączna liczba przedsiębiorstw	
(D) Łączna liczba przedsiębiorstw, których wpływy lub płatności, bądź ich suma, przekroczyły 350 000 EUR	
(E) Łączna liczba przedsiębiorstw, których wpływy lub płatności, bądź ich suma, wyniosły maksymalnie 350 000 EUR, jednak nie mniej niż 40 000 EUR	
(F) Łączna liczba przedsiębiorstw, których wpływy lub płatności, bądź ich suma, były mniejsze niż 40 000 EUR	
Przedsiębiorstwa proponowane do kontroli:	
(G) Łączna liczba przedsiębiorstw	
(H) Ogółem na podstawie analizy ryzyka*	
(I) Łączna liczba przedsiębiorstw, których wpływy lub płatności, bądź ich suma, przekroczyły 350 000 EUR	
(J) Łączna liczba przedsiębiorstw, których wpływy lub płatności, bądź ich suma, wyniosły maksymalnie 350 000 EUR, jednak nie mniej niż 40 000 EUR	
(K) Łączna liczba przedsiębiorstw, których wpływy lub płatności, bądź ich suma, były mniejsze niż 40 000 EUR	

Uwaga dotycząca tabeli:

* Przedsiębiorstwa w tej kategorii obejmują wyłącznie przedsiębiorstwa wybrane na podstawie analizy ryzyka, lecz nie obejmują przedsiębiorstw dodanych losowo lub ręcznie do planu kontroli, które to przedsiębiorstwa nie podlegają analizie ryzyka.

2.2. *Wybór przedsiębiorstw proponowanych do kontroli:*

(A) Nr pozycji budżetu EFRG	(B) Artykuł budżetu EFRG	(C) Całkowite wydatki według działu budżetu EFRG (EUR)	(D) Całkowite wydatki według działu budżetu EFRG związane z przedsiębiorstwami, których wpływy gotówkowe lub płatności, bądź ich suma, wyniosły więcej niż 40 000 EUR (EUR)	(E) Całkowite wydatki według działu budżetu EFRG związane z przedsiębiorstwami objętymi programem kontroli (EUR)	(F) Liczba przedsiębiorstw według działu EFRG objętych programem kontroli
Ogółem:					

Uwaga dotycząca tabeli:

W stosownych przypadkach dodaje się rubryki.

ZAŁĄCZNIK VII

**Sprawozdanie z kontroli, o którym mowa w art. 80 ust. 2 lit. b) rozporządzenia (UE) 2021/2116
i art. 48 niniejszego rozporządzenia**

SPRAWOZDANIE DOTYCZĄCE OKRESU KONTROLI ...

1. Przegląd kontroli

(A) Całkowita liczba przedsiębiorstw wymagających kontroli:	
(B) Całkowita liczba przedsiębiorstw skontrolowanych:	
(C) Całkowita liczba przedsiębiorstw będących w trakcie kontroli:	
(D) Całkowita liczba przedsiębiorstw jeszcze nieskontrolowanych:	

2. Przegląd kontroli (według nr artykułu lub pozycji budżetu)

(A) Nr pozycji budżetu EFRG	(B) Artykuł budżetu EFRG	(C) Całkowite wydatki związane z przedsiębiorstwami wybranymi do kontroli... (EUR) (C = E + F + G)	Przedsiębiorstwa poddane kontroli		(F) Przedsiębiorstwa będące w trakcie kontroli – całkowite wydatki związane z tymi przedsiębiorstwami (EUR)	(G) Przedsiębiorstwa nieskontrolowane – całkowite wydatki związane z tymi przedsiębiorstwami (EUR)
			(D) Wydatki faktycznie skontrolowane (EUR)*	(E) Całkowite wydatki związane z tymi przedsiębiorstwami (EUR)		
Ogółem:						

Uwagi dotyczące tabeli:

* Dotyczy wyłącznie wydatków uwzględnionych na fakturach, które skutecznie skontrolowano (czyli tych wybranych do weryfikacji lub poddanych kontroli krzyżowej).
W stosownych przypadkach dodaje się rubryki.

3. Stwierdzone potencjalne nieprawidłowości

(A) Nr artykułu budżetu EFRG	(B) Nr pozycji budżetu EFRG	(C) Numer referencyjny danego przedsiębiorstwa	(D) Opis i charakter każdej stwierdzonej potencjalnej nieprawidłowości	(E) Liczba stwierdzonych potencjalnych nieprawidłowości	(F) Szacunkowa wartość potencjalnych nieprawidłowości	G) Numery referencyjne OLAF (numery zgłoszeń w systemie zarządzania nieprawidłowościami – IMS)	(H) Okres kontroli, w którym zaplanowano kontrolę*
Ogółem:							

Uwagi dotyczące tabeli:

- * W przypadku poprzednich okresów kontroli, wyłącznie te, których nie zgłoszono w poprzednich sprawozdaniach. Każde przedsiębiorstwo, w którym wystąpiły nieprawidłowości, należy ująć w osobnym wierszu. W stosownych przypadkach dodaje się rubryki.

4. Realizacja kontroli dotyczących poprzednich planów kontroli.

Realizacja kontroli dotyczących poprzednich planów kontroli	(A) Liczba przedsiębiorstw	(B) Wydatki objęte kontrolą	(C) Faktycznie skontrolowane wydatki związane z przedsiębiorstwami*
4.1. Przedsiębiorstwa zgłoszone w poprzednim sprawozdaniu jako będące w trakcie kontroli (4.1. = 4.2.+ 4.3.)			x
4.2. Przedsiębiorstwa wymienione w pkt 4.1, w których zakończono kontrole			
4.3. Przedsiębiorstwa wymienione w pkt 4.1, w których kontrole są w trakcie realizacji			x
4.4. Przedsiębiorstwa zgłoszone w poprzednim sprawozdaniu jako przedsiębiorstwa, w których kontroli nie rozpoczęto (4.4 = 4.5+4.6+4.7)			x
4.5. Przedsiębiorstwa wymienione w pkt 4.4, w których zakończono kontrole			
4.6. Przedsiębiorstwa wymienione w pkt 4.4, w których kontrole są w trakcie realizacji			x

4.7. Przedsiębiorstwa wymienione w pkt 4.4, w których kontroli nie rozpoczęto			x
---	--	--	---

Uwagi dotyczące tabeli:

* Dotyczy wyłącznie wydatków uwzględnionych na fakturach, które skutecznie skontrolowano (wybranych do weryfikacji lub poddanych kontroli krzyżowej).

5. Wzajemna pomoc

Należy przedstawić zestawienie wniosków o wzajemną pomoc złożonych i otrzymanych na podstawie tytułu IV rozdział III rozporządzenia (UE) 2021/2116.

W tabelach zamieszczonych poniżej należy uwzględnić informacje na temat przesłanych wniosków oraz otrzymanych odpowiedzi:

A) Państwo członkowskie, do którego wysłano wniosek	B) Data wniosku	C) Data odpowiedzi oraz zestawienie wyników

Uwaga dotycząca tabeli:

W stosownych przypadkach dodaje się rubryki.

6. Zasoby

Należy podać liczbę pracowników, wyrażoną w osobolatach, skierowanych do kontroli, w podziale na organy kontrolne oraz, w stosownych przypadkach, na regiony.

7. Trudności i propozycje dotyczące poprawy

Należy przedstawić informacje na temat wszelkich trudności napotkanych w trakcie stosowania tytułu IV rozdział III rozporządzenia (UE) 2021/2116 oraz środków wprowadzonych w celu ich przewyżnienia lub wniosków złożonych w tym celu.

W stosownych przypadkach przedstawia się propozycje dotyczące poprawy stosowania tytułu IV rozdział III rozporządzenia (UE) 2021/2116.

Informacje do celów przejrzystości zgodnie z art. 58

Nazwa beneficjenta/ podmiotu prawnego/ zrzeszenia	Nazwisko beneficjenta	W przypadku przynależności do grupy nazwa podmiotu dominującego oraz numer identyfikacji podatkowej lub VAT	Gmina	Kod środka/ rodzaju interwencji/ sektora zgodnie z załącznikiem IX	Cel szczegółowy ⁽¹⁾	Data rozpoczęcia ⁽²⁾	Data zakończenia ⁽³⁾	Kwota według operacji w ramach EFRG	Całkowita kwota w ramach EFRG wypłacona beneficjentowi	Kwota według operacji w ramach EFRROW	Całkowita kwota w ramach EFRROW wypłacona beneficjentowi	Kwota według operacji objętej współfinansowaniem	Całkowita kwota objęta współfinansowaniem wypłacona beneficjentowi	Suma kwot w ramach EFRROW i kwot objętych współfinansowaniem	Całkowita kwota wypłacona beneficjentowi ze środków unijnych
									50		70		40	110	120
				Kod A				20							
				Kod B						40		25			
				Kod C				30							
				Kod D						30		15			

⁽¹⁾ Cel szczegółowy operacji musi odpowiadać co najmniej jednemu celowi określone w odpowiednich przepisach Unii regulujących daną operację, zgodnie z opisem w załączniku IX. W szczególności cele szczegółowe operacji określone w rozporządzeniu (UE) 2021/2115 muszą odpowiadać celom szczegółowym określonym w jego art. 6 i być zgodne z planem WPR danego państwa członkowskiego. Ponadto cele szczegółowe operacji określone na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 i rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 muszą odpowiadać celom określonym w art. 110 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 (dalsze wskazówki państwa członkowskie mogą znaleźć w Podręczniku technicznym dotyczącym ram monitorowania i oceny WPR na lata 2014–2020).

⁽²⁾ Informacje na temat daty rozpoczęcia i daty zakończenia rodzajów interwencji w formie płatności bezpośrednich, rodzajów interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich w odniesieniu do ograniczeń naturalnych lub innych ograniczeń specyficznych dla danego obszaru oraz niekorzystnych warunków specyficznych dla danego obszaru wynikających z określonych obowiązkowych wymogów, jak również środków wprowadzonych na podstawie rozporządzenia (UE) nr 228/2013 i rozporządzenia (UE) nr 229/2013 nie są istotne, ponieważ te środki i operacje w ramach rodzajów interwencji mają charakter roczny.

⁽³⁾ Informacje na temat daty rozpoczęcia i daty zakończenia rodzajów interwencji w formie płatności bezpośrednich, rodzajów interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich w odniesieniu do ograniczeń naturalnych lub innych ograniczeń specyficznych dla danego obszaru oraz niekorzystnych warunków specyficznych dla danego obszaru wynikających z określonych obowiązkowych wymogów, jak również środków wprowadzonych na podstawie rozporządzenia (UE) nr 228/2013 i rozporządzenia (UE) nr 229/2013 nie są istotne, ponieważ te środki i operacje w ramach rodzajów interwencji mają charakter roczny.

ZAŁĄCZNIK IX

Środek/rodzaj interwencji/sektor, o którym mowa w art. 58

Kod środka/rodzaju interwencji/sektora	Nazwa środka/rodzaju interwencji/sektora	Cel środka/rodzaju interwencji/sektora
	Operacje w formie rodzajów interwencji w zakresie płatności bezpośrednich zgodnie z art. 16 rozporządzenia (UE) 2021/2115.	
	1. Wsparcie dochodów niezwiązane z wielkością produkcji	
I.1	Podstawowe wsparcie dochodów do celów zrównoważoności	Podstawowe wsparcie dochodu to płatność obszarowa niezwiązana z wielkością produkcji. Jego celem jest wspieranie godziwych dochodów gospodarstw rolnych i odporności w całej Unii w celu zwiększenia bezpieczeństwa żywnościowego.
I.2	Uzupełniające redystrybucyjne wsparcie dochodów do celów zrównoważoności	Uzupełniające redystrybucyjne wsparcie dochodów do celów zrównoważoności to płatność obszarowa niezwiązana z wielkością produkcji. Jego celem jest poprawa dystrybucji płatności bezpośrednich poprzez redystrybucję wsparcia z większych gospodarstw do gospodarstw mniejszych lub średnich.
I.3	Uzupełniające wsparcie dochodów dla młodych rolników	Uzupełniające wsparcie dochodów dla młodych rolników to płatność obszarowa niezwiązana z wielkością produkcji, zapewniająca większe wsparcie dochodów dla młodych rolników, którzy po raz pierwszy rozpoczynają działalność. Jego celem jest modernizacja sektora rolnego poprzez przyciągnięcie osób młodych i wsparcie rozwoju ich biznesu.
I.4	Schematy na rzecz klimatu i środowiska	Ekoschematy to płatności niezwiązane z wielkością produkcji. Ich celem jest ukierunkowanie wsparcia dochodów na praktyki rolnicze korzystne dla środowiska, klimatu i dobrostanu zwierząt.
I.5	Płatności dla małych gospodarstw	Płatności dla małych gospodarstw są niezwiązane z wielkością produkcji i zastępują wszystkie inne płatności bezpośrednie na rzecz zainteresowanych beneficjentów. Celem płatności dla małych gospodarstw jest promowanie bardziej zrównoważonego rozdziału wsparcia i zmniejszenie obciążenia administracyjnego ciążącego zarówno na beneficjentach niewielkich kwot, jak i instytucjach zarządzających.
	2. Płatności bezpośrednie związane z produkcją	
I.6	Wsparcie dochodów związane z produkcją	Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji obejmuje płatności na hektar lub zwierzę związane z konkretną produkcją. Celem jest zwiększenie konkurencyjności lub zrównoważoności bądź poprawa jakości w zakresie niektórych sektorów i produktów, które są szczególnie istotne ze względów społecznych, gospodarczych lub środowiskowych i mierzą się z pewnymi trudnościami.
I.7	Płatność specyficzna w odniesieniu do bawełny	Płatność specyficzna w odniesieniu do bawełny jest płatnością związaną z wielkością produkcji, przyznawaną na hektar kwalifikującego się obszaru uprawy bawełny. Jest to system obowiązkowy dla państw członkowskich będących producentami bawełny, mający na celu wspieranie produkcji bawełny w regionach, w których ma ona istotne znaczenie dla gospodarki rolnej.

	Środki określone w załączniku I do rozporządzenia (UE) nr 1307/2013	
II.1	System płatności podstawowej (tytuł III rozdział 1 sekcje 1, 2, 3 i 5)	System płatności podstawowej jest płatnością obszarową niezwiązaną z wielkością produkcji, realizowaną na podstawie uprawnień do płatności przydzielanych rolnikom. Jej celem jest wspieranie dochodów rolników, które są średnio znacznie niższe od średnich dochodów w pozostałych sektorach gospodarki.
II.2	System jednolitej płatności obszarowej (art. 36)	System jednolitej płatności obszarowej jest płatnością obszarową niezwiązaną z wielkością produkcji, wypłacaną od każdego kwalifikującego się hektara zadeklarowanego przez rolnika. Jej celem jest wspieranie dochodów rolników, które są średnio znacznie niższe od średnich dochodów w pozostałych sektorach gospodarki.
II.3	Płatność redystrybucyjna (tytuł III rozdział 2)	Płatność redystrybucyjna jest płatnością obszarową niezwiązaną z wielkością produkcji. Jej celem jest wspieranie mniejszych gospodarstw rolnych poprzez udzielanie im dodatkowego wsparcia z tytułu pierwszych hektarów zadeklarowanych w ramach płatności podstawowej.
II.4	Płatność z tytułu praktyk rolniczych korzystnych dla klimatu i środowiska (tytuł III, rozdział 3)	Zazielenianie jest płatnością obszarową niezwiązaną z wielkością produkcji, wypłacaną od hektara. Jej celem jest przestrzeganie trzech praktyk rolniczych korzystnych dla klimatu i środowiska: dywersyfikacji upraw, utrzymywania trwałych użytków zielonych i utrzymywania na użytkach rolnych obszaru proekologicznego.
II.5	Płatność dla obszarów o ograniczeniach naturalnych (tytuł III rozdział 4)	Płatność dla obszarów o ograniczeniach naturalnych to płatność obszarowa niezwiązana z wielkością produkcji, przyznawana dodatkowo do płatności podstawowej dla rolników. Jej celem jest udzielenie wsparcia rolnikom prowadzącym działalność na obszarach o ograniczeniach naturalnych.
II.6	Płatność dla młodych rolników (tytuł III rozdział 5)	Płatność dla młodych rolników to płatność obszarowa niezwiązana z wielkością produkcji, zapewniająca większe wsparcie dochodów młodym rolnikom, którzy dopiero rozpoczynają działalność. Jej celem jest zachęcanie do tworzenia i rozwoju nowych rodzajów działalności gospodarczej w sektorze rolnym, co ma zasadnicze znaczenie dla konkurencyjności sektora rolnego w Unii.
II.7	Dobrowolne wsparcie związane z produkcją (tytuł IV rozdział 1)	Dobrowolne wsparcie związane z produkcją obejmuje płatności na hektar lub zwierzę związane z konkretną produkcją. Celem jest zwiększenie konkurencyjności i zrównoważoności sektorów, które są szczególnie istotne z przyczyn gospodarczych, społecznych lub środowiskowych i napotykać pewne trudności.
II.8	Płatność specyficzna w odniesieniu do bawełny (tytuł IV rozdział 2)	Płatność specyficzna w odniesieniu do bawełny jest płatnością związaną z wielkością produkcji, przyznawaną na hektar kwalifikującego się obszaru uprawy bawełny. Jest to system obowiązkowy dla państw członkowskich produkujących bawełnę, mający na celu wspieranie jej produkcji w regionach, w których ma ona istotne znaczenie dla gospodarki rolnej.
II.9	System dla małych gospodarstw (tytuł V)	System dla małych gospodarstw jest niezwiązany z wielkością produkcji i zastępuje wszystkie inne płatności bezpośrednie na rzecz zainteresowanych beneficjentów. Jego celem jest promowanie bardziej zrównoważonego rozdziału wsparcia i zmniejszenie obciążenia administracyjnego ciążącego zarówno na beneficjentach otrzymujących niewielkie kwoty, jak i instytucjach zarządzających.

II.10	Środki określone w załączniku I do rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009 ⁽¹⁾	Celem tych płatności bezpośrednich jest oddzielenie wsparcia od produkcji roślinnej i zwierzęcej w celu zwiększenia wsparcia dochodów rolników.
	Operacje w formie interwencji sektorowych przewidzianych w art. 42 rozporządzenia (UE) 2021/2115.	
III.1	W sektorze owoców i warzyw (art. 49–53)	Celem jest wspieranie koncentracji podaży w sektorze owoców i warzyw oraz konkurencyjności i zrównoważonego rozwoju tego sektora. Odbywa się to za pośrednictwem organizacji producentów lub ich zrzeszeń uznanych zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1308/2013 i realizujących programy operacyjne zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/2115. Beneficjentami są organizacje producentów i zrzeszenia organizacji producentów. Czas trwania programów wynosi od 3 do 7 lat, a zarządzanie nimi odbywa się na podstawie roku budżetowego. Państwa członkowskie muszą zatwierdzić każdy program.
III.2	W sektorze produktów pszczelich (art. 54, 55 i 56)	Celem jest wspieranie pszczelarzy, jakości i rynku produktów pszczelich.
III.3	W sektorze wina (art. 57–60)	Celem jest wspieranie konkurencyjności i zrównoważonego rozwoju sektora wina. Państwa członkowskie prowadzą te programy na szczeblu krajowym w ramach swoich programów operacyjnych i zarządzają nimi w oparciu o rok budżetowy. Beneficjentami są plantatorzy winorośli, jak również podmioty gospodarcze zajmujące się produkcją wina i handlem nim lub ich zrzeszenia/organizacje. Operacje zatwierdzane przez państwa członkowskie mogą być roczne lub wieloletnie.
III.4	W sektorze chmielu (art. 61 i 62)	Celem jest wspieranie koncentracji podaży w sektorze chmielu oraz konkurencyjności i zrównoważonego rozwoju tego sektora za pośrednictwem organizacji producentów lub ich zrzeszeń uznanych zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1308/2013 i prowadzących programy operacyjne zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/2115. Beneficjentami są organizacje producentów lub zrzeszenia organizacji producentów. Czas trwania programów wynosi od 3 do 7 lat, a zarządzanie nimi odbywa się na podstawie roku budżetowego. Państwa członkowskie muszą zatwierdzić każdy program.
III.5	W sektorze oliwy z oliwek i oliwek stołowych (art. 63, 64 i 65)	Celem jest wspieranie koncentracji podaży w sektorze oliwy z oliwek i oliwek stołowych oraz konkurencyjności i zrównoważonego rozwoju tego sektora za pośrednictwem organizacji producentów i ich zrzeszeń uznanych zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1308/2013 i realizujących programy operacyjne zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/2115. Beneficjentami są organizacje producentów lub zrzeszenia organizacji producentów. Czas trwania programów wynosi 3–7 lat i zarządza się nimi w oparciu o rok budżetowy. Państwa członkowskie muszą zatwierdzić każdy program.
III.6	W innych sektorach, o których mowa w art. 1 ust. 2 lit. a)–h), k), m), o)–t) i w) rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, oraz sektorach obejmujących produkty wymienione w załączniku XIII do rozporządzenia (UE) 2021/2115. (Art. 66, 67 i 68)	Celem jest wspieranie koncentracji podaży w powiązanych sektorach oraz konkurencyjności i zrównoważonego rozwoju powiązanych sektorów poprzez organizacje producentów lub ich zrzeszenia uznane na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, jak również grupy producentów tymczasowo zatwierdzone przez państwa członkowskie i realizujące programy operacyjne zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/2115. Beneficjentami są organizacje producentów, zrzeszenia organizacji producentów lub grupy producentów. Czas trwania programów wynosi 3–7 lat i zarządza się nimi w oparciu o rok budżetowy. Państwa członkowskie muszą zatwierdzić każdy program.

	Środki określone w rozporządzeniu nr 1308/2013. (UE)	
IV.1	Interwencja publiczna	Kiedy ceny rynkowe niektórych produktów rolnych spadają poniżej określonego poziomu, organy publiczne państw członkowskich mogą interweniować w celu ustabilizowania rynku poprzez zakup nadwyżek, które można następnie składować do czasu wzrostu cen rynkowych. Należy opublikować informacje na temat podmiotów, które korzystają z pomocy, czyli podmiotów, od których produkt został zakupiony.
IV.2	Dopłaty do prywatnego przechowywania	Celem przyznanej pomocy jest tymczasowe wsparcie producentów niektórych produktów z tytułu kosztów prywatnego przechowywania.
IV.3	Program dystrybucji owoców, warzyw i mleka w szkole	Celem udzielanej pomocy jest wsparcie dystrybucji produktów rolnych wśród dzieci w przedszkolach, szkołach podstawowych i średnich w celu zwiększenia spożycia owoców, warzyw i mleka oraz poprawy nawyków żywieniowych dzieci.
IV.5	Środki wyjątkowe	Celem środków wyjątkowych przyznanych na podstawie art. 219 ust. 1, art. 220 ust. 1 oraz art. 221 ust. 1 i 2 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 jest wsparcie rynków rolnych zgodnie z art. 5 ust. 2 lit. a) rozporządzenia (UE) 2021/2116.
IV.6	Wsparcie w sektorze owoców i warzyw (rozdział II sekcja 3)	Plantatorzy są zachęceni do wstępowania do organizacji producentów. Organizacje te otrzymują wsparcie na realizację programów operacyjnych w oparciu o strategię krajową. Celem przyznanej pomocy jest również złagodzenie wahań dochodów spowodowanych kryzysami. Wsparcie oferowane jest na środki zapobiegania kryzysom/zarządzania kryzysowego w ramach programów operacyjnych, tj.: wycofywanie produktów z rynku, zielone zbiory/niezbieranie plonów, narzędzia promocji/komunikacji, szkolenia, ubezpieczenie zbiorów, pomoc w uzyskaniu kredytów bankowych oraz pokrycie kosztów administracyjnych związanych z tworzeniem funduszy ubezpieczeń wzajemnych (funduszy stabilizacyjnych należących do rolników).
IV.7	Wsparcie w sektorze wina (rozdział II sekcja 4)	Celem poszczególnych rodzajów przyznawanej pomocy jest zapewnienie równowagi rynkowej i zwiększenie konkurencyjności wina z Unii; wsparcie na promocję wina na rynkach państw trzecich oraz informowanie o odpowiedzialnej konsumpcji wina i o unijnym systemie ChNP/ChOG; współfinansowanie kosztów restrukturyzacji i przekształcania winnic, inwestycji w wytwórniach wina i w obiektach handlowych oraz innowacji; wsparcie dla zielonych zbiorów, funduszy ubezpieczeń wzajemnych, ubezpieczeń zbiorów i destylacji produktów ubocznych.
IV.8	Wsparcie w sektorze oliwy z oliwek i oliwek stołowych (rozdział II sekcja 2)	Wsparcie udzielone na rzecz trzyletnich programów prac, które mają być opracowane przez organizacje producentów, zrzeszenia organizacji producentów lub organizacje międzybranżowe w jednym lub szeregu z następujących obszarów: monitorowanie rynku i zarządzanie rynkiem w sektorze oliwy z oliwek i oliwek stołowych; poprawa sytuacji w zakresie oddziaływania uprawy oliwek na środowisko; poprawa konkurencyjności uprawy oliwek poprzez modernizację; poprawa jakości produkcji oliwy z oliwek oraz oliwek stołowych; system identyfikowalności, certyfikacji i ochrony jakości oliwy z oliwek oraz oliwek stołowych;

		rozpowszechnianie informacji dotyczących działań prowadzonych przez organizacje producentów, zrzeszenia organizacji producentów lub organizacje międzybranżowe w celu poprawy jakości oliwy z oliwek i oliwek stołowych.
IV.9	Pomoc w sektorze pszczelarskim (rozdział II sekcja 5)	Celem przyznanej pomocy jest wsparcie tego sektora poprzez programy pszczelarskie mające na celu poprawę produkcji i wprowadzania do obrotu produktów pszczelich.
IV.10	Pomoc w sektorze chmielu (rozdział II sekcja 6)	Pomoc przyznana na wsparcie organizacji producentów chmielu.
	Operacje w formie rodzajów interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich przewidzianych w art. 69 rozporządzenia (UE) 2021/2115.	
V.1	Zobowiązania związane ze środowiskiem, klimatem i inne zobowiązania w dziedzinie zarządzania	Celem przyznanej pomocy jest zrekompensowanie rolnikom, właścicielom lasów i innym zarządcom gruntów dodatkowych kosztów i utraconych dochodów związanych z dobrowolnymi zobowiązaniami związanymi ze środowiskiem, klimatem i innymi zobowiązaniami w dziedzinie zarządzania, które wykraczają poza obowiązkowe normy i które przyczyniają się do realizacji celów szczegółowych WPR, zwłaszcza w dziedzinie ochrony środowiska, klimatu i dobrostanu zwierząt.
V.2	Ograniczenia naturalne lub inne ograniczenia specyficzne dla obszaru	Celem przyznanej pomocy jest zrekompensowanie rolnikom wszystkich lub części dodatkowych kosztów i utraconych dochodów związanych z ograniczeniami naturalnymi lub innymi ograniczeniami specyficznymi dla danego obszaru, np. obszarów górskich.
V.3	Niekorzystne warunki specyficzne dla obszaru wynikające z określonych obowiązkowych wymogów	Celem przyznanej pomocy jest zrekompensowanie rolnikom, posiadaczom lasów i innym zarządcom gruntów całości lub części dodatkowych kosztów i utraconych dochodów związanych z określonymi niekorzystnymi warunkami specyficznymi dla danego obszaru, powstałych na skutek wymogów wynikających z wdrażania dyrektyw dotyczących sieci Natura 2000 (dyrektywa Rady 92/43/EWG ^(?)) i dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE ^(?)) lub, w przypadku użytków rolnych, ramowej dyrektywy wodnej (dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE ^(?)).
V.4	Inwestycje, w tym inwestycje w nawadnianie	Celem przyznanej pomocy jest wsparcie inwestycji w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne, w tym inwestycji w nawadnianie, które przyczyniają się do realizacji co najmniej jednego z celów szczegółowych WPR.
V.5	Rozpoczęcie działalności przez młodych rolników, nowych rolników i zakładanie przedsiębiorstw wiejskich	Celem przyznanej pomocy jest wspieranie rozpoczynania działalności przez młodych rolników, nowych rolników oraz, pod pewnymi warunkami, zakładania przedsiębiorstw wiejskich, aby przyczynić się do realizacji co najmniej jednego z celów szczegółowych WPR.
V.6	Narzędzia zarządzania ryzykiem	Celem przyznanej pomocy jest promowanie narzędzi zarządzania ryzykiem, które pomagają rolnikom zarządzać ryzykiem związanym z produkcją i dochodami z działalności rolniczej, które znajduje się poza ich kontrolą.

V.7	Współpraca	<p>Celem przyznanej pomocy jest wspieranie współpracy, aby przyczynić się do realizacji co najmniej jednego z celów szczegółowych WPR. Obejmuje to wsparcie w zakresie współpracy na rzecz:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) przygotowania i realizacji operacji grupy operacyjnej europejskiego partnerstwa innowacyjnego na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa; b) przygotowania i wdrożenia inicjatywy LEADER; c) promowania i wspierania unijnych i krajowych uznanych systemów jakości oraz ich stosowania przez rolników; d) wspierania grup producentów, organizacji producentów lub organizacji międzybranżowych; e) przygotowania i wdrożenia strategii inteligentnych wiosek; f) wspierania innych form współpracy.
V.8	Wymiana wiedzy i informowanie	<p>Celem przyznanej pomocy jest wspieranie wymiany wiedzy i informowania, które przyczyniają się do realizacji co najmniej jednego ze celów szczegółowych WPR, w szczególności ukierunkowanych na ochronę przyrody, środowiska i klimatu, w tym działań w zakresie edukacji i świadomości ekologicznej oraz rozwoju przedsiębiorstw i społeczności wiejskich. Działania takie mogą obejmować działania promujące innowacje, szkolenia i doradztwo, jak również wymianę i rozpowszechnianie wiedzy i informacji.</p>
	Środki przewidziane w tytule III rozdział I rozporządzenia (UE) nr 1305/2013	
VI.1	Transfer wiedzy i działalność informacyjna (art. 14)	<p>Środek ten dotyczy szkoleń i innych rodzajów działań, takich jak warsztaty, coaching, zajęcia demonstracyjne, działania informacyjne, krótkoterminowe programy wymiany i wizyt w gospodarstwach rolnych i leśnych. Celem jest wzmocnienie potencjału ludzkiego osób zatrudnionych w sektorze rolnym, spożywczym i leśnym, zarządców gruntów oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) działających na obszarach wiejskich.</p>
VI.2	Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem i usługi z zakresu zastępstw (art. 15)	<p>Środek ten, poprzez korzystanie z usług doradczych, jak również organizację usług doradczych, usług z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i zastępstw, ma na celu poprawę zrównoważonego zarządzania oraz wyniku gospodarczego i wyników w zakresie oddziaływania na środowisko gospodarstw rolnych i leśnych oraz MŚP działających na obszarach wiejskich. Promuje on również szkolenie doradców.</p>
VI.3	Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych (art. 16)	<p>Celem tego środka jest wspieranie wszystkich nowych podmiotów przystępujących do unijnych, krajowych i dobrowolnych systemów jakości. Wsparcie może również obejmować koszty wynikające z działań informacyjnych i promocyjnych mających na celu zwiększenie świadomości konsumentów na temat istnienia i specyfikacji produktów wytwarzanych w ramach tych unijnych i krajowych systemów jakości.</p>
VI.4	Inwestycje w środki trwałe (art. 17)	<p>Celem tego środka jest poprawa wyniku gospodarczego i wyników w zakresie oddziaływania na środowisko gospodarstw rolnych i przedsiębiorstw wiejskich, poprawa efektywności sektora wprowadzania do obrotu i przetwarzania produktów rolnych, zapewnienie infrastruktury potrzebnej do</p>

		rozwoju rolnictwa i leśnictwa oraz wspieranie inwestycji niedochodowych niezbędnych do osiągnięcia celów środowiskowych.
VI.5	Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych (art. 18)	Celem tego środka jest pomoc rolnikom w zapobieganiu klęskom żywiołowym i katastrofom lub w przywracaniu potencjału produkcji rolnej, który uległ zniszczeniu, po formalnym uznaniu szkód przez właściwe organy publiczne państw członkowskich, w celu wsparcia rentowności i konkurencyjności gospodarstw rolnych w obliczu takich zdarzeń.
VI.6	Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej (art. 19)	Celem tego środka jest wspieranie tworzenia i rozwoju nowych rentownych rodzajów działalności gospodarczej, takich jak nowe gospodarstwa prowadzone przez młodych rolników, nowe przedsiębiorstwa na obszarach wiejskich lub rozwój małych gospodarstw rolnych. Wspierane są również nowe lub istniejące przedsiębiorstwa w zakresie inwestycji i rozwoju działalności pozarolniczej, które są niezbędne do rozwoju i konkurencyjności obszarów wiejskich oraz wszystkich rolników różnicujących swoją działalność rolniczą. Środek przewiduje płatności dla rolników kwalifikujących się do systemu dla małych gospodarstw, którzy trwale przekazali swoje gospodarstwo innemu rolnikowi.
VI.7	Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich (art. 20)	Celem tego działania jest wspieranie interwencji stymulujących wzrost i promujących zrównoważony rozwój środowiskowy i społeczno-gospodarczy obszarów wiejskich, w szczególności poprzez rozwój lokalnej infrastruktury (w tym infrastruktury sieci szerokopasmowych, energii ze źródeł odnawialnych i infrastruktury społecznej) oraz lokalnych podstawowych usług, a także poprzez odnowę wsi i działania mające na celu odbudowę i poprawę stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego. Środek wspiera również przenoszenie działalności i przebudowę budynków w celu poprawy jakości życia lub poprawy wyników osady w zakresie oddziaływania na środowisko.
VI.8	Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i zwiększenie rentowności lasów (art. 21; art. 22–26)	Celem tego środka jest promowanie inwestycji w rozwój obszarów leśnych, w ochronę lasów, w innowacje w leśnictwie, w technologie leśne i produkty leśne, aby zwiększyć potencjał rozwojowy obszarów wiejskich.
VI.9	Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych (art. 22)	Celem tego podśrodka jest wsparcie operacji zalesiania i tworzenia terenów zalesionych na gruntach rolnych i nierolnych.
VI.10	Zakładanie, odtwarzanie lub odnowa systemów rolno-leśnych (art. 23)	Celem tego podśrodka jest wspieranie tworzenia systemów i praktyk rolno-leśnych, w których wieloletnie rośliny drzewiastych celowo się łączy z uprawami rolnymi lub chowem zwierząt w obrębie tych samych działek.
VI.11	Zapobieganie zniszczeniom i odtwarzanie lasów zniszczonych wskutek pożarów lasów, klęsk żywiołowych i katastrof (art. 24)	Celem tego podśrodka jest zapobieganie występowaniu pożarów lasów, innych klęsk żywiołowych, w tym pojawów szkodników i ognisk chorób, a także zagrożeń związanych ze zmianą klimatu i odtwarzanie (wycinka i ponowne nasadzenie) potencjału leśnego po wystąpieniu pożarów lasów, innych klęsk żywiołowych, w tym po wystąpieniu pojawów szkodników i ognisk chorób, a także zagrożeń związanych ze zmianą klimatu.
VI.12	Inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska (art. 25)	Celem tego podśrodka jest wspieranie działań mających na celu poprawę wartości środowiskowej lasów, ułatwianie przystosowywania się lasów do zmiany klimatu i łagodzenie jej skutków, zapewnienie usług ekosystemowych i zwiększenie

		użyteczności publicznej lasu. Należy zapewnić zwiększenie wartości lasu dla środowiska.
VI.13	Inwestycje w technologie w dziedzinie leśnictwa oraz w przetwarzanie, transport i wprowadzanie do obrotu produktów leśnych (art. 26)	Celem tego podśrodka jest wspieranie inwestycji w maszyny lub urządzenia związane z pozyskiwaniem, zbiorem, obróbką i przetwarzaniem drewna przed przemysłową obróbką w tartaku. Głównym celem tego podśrodka jest podniesienie wartości gospodarczej lasów.
VI.14	Tworzenie grup i organizacji producentów (art. 27)	Celem tego środka jest wspieranie tworzenia grup i organizacji producentów, w szczególności w pierwszych latach, kiedy członkowie wspólnie ponoszą dodatkowe koszty, aby stawić czoła wyzwaniom rynku i wzmocnić swą siłę przetargową w odniesieniu do produkcji i wprowadzania do obrotu, w tym na rynkach lokalnych.
VI.15	Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne (art. 28)	Celem tego środka jest zachęcenie zarządców gruntów do stosowania praktyk rolniczych, które przyczyniają się do ochrony środowiska, krajobrazu, zasobów naturalnych oraz do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej. Może on obejmować nie tylko korzystne dla środowiska usprawnienia praktyk rolniczych, ale również utrzymanie istniejących korzystnych praktyk.
VI.16	Rolnictwo ekologiczne (art. 29)	Celem tego środka jest ukierunkowane na wspieranie konwersji lub utrzymania praktyk i metod rolnictwa ekologicznego, w celu zachęcania rolników do udziału w odpowiednich programach, odpowiadając na zapotrzebowanie społeczeństwa na stosowanie praktyk rolniczych przyjaznych dla środowiska.
VI.17	Płatności dla obszarów Natura 2000 i płatności związane z ramową dyrektywą wodną (art. 30)	Celem tego środka jest zapewnienie pomocy wyrównawczej dla beneficjentów, którzy doświadczają szczególnych trudności ze względu na szczególne wymogi związane z wdrażaniem dyrektyw 92/43/EWG, 2009/147/WE i 2000/60/WE i znajdują się w szczególnie niekorzystnej sytuacji w porównaniu z sytuacją rolników i leśników na innych obszarach, którzy nie doświadczają tego typu utrudnień.
VI.18	Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (art. 31)	Celem tego środka jest udzielenie wsparcia beneficjentów, którzy doświadczają szczególnych trudności z uwagi na położenie gospodarstw na obszarach górskich lub innych obszarach charakteryzujących się znacznymi ograniczeniami naturalnymi lub szczególnymi ograniczeniami.
VI.19	Dobrostan zwierząt (art. 33)	Celem tego środka jest zapewnienie płatności rolników, którzy dobrowolnie podejmują się przeprowadzenia operacji z zakresu co najmniej jednego zobowiązania dotyczącego dobrostanu zwierząt.
VI.20	Usługi leśno-środowiskowe i klimatyczne oraz ochrona lasów (art. 34)	Celem tego środka jest odpowiedź na potrzeby propagowania zrównoważonego zarządzania lasami i poprawy stanu lasów i gruntów zalesionych, w tym utrzymania i poprawy różnorodności biologicznej, zasobów wodnych i gleb oraz zwalczania skutków zmiany klimatu, a także na konieczność zachowania genetycznych zasobów leśnych, w tym działania takie jak rozwój różnych odmian gatunków leśnych w celu dostosowania do specyficznych warunków lokalnych.

VI.21	Współpraca (art. 35)	Celem tego środka jest promowanie form współpracy obejmujących co najmniej dwa podmioty i mających na celu opracowanie (m.in.): projektów pilotażowych; nowych produktów, praktyk, technologii w sektorach rolnictwa, żywności i leśnictwa; usług turystycznych; działań dotyczących krótkich łańcuchów dostaw i rynków lokalnych; wspólnych projektów/praktyk dotyczących środowiska/działań w zakresie zmiany klimatu; projektów w zakresie zrównoważonego dostarczania biomasy; strategii rozwoju lokalnego nieobjętych inicjatywą LEADER; planów urządzenia lasu; oraz różnicowania działalności w ramach „rolnictwa społecznego”.
VI.22	Zarządzanie ryzykiem (art. 36)	Środek ten stanowi nowy zestaw narzędzi zarządzania ryzykiem i rozszerza istniejące obecnie możliwości wspierania ubezpieczeń i funduszy ubezpieczeń wzajemnych za pośrednictwem krajowych pul środków na płatności bezpośrednie w państwach członkowskich, aby pomóc rolnikom narażonym na rosnące ryzyko gospodarcze i środowiskowe. Środek ten wprowadza również narzędzie stabilizacji dochodów w celu zapewnienia rekompensaty rolnikom, których dochody znacznie spadły.
VI.22bis	Wyjątkowe tymczasowe wsparcie dla rolników i MŚP szczególnie dotkniętych kryzysem związanym z COVID-19 (art. 39b)	Celem tego środka jest zaoferowanie rolnikom tymczasowego wsparcia w związku z kryzysem związanym z COVID-19.
VI.23	Finansowanie uzupełniających krajowych płatności bezpośrednich dla Chorwacji (art. 40)	Celem tego środka jest zaoferowanie rolnikom, którzy kwalifikują się do otrzymania uzupełniających krajowych płatności bezpośrednich w Chorwacji dopłaty uzupełniającej w ramach drugiego filaru.
VI.24	Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (rozwoj lokalny kierowany przez społeczność) (art. 35 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 (3))	Celem tego środka jest utrzymanie inicjatywy LEADER jako narzędzia zintegrowanego rozwoju terytorialnego na poziomie subregionalnym („lokalnym”), które bezpośrednio przyczyni się do zrównoważonego rozwoju terytorialnego obszarów wiejskich, co jest jednym z ogólnych celów polityki rozwoju obszarów wiejskich.
VI.25	Pomoc techniczna (art. 51–54)	Celem tego środka jest umożliwienie państwom członkowskim zapewnienia pomocy technicznej w celu wsparcia działań, które zwiększają zdolności administracyjne związane z zarządzaniem funduszami ESI. Działania te mogą być ukierunkowane na przygotowanie, zarządzanie, monitorowanie, ocenę, informację i komunikację, tworzenie sieci, rozpatrywanie skarg oraz kontrolę i audyt programów rozwoju obszarów wiejskich.
VII.1	Środki przewidziane w rozporządzeniu (UE) nr 228/2013	Środki w ramach POSEI są szczególnymi programami rolnymi mającymi na celu uwzględnienie ograniczeń regionów najbardziej oddalonych zgodnie z wymogami art. 349 TFUE. Obejmują dwa główne elementy: szczególny system dostaw i środki wspierania produkcji lokalnej. Pierwszy z nich ma na celu złagodzenie wpływu dodatkowych kosztów dostaw podstawowych produktów wynikających z oddalenia tych regionów (poprzez pomoc obejmującą produkty z Unii i zwolnienie z należności celnych przywozowych na produkty z państw trzecich), a drugi – wspieranie rozwoju lokalnego sektora rolnego (płatności bezpośrednie i środki rynkowe). POSEI umożliwia również finansowanie programów fitosanitarnych.

VIII.1	Środki przewidziane w rozporządzeniu (UE) nr 229/2013	System poświęcony mniejszym wyspom Morza Egejskiego jest podobny do POSEI, ale nie ma takiej samej podstawy prawnej w TFUE i funkcjonuje na mniejszą skalę niż POSEI. Obejmuje on zarówno szczególne uzgodnienia w sprawie dostaw (ograniczone jednak do pomocy dotyczącej produktów z Unii), jak i środki wspierania lokalnej działalności rolniczej w formie dopłat do ściśle określonych produktów lokalnych.
IX.1	Działania informacyjne i promocyjne przewidziane w rozporządzeniu (UE) nr 1144/2014	Działania informacyjne i promocyjne dotyczące produktów rolnych i niektórych artykułów spożywczych wytworzonych w oparciu o produkty rolne, prowadzone na rynku wewnętrznym lub w państwach trzecich, wymienione w rozporządzeniu (UE) nr 1144/2014, mogą być finansowane w całości lub częściowo z budżetu Unii, z zastrzeżeniem warunków określonych w niniejszym rozporządzeniu. Działania te przybierają formę programów informacyjnych i promocyjnych.

(¹) Rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r. ustanawiające wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego dla rolników w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiające określone systemy wsparcia dla rolników, zmieniające rozporządzenia (WE) nr 1290/2005, (WE) nr 247/2006, (WE) nr 378/2007 oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1782/2003 (Dz.U. L 30 z 31.1.2009, s. 16).

(²) Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7).

(³) Dyrektywa 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7).

(⁴) Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1).

(⁵) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 320).